

2018012006

СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

**ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА РАТИФИКАЦИЈА НА
ДОПОЛНИТЕЛНИОТ ПРОТОКОЛ 5 НА ДОГОВОРОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И
ПРИСТАПУВАЊЕ НА ЦЕНТРАЛНО ЕВРОПСКИОТ ДОГОВОР ЗА СЛОБОДНА
ТРГОВИЈА**

Се прогласува Законот за ратификација на Дополнителниот протокол 5 на договорот за изменување и пристапување на Централно европскиот Договор за слободна трговија, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 15 јануари 2018 година.

Бр. 08-359/1
15 јануари 2018 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
д-р **Ѓорге Иванов**, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
м-р **Талат Цафери**, с.р.

**ЗАКОН ЗА РАТИФИКАЦИЈА НА ДОПОЛНИТЕЛНИОТ ПРОТОКОЛ 5 НА
ДОГОВОРОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ПРИСТАПУВАЊЕ НА ЦЕНТРАЛНО
ЕВРОПСКИОТ ДОГОВОР ЗА СЛОБОДНА ТРГОВИЈА**

Член 1

Се ратификува Дополнителниот протокол 5 на Договорот за изменување и пристапување на Централно европскиот договор за слободна трговија, усвоен на 26 мај 2017 година, во Белград.

Член 2

Дополнителниот протокол од членот 1 од овој закон во оригинал на англиски јазик и превод на македонски јазик гласи:

ADDITIONAL PROTOCOL 5

TO THE AGREEMENT ON AMENDMENT OF AND ACCESSION TO THE CENTRAL EUROPEAN FREE TRADE AGREEMENT

Preamble

Having in mind the Ministerial Conclusions of 21 November 2014 on emphasising the importance of undertaking efforts aimed at deepening the implementation of the Agreement on Amendment of and Accession to the Central European Free Trade Agreement (hereinafter referred to as "CEFTA 2006"), and taking into account the provisions of Articles 12, 13 and 14(4) of the CEFTA 2006;

Having resolved to eliminate the obstacles to their mutual trade, in accordance with the provisions of the Marrakesh Agreement Establishing the World Trade Organisation (hereinafter referred to as "WTO"), and to progressively establish closer trade relations;

Having resolved to conduct their mutual trade relations in accordance with the rules and disciplines of the WTO, whether or not they are Members of the WTO;

Taking into full account the importance of the positive contribution of trade facilitation to economic development;

Emphasising the role of the EU alignment process in triggering the mutual recognition of programmes, documents, and inspections among CEFTA Parties, as foreseen by this Additional Protocol 5 (hereinafter, the Protocol);

Considering that no provision of this Agreement may be interpreted as exempting the CEFTA Parties from their obligations under other international agreements, especially the WTO;

Having resolved to strengthen trade-economic relations and mutual understanding among CEFTA Parties;

Acknowledging the importance of international cooperation, and also the strive to expand regional cooperation;

Considering that the CEFTA Parties are determined to improve security in the trade in goods entering or exiting their territories, without hampering trade flows;

Seeking to facilitate trade development through the introduction of modern forms and methods of inspection;

Acknowledging the need to exchange data by employing electronic instruments with the aim of strengthening and improving the quality of risk analysis by CEFTA Parties;

Underlining the necessity of investment on information and communication technologies to facilitate the electronic exchange of documents among CEFTA Parties, as required by this Protocol;

Emphasising the importance of a complete review to be undertaken by each CEFTA Party confirming the readiness of its information and communication technology infrastructure for the implementation of the provisions of this Protocol requiring the electronic exchange of data at the national level;

Expressing the readiness of CEFTA Parties to cooperate with the European Union and other international donors willing to co-finance the necessary investments to cater to the information and communication technology needs of CEFTA Parties for the implementation of the Protocol; and

Considering that CEFTA Parties have adequate level of personal data protection;

The CEFTA Joint Committee, in the presence of all CEFTA Parties, has agreed as follows:

Article 1 Definitions

For the purposes of this Protocol:

- (a) "data" means any data, whether or not processed or analysed, and documents, reports and other communications in any format, including electronic, or certified or authenticated copies thereof;
- (b) "inspections" means any operation whereby the customs authorities or any other inspection or control authority carries out the physical examination or visual inspection of the means of transport or of the goods themselves in order to ascertain that their nature, origin, condition, health, safety, quantity and value are in conformity with the particulars contained in the documents produced;
- (c) "formalities" means any formality to which an economic operator is subject to by the authorities and which consists in the production or examination of documents, certificates accompanying the goods, or other particulars, irrespective of the method or medium employed, relating to the goods or the means of transport;
- (d) "risk" means the likelihood of an event occurring in connection with the entry, exit, transit, transfer and end-use of goods moving between the customs territories of CEFTA Parties and between the customs territory of one of the CEFTA Parties and third countries, and the presence of goods not in free circulation in the territory of one of the CEFTA Parties, which jeopardises safety and security of the CEFTA Parties, the protection of health and life of humans, animals or plants, and the environment;
- (e) "risk management" means the systematic identification of risk and implementation of all measures necessary for limiting exposure to risk. This includes activities such as collecting data and information, analysing and

assessing risk, prescribing and taking action and regular monitoring and review of the process and its outcomes, based on sources and strategies defined by the CEFTA Parties, at the national, regional, or international level;

- (f) "risk assessment on pre-arrival data" means risk analysis and other analytical activities using the data sent by the CEFTA Party of export, when the relevant document is accepted in the IT system of the concerned authority of the CEFTA Party of import, and the data for goods in transit;
- (g) "authorised economic operators" means an economic operator established in one of the CEFTA Parties, which is deemed reliable in the context of its customs related operations and that, therefore, is entitled to enjoy benefits in one or more CEFTA Parties; and
- (h) "border" means any crossing point where goods enter into and/or exit from the customs territory of a CEFTA party.

Article 2 Scope

- 2.1. Without prejudice to special provisions in force under legal acts concluded between CEFTA Parties, this Protocol shall apply to the simplification of inspections, reduction of formalities to the possible maximum extent, exchange of data concerning the carriage of goods between CEFTA Parties and cooperation of trade partnership programmes.
- 2.2. This Protocol shall not apply to inspections or formalities concerning ships and aircraft as means of transport. However, it shall apply to vehicles and goods carried by the said means of transport.
- 2.3. The activities undertaken by the CEFTA Parties for purposes of the implementation of this Protocol shall be in line with their national legislation.

Article 3 General Objective

In accordance with this Protocol and its Annexes, which forms integral part of the Protocol, the CEFTA Parties shall:

- 1) simplify inspections related to all clearance procedures and reduce formalities to the possible maximum extent;
- 2) exchange data between customs authorities to the extent that each national legislation allows;
- 3) mutually recognise the national Authorised Economic Operators' Programmes in each CEFTA Party, provided that both the legislation and implementation of each national programme is fully in line with the relevant EU *acquis*.

Article 4 Extension of the Scope

- 4.1. In order to serve the overall objective of trade facilitation and of deterrent security, and safety related controls, CEFTA Parties may extend the scope of data exchanged electronically in order to include other authorities, than the customs authorities, in the electronic exchange of data and may strengthen the

cooperation between their border and other control agencies with respect to the following:

- a) alignment of working days and hours;
 - b) alignment of procedures and formalities;
 - c) development and sharing of common facilities;
 - d) joint controls; and
 - e) establishment of one stop border post control.
- 4.2. In order to facilitate regional trade through the simplification of customs and other related procedures for the clearance of goods, and to reduce customs clearance formalities, data shall be exchanged among CEFTA Parties upon pre-arrival.
- 4.3. CEFTA Parties shall exchange data contained in customs declarations, documents accompanying customs declarations and certificates, and any other relevant information required for clearance of the goods.

Article 5 Risk Management

- 5.1. CEFTA Parties shall exchange data by means of electronic instruments with the aim of:
- a) strengthening and improving the quality of their risk analysis and the effectiveness of security-related controls;
 - b) establishing a common framework for risk management, common risk criteria and common priority control areas for CEFTA at the regional level; and
 - c) setting up an electronic system to implement joint risk-management among CEFTA Parties.
- 5.2. Each CEFTA Party shall adopt or maintain a risk management system for inspection by all competent authorities at all stages of the customs clearance. The review of the state-of-play shall be reported annually to the CEFTA Committee of Trade Facilitation.
- 5.3. Each CEFTA Party shall design and apply risk management with a view to avoid arbitrary or unjustifiable discrimination between CEFTA Parties where the same conditions prevail, or a disguised restriction on trade between CEFTA Parties.
- 5.4. Each CEFTA Party shall concentrate customs controls and, to the extent possible, other relevant border controls, on high-risk consignments and expedite the release of low-risk consignments. A CEFTA Party also may select, on a random basis, consignments for such controls as part of its risk management.
- 5.5. Each CEFTA Party shall base risk management on an assessment of the risk through appropriate selectivity criteria. Such selectivity criteria may include, *inter alia*, the Harmonized System, nature and description of the goods, country of origin, country from which the goods were shipped, value of the goods, compliance record of traders, and type of means of transport.

- 5.6. CEFTA Parties shall exchange, to the maximum extent possible, the statistical data regarding the performance of the application of their risk analysis, and the results of their inspections and selectivity criteria in the clearance of goods.
- 5.7. Each CEFTA Party shall confirm with other CEFTA Parties, through written communication to the CEFTA Committee of Trade Facilitation, not later than three years after this Protocol enters into force, the following information:
- a) That the competent authorities, which are involved in the clearance of goods, have a team or unit in place tasked with designing, regularly reviewing and updating the risk management systems;
 - b) The contact points within each competent authority that is responsible for risk management; and
 - c) The common or compatible risk management systems for their entire customs territory.
- 5.8. CEFTA Parties are encouraged to adopt procedures allowing risk communication among CEFTA Parties through which information concerning risk may be exchanged among the competent authorities, which are involved in the clearance of goods.

Article 6
Notifications for Enhanced Controls or Inspections

- 6.1. When a CEFTA Party adopts or maintains a system of issuing notifications or guidance to its competent authorities, involved in the clearance of good, for the purposes of enhancing the level of controls or inspections at the border with respect to foods, beverages, or feedstuffs covered under the notification or guidance for protecting human, animal, or plant life or health within its territory, the following disciplines shall apply with respect to their issuance, termination, or suspension:
- (a) the notification or guidance based on risk may be issued, as appropriate;
 - (b) the notification or guidance may be issued, so that it applies uniformly only to those points of entry where the sanitary and phytosanitary conditions on which the notification or guidance are based apply;
 - (c) the notification or guidance shall be promptly terminated or suspended, when circumstances giving rise to it no longer exist, or if changed circumstances can be addressed in a less trade-restrictive manner; and
 - (d) the notification or guidance, when a decision to terminate it or suspend it is made, shall be promptly published. The announcement of its termination or suspension shall be made in a non-discriminatory and easily accessible manner, or information shall be provided to the exporting CEFTA Party or the economic operator.
- 6.2 All the notifications, as foreseen in this paragraph, will be made electronically available in the websites of the competent authorities of the CEFTA Parties issuing the notifications. Each CEFTA Party shall make available, in its national language and in English, a list identifying which information and/or notification shall be communicated on which websites of their administrations. The same list shall be published in the CEFTA Transparency Pack.

- 6.3. A CEFTA Party shall promptly inform the carrier or importer in case of detention of goods declared for importation, for inspection by customs or any other competent authority.
- 6.4. A CEFTA Party may, upon request, grant an opportunity for a second test in case the first test result of a sample, taken by the competent authority upon arrival of the goods declared for importation, shows an adverse finding.
- 6.5. A CEFTA Party shall either publish, in a non-discriminatory and easily accessible manner, the name and address of any laboratory where the test can be carried out, or provide this information to the importer when it is granted the opportunity provided under Paragraph 6.4.
- 6.6. A CEFTA Party shall consider the result of the second test, if any, conducted under Paragraph 6.4, for the release and clearance of goods and, if appropriate, shall accept the results of such test.

Article 7

Publication of Fees and Charges Imposed on or in Connection with Importation and Exportation and Penalties

- 7.1. The provisions of this Article shall apply to all fees and charges, other than import and export duties and other than taxes within the purview of Article III of GATT 1994, imposed by CEFTA Parties on or in connection with the importation or exportation of goods.
- 7.2. Information on fees and charges shall be made electronically available by the competent authorities of each CEFTA Party, and shall be published in accordance with Article 1 of the WTO Agreement on Trade Facilitation. This information shall include the fees and charges that will be applied, the reason for such fees and charges, the responsible authority, and when and how payment is to be made.
- 7.3. In the implementation of this Article, the publications of all fees and charges, including all the details as specified by Paragraph 7.2, shall be made available both in the national language of the CEFTA Party issuing the publications and in English.
- 7.4. All the publications related to fees and charges, as foreseen in Paragraph 7.2, shall be made electronically available in the websites of the relevant competent authorities of the CEFTA Parties. Each CEFTA Party shall make available for the CEFTA Transparency Pack a single list, in its national language and in English, exhaustively identifying and compiling all the fees and charges, the reasons for such fees and charges, and the competent authority, as well as information on when and how the payment is to be made. These single lists provided by CEFTA Parties shall be reviewed annually, and shall be promptly updated by the relevant CEFTA Party after a change is made in the composition of these single lists.
- 7.5. No new or amended fees and charges shall be applied before an adequate time period has lapsed since their publication, except in urgent circumstances. CEFTA Parties will ensure that legislation on new or amended fees and charges shall be available in accordance with Paragraph 7.3 before time period has lapsed since their publication and application. In case of urgency, the CEFTA Party shall inform the CEFTA Committee of Trade Facilitation, in written form, of the date of entry into force of new or amended fees and charges, and the reasons for urgency action.
- 7.6. Each CEFTA Party shall periodically review its fees and charges with a view to reducing their number and diversity, where practicable. These periodical reviews shall be made annually by the CEFTA Parties. The reports of annual

reviews shall be submitted to the CEFTA Committee of Trade Facilitation by each CEFTA Party. The first review reports shall be submitted at the first meeting of the CEFTA Committee of Trade Facilitation held one year after the date of entry into force of the Protocol.

- 7.7. Fees and charges for customs processing:
- a) shall be limited in the amount to the approximate cost of the services rendered in connection with the specific import or export operation in question; and
 - b) are not required to be linked to a specific import or export operation, provided that they are levied for services that are closely connected to the customs processing of goods.
- 7.8. For the purpose of Paragraphs 9 to 15, the term "penalties" shall mean those imposed by a CEFTA Party's customs administration, or other competent authorities responsible for the clearance of imported/exported goods or goods in transit, as a consequence of a breach of the CEFTA Party's customs laws, regulations, or procedural requirements, or of any other law, regulation, or procedural requirement applicable to imports, exports and transit.
- 7.9. Each CEFTA Party shall ensure that penalties for a breach of a customs law, regulation, or procedural requirement, or all other laws, regulations, or procedural requirements applicable for exports, imports and transit, are imposed only on the person(s) responsible for the breach under its laws.
- 7.10. The penalty imposed shall depend on the facts and circumstances of the case and shall be commensurate to the degree and severity of the breach.
- 7.11. Each CEFTA Party shall ensure that it maintains measures to avoid:
- (a) conflicts of interest in the assessment and collection of penalties and duties; and
 - (b) the creation of an incentive for the assessment or collection of a penalty that is inconsistent with paragraph 7.8.
- 7.12. Each CEFTA Party shall ensure that, when a penalty is imposed for a breach of customs laws, regulations, or procedural requirements or of all other laws, regulations, or procedural requirements applicable to imports, exports, and transit, an explanation in writing is provided to the person(s) upon whom the penalty is imposed specifying the nature of the breach and the applicable law, regulation or procedure under which the amount or range of penalty for the breach has been prescribed.
- 7.13. When a person voluntarily discloses to a CEFTA Party's customs administration the circumstances of a breach of a customs law, regulation, or procedural requirement, or to other agencies the circumstance of a breach of other laws, regulations, or procedural requirements applicable to imports, exports, and transit prior to the discovery of the breach by the customs administration or by other agencies, the CEFTA Party is encouraged to, where appropriate, consider this fact as a potential mitigating factor when establishing a penalty for that person.
- 7.14. The provisions of this paragraph shall apply to the penalties on traffic in transit referred to in paragraph 7.1.
- 7.15. Each CEFTA Party shall provide that any person, to whom customs authorities or other competent authorities responsible for the clearance of goods issue an administrative decision, has the right, within its territory, to:

- a) an administrative appeal to or review by an administrative authority higher than, or independent of, the official or office that issued the decision; and /or
- b) a judicial appeal or review of the decision.

Article 8
Formalities Connected with Importation, Exportation and Transit

- 8.1. With a view to minimizing the incidence and complexity of import, export, and transit formalities and to decreasing and simplifying import, export, and transit documentation requirements, while taking into account the legitimate policy objectives and other factors such as changed circumstances, relevant new information, business practices, availability of techniques and technology, international best practices, and inputs from interested parties, each CEFTA Party shall review such formalities and documentation requirements and, based on the results of the review, ensure, as appropriate, that such formalities and documentation requirements are:
- (a) adopted and/or applied with a view to a rapid release and clearance of goods, particularly perishable goods;
 - (b) adopted and/or applied in a manner that aims at reducing the time and cost of compliance for traders and operators;
 - (c) the least trade restrictive measure chosen, where two or more alternative measures are reasonably available for fulfilling the policy objective or objectives in question; and
 - (d) not maintained, including parts thereof, if no longer required.
- 8.2. CEFTA Parties shall review the requirements on formalities and documentation connected with importation, exportation and transit not later than one year after this Protocol enters into force. Following the completion of the first review, the next reviews shall be conducted every two years. The CEFTA Joint Committee shall develop procedures for the reviews, and for the sharing of relevant information and best practices by CEFTA Parties, as appropriate, within six months after this Protocol enters into force.
- 8.3. Each CEFTA Party shall, where appropriate, endeavour to accept paper or electronic copies of supporting documents required for import, export, or transit formalities by customs authorities and other competent authorities.
- 8.4. Where the competent authority of a CEFTA Party already holds the original of such documents, any other competent authority of that CEFTA Party shall accept paper or electronic copies, where applicable, from the competent authority holding the original *in lieu* of the original documents. Each CEFTA Party shall confirm that the Memoranda of Understanding are signed between their competent authorities to secure mutual acceptance of paper or electronic copies of documents between competent authorities, as required by this Paragraph. The confirmation regarding the signature of Memoranda of Understanding shall be sent in writing to the CEFTA Committee of Trade Facilitation not later than six months after this Protocol enters into force. All the Memoranda of Understanding signed between the competent authorities and customs authorities, and notified to the CEFTA Committee of Trade Facilitation, shall be indicated in the Matrix attached to this Protocol as Annex II, as foreseen in Article 18.1.

- 8.5. A CEFTA Party shall not require an original or copy of export declarations submitted to the customs authorities of the exporting CEFTA Party as a requirement for importation. Nothing in this Paragraph precludes a CEFTA Party from requiring documents such as certificates, permits or licenses as a requirement for the importation of controlled or regulated goods.
- 8.6. CEFTA Parties are encouraged to use relevant international standards or parts thereof as a basis for their import, export, or transit formalities and procedures, except as otherwise provided for in this Protocol. CEFTA Parties shall decide the frequency of periodic reviews to be undertaken, so as to inform other CEFTA Parties of which international standards or parts thereof are used as a basis for their import, export, or transit formalities and procedures. The first review shall be made not later than one year after this Protocol enters into force.
- 8.7. CEFTA Parties are encouraged to coordinate their positions and take part, within the limits of their resources, in the preparation and periodic review of relevant international standards by the appropriate international organizations.
- 8.8. The CEFTA Joint Committee shall develop procedures for the sharing of relevant information, and best practices, on the implementation of international standards by CEFTA Parties, as appropriate.

Article 9

Common Border Procedures and Uniform Documentation Requirements

- 9.1. Each CEFTA Party shall, subject to Paragraph 9.2, apply common customs procedures and uniform documentation requirements for the release and clearance of goods throughout its territory. Nothing in Paragraph 9.2 shall be implemented to constitute an arbitrary or unjustifiable discrimination or a disguised restriction between CEFTA Parties where the same conditions prevail.
- 9.2. Nothing in this Article shall prevent a CEFTA Party from:
 - (a) differentiating its procedures and documentation requirements based on the nature and type of goods, or their means of transport;
 - (b) differentiating its procedures and documentation requirements for goods based on risk management;
 - (c) differentiating its procedures and documentation requirements in order to provide total or partial exemption from import duties or taxes;
 - (d) applying electronic filing or processing; or
 - (e) differentiating its procedures and documentation requirements in a manner consistent with the WTO Agreement on the Application of Sanitary and Phytosanitary Measures.

Article 10

Rejected Goods

- 10.1. Where goods presented for import are rejected by the competent authority of a CEFTA Party on account of their failure to meet prescribed sanitary or phytosanitary regulations or technical regulations, the CEFTA Party shall, subject to and consistently with its laws and regulations, allow the importer to

re-consign or to return the rejected goods to the exporter or another person designated by the exporter.

- 10.2. When such an option under paragraph 10.1 is given, and the importer fails to exercise it within a reasonable period of time, the competent authority may take a different course of action in order to deal with such non-compliant goods.

Article 11

Temporary Admission of Goods and Inward and Outward Processing

11.1. Temporary Admission of Goods

Each CEFTA Party shall allow, as provided for in its laws and regulations, goods to be brought into its customs territory conditionally relieved, totally or partially, from payment of import duties and taxes if such goods are brought into its customs territory for a specific purpose, are intended for re-exportation within a specific period, and have not undergone any change except normal depreciation and wastage due to the use made of them.

11.2. Inward and Outward Processing

- (a) Each CEFTA Party shall allow, as provided for in its laws and regulations, inward and outward processing of goods. Goods allowed for outward processing may be reimported with total or partial exemption from import duties and taxes in accordance with the CEFTA Party's laws and regulations.
- (b) For the purposes of this Article, the term "inward processing" means the customs procedure under which certain goods can be brought into a CEFTA Party's customs territory conditionally relieved, totally or partially, from payment of import duties and taxes, or eligible for duty drawback, on the basis that such goods are intended for manufacturing, processing, or repair and subsequent exportation.
- (c) For the purposes of this Article, the term "outward processing" means the customs procedure under which goods, which are in free circulation in a CEFTA Party's customs territory, may be temporarily exported for manufacturing, processing, or repair abroad and then re-imported.

Article 12

Freedom of Transit

- 12.1. Any regulations or formalities, in connection with traffic in transit imposed by a CEFTA Party, shall not be:

- (a) maintained if the circumstances or objectives giving rise to their adoption no longer exist or if the changed circumstances or objectives can be addressed in a reasonably available less trade-restrictive manner;
- (b) applied in a manner that would constitute a disguised restriction on traffic in transit.

- 12.2. Traffic in transit shall not be conditioned upon collection of any fees or charges imposed in respect of transit, except the charges for transportation or those commensurate with administrative expenses entailed by transit or with the cost of services rendered.

- 12.3. CEFTA Parties shall not seek, take, or maintain any voluntary restraints or any other similar measures on traffic in transit. This is without prejudice to existing and future national regulations, bilateral or multilateral arrangements related to regulating transport, consistent with WTO rules.
- 12.4. Each CEFTA Party shall accord to products, which will be in transit through the territory of any other CEFTA Party, treatment no less favourable than that which would be accorded to such products if they were being transported from their place of origin to their destination without going through the territory of such other CEFTA Party.
- 12.5. Formalities, documentation requirements, and customs controls in connection with traffic in transit shall not be more burdensome than necessary to:
 - a) identify the goods; and
 - b) ensure fulfilment of transit requirements.
- 12.6. Once goods have been put under a transit procedure and have been authorized to proceed from the point of origination in a CEFTA Party's territory, they will not be subject to any customs charges nor unnecessary delays or restrictions until they conclude their transit at the point of destination within the CEFTA Party's territory.
- 12.7. CEFTA Parties shall not apply technical regulations and conformity assessment procedures within the meaning of the WTO Agreement on Technical Barriers to Trade to goods in transit.
- 12.8. CEFTA Parties shall allow and provide for advance filing and processing of transit documentation and data prior to the arrival of goods.
- 12.9. Once traffic in transit has reached the customs office where it exits the territory of a CEFTA Party, that office shall promptly terminate the transit operation if transit requirements have been met.
- 12.10. Where a CEFTA Party requires a guarantee in the form of a surety, deposit or other appropriate monetary or non-monetary instrument for traffic in transit, such guarantee shall be limited to ensuring that requirements arising from such traffic in transit are fulfilled.
- 12.11. Once a CEFTA Party has determined that its transit requirements have been satisfied, the guarantee shall be discharged without delay.
- 12.12. Each CEFTA Party shall, in a manner consistent with its laws and regulations, allow for comprehensive guarantees, which include multiple transactions for same operators or renewal of guarantees without discharge for subsequent consignments.
- 12.13. Each CEFTA Party shall make publicly available the relevant information it uses to set the guarantee, including single transaction and, where applicable, multiple transaction guarantees. All the information, as foreseen in this Paragraph, shall be made electronically available in the websites of the relevant competent authorities of the CEFTA Parties. Each CEFTA Party shall make available the relevant publication in their national language and in English. The same information shall be published in the CEFTA Transparency Pack.
- 12.14. Each CEFTA Party may require the use of customs convoys or customs escorts for traffic in transit only in circumstances presenting high risks or when compliance with customs laws and regulations cannot be ensured through the use of guarantees. General rules applicable to customs convoys or customs escorts shall be published in accordance with Article 1 of the WTO Agreement

on Trade Facilitation. All the publications, as foreseen in this Paragraph, shall be made electronically available in the websites of the customs authorities of the CEFTA Parties. Each CEFTA Party shall make available the relevant publications in their national language and in English.

- 12.15. CEFTA Parties shall endeavour to cooperate and coordinate with one another with a view to enhancing freedom of transit. Such cooperation and coordination may include, but is not limited to, an understanding on:
- (a) charges;
 - (b) formalities and legal requirements; and
 - (c) the practical operation of transit regimes.
- 12.16 Any issue of cooperation and coordination, as mentioned in Paragraph 12.15, shall be referred to the CEFTA Subcommittee on Customs and Rules of Origin as a priority issue in case no other bi-lateral solution has been found earlier.
- 12.17. Each CEFTA Party shall endeavour to appoint a national transit coordinator to which all enquiries and proposals by other CEFTA Parties, relating to the good functioning of transit operations, can be addressed. CEFTA Parties shall make available all the communication details of their national transit coordinator with each other through the Systematic Electronic Exchange of Data (SEED) or any other means of electronic communication available for all CEFTA Parties.

Article 13 **Specific Provisions Related to Exchange of Data**

- 13.1. Data shall be exchanged, both at national and international level, between customs authorities and competent authorities involved in goods clearance by using of the established customs-to-customs data exchange infrastructure in accordance with the Annex I herewith, which forms integral part of this Protocol. CEFTA Parties shall exchange no less data than that specified in the minimum list of data, without prejudice to the scope of data agreed to be exchanged bi-laterally between CEFTA Parties.
- 13.2. All bi-lateral data lists, to be electronically exchanged between CEFTA Parties in addition to the minimum list of data in accordance with Paragraph 1, shall be notified by the relevant CEFTA Parties to the CEFTA Joint Committee not later than three months after the Protocol enters into force. In the case of any amendments to the notified bilateral lists to be agreed bi-laterally between CEFTA Parties after this date. The relevant CEFTA Parties shall notify the amendments to the CEFTA Chair in office, who shall inform all other CEFTA Parties about the bi-lateral data lists agreed between CEFTA Parties or amendments thereof promptly after the receipt of such notification. None of the Articles of this Protocol shall apply to any bi-lateral data exchange, agreed between CEFTA Parties, that has not been notified.
- 13.3. The scope of data to be exchanged across the frontiers may be different than the one exchanged at national level.
- 13.4. Each CEFTA Party shall adopt or maintain procedures allowing for the submission of import documentation and other required information, including manifests, in order to begin processing prior to the arrival of goods with a view to expediting the release of goods upon arrival.
- 13.5. Each CEFTA Party shall provide, for purposes of advance lodging, documents in electronic format for the pre-arrival processing of such documents.

- 13.6. Each CEFTA Party shall process pre-arrival data, which are transmitted electronically in the risk management of all competent authorities involved in the clearance of goods, with a purpose to concentrate their inspections on high-risk consignments in accordance to Article 5.4. CEFTA Parties shall review the scope of data exchanged in the framework of this Protocol not later than two years after this Protocol enters into force, with a view to assess whether the existing scope of data exchange is sufficient for the effectiveness of risk management systems of CEFTA Parties both for trade facilitation and for deterrent security and safety control purposes.
- 13.7. The Republic of Moldova shall initiate to exchange electronically data as specified in Annex I regarding minimum list of data only after its access to the Systematic Electronic Exchange of Data (SEED) has occurred.

Article 14
Security of Connection

CEFTA Parties, using national information resources; shall adjust their own national information resources to exchange data using a safe Internet connection, applying Systematic Electronic Exchange of Data (SEED) / Virtual Private Network (VPN).

Article 15
Software and Hardware Complex for Information Exchange

For purposes of enhancing interoperability, each CEFTA Party, when implementing the provisions of this Protocol to establish the software and hardware complex, shall:

- a) form its own hardware complex, including software and communication system, that provides mutual information exchange;
- b) determine norms that specify the degree of exposure and procedures for documentation, access, storage, dissemination and protection of data;
- c) ensure the conformity of its electronic data exchange software and hardware complex for information security, in accordance with standards of concerned CEFTA Party;
- d) determine and implement procurement procedures for further maintenance, after implementation, with national or other budgetary support; and
- e) ensure complete, trustworthy and timely provision of data.

Article 16
Timing of Electronic Exchange of Information

- 16.1. Electronic exchange of information shall be in real time and in accordance with the agreed data transfer structure, composition, format and standards, in accordance with Annex I.
- 16.2. Data transfer structure, format and standards shall be uniform in all CEFTA Parties.

Article 17
Data Confidentiality

- 17.1. Data provided by CEFTA Parties shall be confidential and used solely for the purposes of this Protocol.
- 17.2. Without the consent of the CEFTA Party providing the data, received pursuant to this Protocol, it shall not be transferred to other CEFTA Parties.

Article 18
Transparency in Data Exchange at the National Level

- 18.1. CEFTA Parties shall undertake all the necessary steps as required by their domestic legislation in order to ensure exchange of data between their customs authorities and other competent authorities involved in the clearance of goods. For the purpose of transparency, the arrangements at the national level, ensuring inter-agency data exchange, are indicated in a matrix to be attached to this Protocol (Annex II).
- 18.2. CEFTA Parties shall update the list of Memoranda of Understanding/Cooperation at the national level, whenever a change is made in these Memoranda, by means of a matrix to be attached to this Protocol. Notifications of updates shall be made in written form to the CEFTA Committee of Trade Facilitation.

Article 19
Electronic Payment

- 19.1 Each CEFTA Party shall adopt and maintain procedures allowing the option of electronic payment for duties, taxes, fees, and charges collected by customs authorities upon importation and/or exportation.
- 19.2. CEFTA Parties shall notify to the CEFTA Joint Committee, not later than one year after this Protocol enters into force, in written form and in English, the list of procedures allowing electronic payments for duties, taxes, fees, and charges as foreseen in Paragraph 19.1.

Article 20
Separation of Release from Final Determination of Customs Duties, Taxes, Fees and Charges

- 20.1. Each CEFTA Party shall adopt or maintain procedures allowing the release of goods prior to the final determination of customs duties, taxes, fees, and charges, if such determination is not done prior to, or upon arrival of goods, or as rapidly as possible after arrival, and provided that all other import/export requirements have been met.
- 20.2. As a condition for such release, CEFTA Parties may require:
- (a) payment of customs duties, taxes, fees, and charges determined prior to, or upon arrival of goods, and a guarantee for any amount not yet determined in the form of a surety, a deposit, or another appropriate instrument provided for in their legislation; or
 - (b) a guarantee in the form of a surety, a deposit, or another appropriate instrument provided for in their legislation.
- 20.3. Such guarantee shall not be greater than the amount that CEFTA Parties require to ensure payment of customs duties, taxes, fees, and charges ultimately due for the goods covered by the guarantee.
- 20.4. In cases where an offence requiring imposition of monetary penalties or fines has been detected, a guarantee may be required for the penalties and fines that may be imposed.

- 20.5. The guarantee, as set out in Paragraphs 20.2(a) and 20.2(b) shall be released when it is no longer required.
- 20.6. Nothing in these provisions shall affect the right of CEFTA Parties to examine, detain, seize or confiscate, or deal with goods in any manner not otherwise inconsistent with the rules under the relevant WTO Agreements.

Article 21
Post-clearance Audit

- 21.1. With a view to expediting the release of goods, each CEFTA Party shall adopt or maintain post-clearance audit to ensure compliance with customs and other related legislation.
- 21.2. Each CEFTA Party shall select any economic operator or consignment for post-clearance audit in a risk-based manner, which may include appropriate selectivity criteria. Each CEFTA Party shall conduct post-clearance audits in a transparent manner. Where the economic operator is involved in the audit process and conclusive results have been achieved, the CEFTA Party shall, without delay, notify the economic operator whose record is being audited, of the results, the economic operator's rights and obligations, and the reasons for the results.
- 21.3. The information obtained in post-clearance audits may be used in further administrative or judicial proceedings.
- 21.4. CEFTA Parties shall use the result of post-clearance audits in applying risk management.

Article 22
Establishment and Publication of Average Release Times

- 22.1. CEFTA Parties aim at measuring and publishing their average release time of goods periodically and in a consistent manner, using tools such as, *inter alia*, the Time Release Study of the World Customs Organization (referred to in this Protocol as the "WCO"). Each CEFTA Party may determine the scope and methodology of such average release time measurements in accordance with its needs and capacity. Each CEFTA Party shall confirm in written form to the CEFTA Committee of Trade Facilitation the scope and methodology of its average release time measurements promptly after this Protocol enters into force. In this notification, CEFTA Parties may decide on a transition period to implement this Article. This transition period shall not be longer than one year after this Protocol enters into force.
- 22.2. CEFTA Parties are committed to share with the CEFTA Committee of Trade Facilitation their experiences in measuring average release times, including the methodologies used, bottlenecks identified, and any resulting effects on efficiency.

Article 23
Perishable Goods¹

- 23.1. With a view to preventing avoidable loss or deterioration of perishable goods, and provided that all regulatory requirements have been met, each CEFTA Party shall release perishable goods:
- (a) under normal circumstances, within the shortest possible time; and

¹ For the purposes of this provision, perishable goods are goods that rapidly decay due to their natural characteristics, in particular in the absence of appropriate storage conditions.

(b) in exceptional circumstances, where appropriate, outside the business hours of customs and other competent authorities.

23.2. Each CEFTA Party shall give priority to perishable goods when scheduling any examinations that may be required.

23.3. Each CEFTA Party shall either arrange or allow an economic operator to arrange for the proper storage of perishable goods pending their release. CEFTA Parties may require that any storage facilities arranged by the economic operator have been approved or designated by its relevant authorities. The movement of goods to those storage facilities, including authorizations for the operator moving the goods, may be subject to the approval, where required, of the competent authorities. CEFTA Parties shall, where practicable and consistent with domestic legislation, upon the request of the economic operator, provide for any procedures necessary for release to take place at those storage facilities.

23.4. In cases of significant delay in the release of perishable goods, and upon written request, the importing CEFTA Party shall, to the extent practicable, provide a communication of the reasons for the delay.

Article 24 Border and Other Agency Cooperation

24.1. Each CEFTA Party shall ensure that its competent authorities, responsible for border and other controls and procedures dealing with the importation, exportation, and transit of goods, cooperate with one another and coordinate their activities in order to facilitate trade.

24.2. CEFTA Parties shall see to it that, by express delegation by the competent authorities and on their behalf, one of the other services represented, and preferably the customs service, may carry out inspections for which those authorities are responsible and, insofar as such inspections relate to the requirement to produce the necessary documents, checks on the validity and authenticity thereof and on the identity of the goods declared in such documents. In that event, the authorities concerned shall ensure that the means required for carrying out such checks are made available.

24.3. CEFTA Parties shall, in the event of goods being imported or entering in transit, recognise the legislation and procedures related to the inspections carried out and the documents drawn up by the competent authorities of the other CEFTA Party, which certify that the goods comply with the legal requirements of the country of import or equivalent requirements in the country of export, provided that these legislation and procedures, and their implementation, are fully in line with the relevant EU *acquis*. The validation of the status of EU harmonisation shall be undertaken in accordance with the relevant procedures for the validation of EU alignment. The procedures of validation shall be adopted by the CEFTA Joint Committee. No recognition of the inspections and documents are possible before this validation, as foreseen by this Paragraph without prejudice to any bi-lateral legal instrument between CEFTA Parties.

24.4. Where the volume of traffic so warrants, the CEFTA Parties shall see to it that:

(a) frontier posts are open, except when traffic is prohibited, so that:

- frontiers can be crossed 24 hours a day with the corresponding inspections and formalities in respect of goods placed under a

customs transit procedure, their means of transport and vehicles travelling unladen, save where frontier inspection is necessary in order to prevent the spread of disease or to protect animals;

- inspections and formalities relating to the movement of means of transport and goods, which are not moving under a customs transit procedure, may be performed from Monday to Friday during an uninterrupted period of at least 10 hours and on Saturday during an uninterrupted period of at least 6 hours, unless those days are public holidays;

(b) as regards vehicles and goods transported by air, the periods referred to in the second indent of point (a) shall be adapted in such a way as to meet actual needs and, for that purpose, shall be split or extended if necessary.

- 24.5. Where several frontier posts are situated in the immediate vicinity of a given frontier zone, CEFTA Parties may jointly agree, for some of these posts, to derogate from Paragraph 24.4, provided that the other posts in that zone are able to clear goods and vehicles in accordance with that Paragraph.
- 24.6. As regards the frontier posts and customs offices and services referred to in Paragraph 24.4, and under the conditions laid down by the CEFTA Parties, the competent authorities shall, if specifically requested during business hours and for compelling reasons, provide for inspections and formalities to be carried out, as an exception, outside business hours, on condition that, where relevant, payment is made for services so rendered.
- 24.7. CEFTA Parties shall endeavour to establish at frontier posts, where technically possible and justified by the volume of traffic, express lanes reserved for goods placed under a customs transit procedure, their means of transport, vehicles travelling unladen, and all goods subject to such inspections and formalities, as do not exceed those required in respect of goods placed under a transit procedure.
- 24.8. Implementation of Articles 24.4, 24.5, 24.6, and 24.7 shall start two years after this Protocol enters into force without prejudice to any bi-lateral legal acts between CEFTA Parties to agree on earlier than this date. All the relevant bi-lateral legal acts, concluded earlier than this date, shall be promptly notified, in written form and in English, to the CEFTA Committee of Trade Facilitation after the relevant bi-lateral legal acts enters into force.

Article 25 Authorised Economic Operator (AEO)

- 25.1. The status of "Authorised Economic Operator" (AEO) shall be granted by each CEFTA Party in line with Annex III of this Protocol. Suspension, rejection, revocation and annulment of the status of authorised economic operator shall be done also in accordance with Annex III. The status of AEO shall be recognised by other CEFTA Parties on the condition that the implementation of AEO Programmes, are fully in line with Annex III. The status of alignment and implementation of each AEO Programme shall be validated by other CEFTA Parties, without prejudice to customs inspections, in accordance with the relevant procedures, which shall be adopted by the CEFTA Joint Committee.
- 25.2. In each CEFTA Party, AEOs shall enjoy facilitations with respect to all customs controls as specified by Annex III.

Article 26

Exchange of Information between CEFTA Parties on their AEO Programme

CEFTA Parties shall regularly inform each other of the identities of their AEOs, for the purposes of security, and include the following information:

- a) the trader identification;
- b) the name and address of the AEO;
- c) the number of the document granting the status of AEO;
- d) the current status (active, suspended, revoked);
- e) the periods of changed status;
- f) the date on which the certificate becomes effective; and
- g) the authority which issued the certificate.

Article 27

Protection of Professional Secrecy and Personal Data

- 27.1. The data exchanged by CEFTA Parties shall enjoy the protection extended to professional secrecy and personal data, as defined in the relevant legislation applicable in the territory of the recipient CEFTA Party.
- 27.2. In particular, this data shall not be transferred to persons other than the competent authorities in the CEFTA Party concerned, nor shall it be used by those authorities for purposes other than those provided for in this Protocol.

Article 28

Notification of New Inspections and Formalities

- 28.1. Where a CEFTA Party intends to introduce a new inspection or formality in an area other than those covered by this Protocol, it shall inform the other CEFTA Parties at least sixty days prior to its introduction.
- 28.2. The CEFTA Party concerned shall ensure that the measures taken to facilitate the crossing of frontiers are not rendered inoperative through the application of such new inspections or formalities.

Article 29

Prohibitions or Restrictions on the Import, Export or Transit of Goods

- 29.1. The provisions of this Protocol shall not preclude prohibitions or restrictions on the import, export or transit of goods enacted by CEFTA Parties and justified on grounds of public morality, public policy or public security, the protection of the health and life of humans, animals, plants or the environment, the protection of national treasures possessing artistic, historical or archaeological value, or the protection of industrial or commercial property.
- 29.2. Each CEFTA Party shall implement this Article in a manner as to avoid arbitrary or unjustifiable discrimination between CEFTA Parties where the same conditions prevail, or a disguised restriction on trade between CEFTA Parties.

Article 30

Implementation Body

The CEFTA Joint Committee shall supervise and administer the implementation of this Protocol in accordance with Articles 40 and 41 of the CEFTA 2006.

Article 31
Dispute Settlement

In accordance with Article 14.4 of the CEFTA 2006, CEFTA Parties shall implement all the provisions of this Protocol for simplification and facilitation of customs procedures and reduce the formalities imposed on trade. Any dispute between CEFTA Parties, concerning the interpretation or application of this Protocol, shall be subject to the procedure as foreseen by Article 42 of the CEFTA 2006.

Article 32
Implementation

Each CEFTA Party shall take the appropriate measures to ensure that the provisions of this Protocol are effectively and harmoniously applied, taking into account the need to facilitate goods crossing frontiers and the need to achieve mutually satisfactory solutions of any difficulties arising out of the application of the said provisions.

Article 33
Revision

This Protocol and its Annexes form integral part of the CEFTA 2006. Any amendment of this Protocol shall be made in accordance with Article 47 of the CEFTA 2006.

Article 34
Discrepancy

In case of significant data discrepancy in mutual information exchange, CEFTA Parties shall conduct bi-lateral consultations to identify the reasons, within one month of the discrepancy having been notified, and eliminate errors at the earliest convenience.

Article 35
Ratification

- 35.1. This Protocol is subject to ratification, acceptance or approval in accordance with the requirements foreseen by the domestic legislation of each CEFTA Party. The instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Depository.
- 35.2. This Protocol shall enter into force on the thirtieth day upon depositing of the third instrument of ratification, acceptance or approval.
- 35.3. For each CEFTA Party that deposits its instrument of ratification, acceptance or approval after the date of the deposit of the third instrument of ratification, acceptance or approval, this Additional Protocol 5 shall enter into force on the thirtieth day after the day on which said CEFTA Party deposits its instrument of ratification, acceptance or approval.
- 35.4. If constitutional requirements permit, any CEFTA Party may apply this Protocol provisionally. Provisional application of this Protocol, in accordance with this Paragraph, shall be notified to the Depository.

IN WITNESS WHEREOF, the Plenipotentiaries of all CEFTA Parties, being duly authorised thereto, have adopted this Protocol.

Done in on, in a single authentic copy in the English language, which shall be deposited with the Depository of the CEFTA 2006, which shall transmit certified copies to all CEFTA Parties.

ANNEX I

Electronic Exchange of Data

Simplification of inspections related to clearance procedures and reducing formalities to the maximum extent possible

1.1. Data exchange between competent authorities involved in the clearance of goods

This section defines:

- a. Institutions that shall exchange data;
- b. Types of documents that shall be exchanged between CEFTA Parties;
- c. Relevant international standard/model used;

Detailed specifications of the purpose, expected advantages for governmental institutions/business community, entities, data cluster, trigger, interface, integration and communication layers of data exchange between competent authorities involved in the clearance of goods are presented in the Appendix I of this Annexe.

Table 1.1. (1): Documents to be exchanged

Document Type	Issuing CEFTA Party	Receiving CEFTA Party	Standard* / Model used
1. Veterinary Health Certificate for products of animal origin	Party of Export - Veterinary authority/ National Food Authority/ Ministry of Agriculture	Party of Import – Veterinary authority/ National Food Authority/ Ministry of Agriculture	European Union – Veterinary Certificate to EU
2. Veterinary Health Certificate live animals	Party of Export - Veterinary authority/ National Food Authority/ Ministry of Agriculture	Party of Import – Veterinary authority / National Food Authority/ Ministry of Agriculture	European Union – Veterinary Certificate to EU
3. Phytosanitary Certificate for Export	Party of Export – Phytosanitary/ Agricultural/ National Food Authority/ Ministry of Agriculture	Party of Import – Phytosanitary/ Agricultural/ National Food Authority/Ministry of Agriculture	International Plant Protection Convention – ISPM 12 ((International standards for phytosanitary measures – 12)- Annex 1 Model Phytosanitary Certificate for export
4. Phytosanitary Certificate for Re-Export	Party of Export – Phytosanitary /Agricultural authority/Ministry of Agriculture	Party of Export – Phytosanitary/ Agricultural authority/Ministry of Agriculture	International Plant Protection Convention – ISPM 12 (International standards for phytosanitary measures – 12)- Annex 2 Model Phytosanitary Certificate for re-export
5. Certificate of a Pharmaceutical Product	Party of Export - Agency for Medicines /Ministry of Health	Party of Import - Agency for Medicines/Ministry of Health	World Health Organisation (WHO) - Model certificate of a pharmaceutical product

6.	Export permit for groups of medicines containing controlled substances	Party of Export - Agency for Medicines /Ministry of Health	Party of Import - Agency for Medicines Ministry of Health	No specific standard / model used
----	-------------------------------------------------------------------------------	-------------------------------------------------------------------	------------------------------------------------------------------	-----------------------------------

**Additional Protocol 5, Article 8.6.: CEFTA Parties are encouraged to use relevant international standards or parts thereof as a basis for their import, export, or transit formalities and procedures, except as otherwise provided in this Protocol.*

1.2. Detailed specifications of the Entities layer and Data cluster layer

This section defines common data sets from the documents presented in the Table 1.1. (1) that shall be exchanged between CEFTA Parties:

- First column specifies references to the appropriate box of the document concerned (if any);
- Second column presents the name of the data filed to be exchanged;
- Third column specifies whether data filed is:
 - M – Mandatory;
 - O – Optional;
 - C – Conditional;

Table 1.2.(1) : Veterinary health certificate for products of animal origin

1.	Veterinary health certificate for products of animal origin	M/O/C.
I	Part I- Information concerning consignor/consignee	
I.1.	Consignor	
	Name	M
	Address	M
	Tel.	M
I.2.	Certificate Reference Number	M
I.3.	Central Competent Authority	M
I.4.	Local Competent Authority	M
I.5.	Consignee	
	Name	M
	Address	M
	Postal code	O
	Tel.	O
I.6.	Person responsible for the consignment at destination	
	Name	M
	Address	M
	Postal code	O
	Tel.	O
I.7.	Country of origin (Country of origin / ISO Code)	M
I.8.	Region of origin (Region of origin / Code)	M
I.9.	Country of Destination (Country of Destination / ISO Code)	M
I.10.	Region of destination (Region of destination / Code)	O
I.11.	Place of origin	
	Name	M
	Approval Number	M
	Address	M
I.12.	Place of Destination	
	Place of Destination	M
	Address	M
I.13.	Place of loading	
	Place of loading	M
	Address	M

1. Veterinary health certificate for products of animal origin		M/O/C
	Approval Number	M
I.14.	Date of departure	M
I.15.	Means of transport (<i>tick appropriate boxes</i>)	
	Airplane-Railway Wagon-Road Vehicle-Other / Identification / Documentary References	M
I.16.	Entry BIP in the CEFTA Party of Import	M
I.17.	No(s) of CITES	O
I.18.	Description of commodity	M
I.19.	Commodity code (HS Code)	M
I.20.	Quantity	M
I.21.	Temperature of product (<i>tick appropriate boxes</i>)	
	Ambient-Chilled-Frozen	M
I.22.	Number of Packages	M
I.23.	Identification of container / Seal Number	M
I.24.	Type of Packaging	M
I.25.	Commodities certified for: (<i>tick appropriate boxes</i>)	
	Human consumption - Animal feed - Technical use	M
I.26.	For transit to third country (Country / ISO Code)	O
I.27.	For import or admission into CEFTA Party of Import	M
I.28.	Identifications	
	Species [Scientific name]	M
	Approved number of the facility	M
	Nature of commodity	M
	Treatment type	M
	Abattoir	M
	Number of Packages	M
	Approval Number	M
	Net Weight	M
	Cutting plant	O
	Batch number	M
	Cold store	M
	Official Inspector	
	Name	M
	Qualification and title	M
	Date	M
	The competent authority	M
II ²	Part II – Certification (Health Information)	M
II.1.	Health Attestation	M
II.2.	Public Health Attestation	M
II.2.	Animal Health Attestation	M
	Notes	O

Table 1.2.(2): Veterinary Health Certificate for live animals

2. Veterinary health certificate for live animals		M/O/C
I	Part I- Information concerning consignor/consignee	
I.1.	Consignor	
	Name	M
	Address	M
	Tel	M
I.2.	Certificate Reference Number	M
I.3.	Central Competent Authority	M

² Exact text of the certification part that shall be exchanged between Parties is agreed and defined on bilateral basis (between each pair of the CEFTA Parties) and specifically for each type of goods that require Veterinary Health Certificate. Amendments of the text in the certification part shall be agreed on bilateral basis between CEFTA Parties concerned.

2. Veterinary health certificate for live animals		M/O/C
I.4.	Local Competent Authority	M
I.5.	Consignee	
	Name	M
	Address	M
	Postal code	O
	Tel.	O
I.6.	Person responsible for the consignment at destination	
	Name	M
	Address	M
	Postal code	O
	Tel.	O
I.7.	Country of origin (Country of origin / ISO Code)	M
I.8.	Region of origin (Region of origin / Code)	O
I.9.	Country of Destination (Country of Destination / ISO Code)	M
I.10.	Region of destination (Region of destination / Code)	M
I.11.	Place of origin	
	Name	M
	Approval Number	M
	Address	M
I.12.	Place of Destination	
	Place of Destination	M
	Address	M
I.13.	Place of loading	
	Place of loading	M
	Address	M
	Approval Number	M
I.14.	Date of departure	M
I.15.	Means of transport (tick appropriate boxes)	
	Aeroplane-Railway Wagon-Road Vehicle-Other / Identification / Documentary References	M
I.16.	Entry BIP in the CEFTA Party of Import	M
I.17.	No(s) of CITES	O
I.18.	Description of commodity	M
I.19.	Commodity code (HS Code)	M
I.20.	Quantity	M
I.22.	Number of Packages	M
I.23.	Identification of container / Seal Number	M
I.24.	Type of Packaging	M
I.25.	Commodities certified for: (tick appropriate boxes)	
	Slaughter – Breeding – Fettering	M
I.26.	For transit to third country (Country / ISO Code)	O
I.27.	For import or admission into CEFTA Party of Import	M
I.28.	Identification of commodities	
	Species [Scientific name]	M
	Breed	M
	Identification system	M
	Identification number	M
	Age	M
	Sex	M
	Official Inspector	
	Name	M
	Qualification and title	M
	Date	M
	The competent authority	M

2. Veterinary health certificate for live animals		M/O/C
II ³	Part II – Certification (Health Information)	
II.1.	Health Attestation	M
II.2.	Public Health Attestation	M
II.2.	Animal Health Attestation	M
II.3.	Animal Transport Attestation	M
	Notes	

Table 1.2.(3): Phytosanitary Certificate for Export

3. Phytosanitary Certificate for Export		M / O
	Certificate details:	
1.	Name and address of exporter	M
2.	Certificate Number	M
	Description of Consignment:	
3.	Declared name and address of consignee	M
4.	Plant Protection Organization (issuing authority)	M
5.	Place of origin	M
6.	Declared means of conveyance	M
5.	Place of origin	M
6.	Declared means of conveyance	M
7.	Declared point of entry	M
8.	Distinguishing marks	
a.	Number and description of packages	M
b.	Name of produce	M
c.	Botanical name of plants	M
9.	Quantity declared	M
10.	Type of certificate: export	
	This is to certify that the plants, plant products or other regulated articles described herein have been inspected and/or tested according to appropriate official procedures and are considered to be free from the quarantine pests specified by the importing contracting party and to conform with the current phytosanitary requirements of the importing contracting party, including those for regulated non-quarantine pests.	M
	Additional Declaration	
11.	Additional Declaration	O
	Disinfestation and/or Disinfection Treatment	
12.	Treatment	M
13.	Chemical (active ingredient)	O
14.	Duration and temperature	O
15.	Concentration	O
16.	Date	M
17.	Additional information	
a.	Place of issue	M
b.	Name and signature of authorised officer	M
c.	Date	M

Table 1.2.(4): Phytosanitary Certificate for Re-Export

4. Phytosanitary Certificate for Re-Export		M / O / C
	Certificate details:	
1.	Name and address of exporter	M
2.	Certificate Number	M
	Description of Consignment:	
3.	Declared name and address of consignee	M

³ Exact text of the certification part that shall be exchanged between Parties is agreed and defined on bilateral basis (between each pair of the CEFTA Parties). Amendments of the text in the certification part shall be agreed on bilateral basis between CEFTA Parties concerned.

4.	Phytosanitary Certificate for Re-Export	M / O / C
4.	Plant Protection Organization (issuing authority)	M
5.	Place of origin	M
6.	Declared means of conveyance	M
5.	Place of origin	M
6.	Declared means of conveyance	M
7.	Declared point of entry	M
8.	Distinguishing marks	
a.	Number and description of packages	M
b.	Name of produce	M
c.	Botanical name of plants	M
9.	Quantity declared	M
10.	Type of certificate: export	
	This is to certify that the plants, plant products or other regulated articles described herein were imported into.	
	[CEFTA Party of re-export]	M
	From	
	[Country of origin]	M
	covered by Phytosanitary certificate	
	[Certificate Number]	M
	[original]	O
	[certified true copy]	O
	of which is attached to this certificate; that they are	
	[packed]	O
	[repacked]	O
	in	
	[original]	O
	[new]	O
	that based on the	
	[original phytosanitary certificate] and [additional inspection],	O O
	they are considered to conform with the current phytosanitary requirements of the importing contracting party, and that during storage in	
	[CEFTA Party of re-export],	M
	the consignment has not been subjected to the risk of infestation or infection.	
	Additional Declaration	
11.	Additional Declaration	O
	Disinfestation and/or Disinfection Treatment	
12.	Treatment	M
13.	Chemical (active ingredient)	O
14.	Duration and temperature	O
15.	Concentration	O
16.	Date	M
17.	Additional information	O
a.	Place of issue	M
b.	Name and signature of authorized officer	M
c.	Date	M

Table 1.2.(5): Certificate on a Pharmaceutical Product

5.	Certificate of a Pharmaceutical Product	M / O / C
	Responsible Agency	M
	Number	M
	Date of issuing	M
	Place of issuing	M
	No. of Certificate	M
	Consignor / Exporting: [Medicines Agency from a CEFTA Party of Export]	M

	Consignee / Importing: [Medicines Agency from a CEFTA Party of Import]	M
1.	Name and dosage form of the product:	M
1.1.	Active ingredient(s) and amount(s) per unit dose	M
1.2.	Is this product licensed to be placed on the market for use in the exporting country?	(yes/no)
1.3.	Is this product actually on the market in the exporting country?	(yes/no)
	<i>If the answer to 1.2. is YES: (continue with section 2A and omit section 2B)</i>	
2.A.1.	Number of product licence and date of issue	C, M
2.A.2.	Product licence holder (name and address)	C, M
2.A.3.	Status of product licence holder:	C, M
2.A.3.1.	For categories b and c the name and address of the manufacturer producing the dosage form	C, O
2.A.4.	Is a summary basis for approval appended?	(yes/no)
2.A.5.	Is the attached, officially approved product information complete and consonant with the licence?	(yes/no/not provided)
2.A.6.	Applicant for certificate, if different from licence holder (name and address)	C
	<i>If the answer to 1.2 is NO (omit section 2A and provide data from the section 2B)</i>	
2.B.1.	Applicant for certificate (name and address)	C, M
2.B.2.	Status of applicant:	C, M
2.B.2.1.	For categories b and c the name and address of the manufacturer producing the dosage form	C, O
2.B.3.	Why is marketing authorisation lacking? (not required/not requested/under consideration /refused)	C, M
2.B.4.	Remarks	C, O
3.	Does the certifying authority arrange for periodic inspection of the manufacturing plant in which the dosage form is produced? <i>(If not or not applicable, proceed to question 4.)</i>	(yes/no/not applicable)
3.1.	Periodicity of routine inspections (years)	C, M
3.2.	Has the manufacture of this type of dosage form been inspected?	(yes/no)
3.3.	Do the facilities and operations conform to GMP as recommended by the World Health Organisation?	(yes/no/not applicable)
4.	Does the information submitted by the applicant satisfy the certifying authority on all aspects of the manufacture of the product: <i>(If no, provide explanation)</i>	(yes/no)
	Explanation	C, M
	Address of certifying authority:	M
	Telephone / Fax:	O
	Name of authorized person:	M
	Date:	M

Table 1.2.(6): Export authorisation for groups of medicines containing controlled substances

6.	Export authorisation for groups of medicines containing controlled substances	M / O/C
	Number of authorisation	M
	INN	M
	Customs Tariff	M
	Manufacturer's name, form, strength, packaging	M
	Measurement unit	M
	The amount of goods being exported	M
	The amount of substance approved for export	M
	Exporter	
	Name	M
	Address	M
	Postal Code	O

City	O
Country	O
Importer	
Name	M
Address	M
Postal code	M
City	M
CEFTA Party	M
Number of import authorisation issued in the country of import	M
Date of import authorisation issued in the country of import	M
End – User	
Name	M
Address	M
Postal code	M
City	M
CEFTA Party	M
Purpose of export	M
Transportation mode of approved substance/substances	M
Name of the border crossing point	M
Name of the customs office	M
Name of the freight forwarders	M
Authorisation issued on	M
Authorisation valid until	M
Special notes	
1) The Authorisation applies to one import/export	M
2) If the import/export is not performed within the period specified in the import/export authorisation, the importer/exporter is obliged to inform the Agency about it and to return all copies of authorisation within 15 days upon the expiry of the import/export authorisation	M

1.3. Common Databases and Central Services

Additional Protocol 5 and Annexe I provide legal base for the creation of common regional databases and central services within CEFTA Parties.

In addition to the point-to-point exchange mechanisms as defined in the Sections 1.1, 1.2 and 2.1, this Annexe I specifies the list of common databases and central services that shall be established during the implementation of the Additional Protocol 5.

Institutions which shall provide hosting of these regional databases and central services are CEFTA Secretariat or *Regional Cooperation Council Secretariat*. In case, the *Regional Cooperation Council Secretariat* will provide hosting the regional databases and central services, a *Memorandum of Understanding* will be signed between the CEFTA Secretariat and *Regional Cooperation Council Secretariat* to regulate the rights and obligations with regard to the hosting.

Table 1.3.(1): Common Databases

	Common Database	Purpose	Access Rights
1.	Database of mutually recognised CEFTA AEOs	Disseminating information on companies having AEO status: - Details of companies - CEFTA Party who certified authorisation	Customs Administrations Competent Authorities involved in the clearance of goods
2.	Database of unsafe / noncompliant	Prevention of the distribution / placing on the market of unsafe products in intra	Public Access

products detected on the CEFTA market.	CEFTA Trade, such as: 1) products that are not in compliance with the technical regulations; 2) list of products that are in compliance with the technical regulations, but are dangerous for the public interest, life of people, animals and plants; 3) list of products which import isn't permitted;	
----------------------------------------	-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	--

Table 1.3.(2): Central Services

	Central Service	The purpose of the service	Access Rights
1.	Regional database of issued licences	Storing of data on issued licences by the competent authorities and certified laboratories (on basis of the functional and other technical specifications of the EU TRACES, similar regional database and supporting IT solution shall be created)	SPS Authorities TBT Authorities

Determination of the means and obligations of exchange of data between customs authorities to the extent that each national legislation allows

2.1. SEED data exchanges that are currently supported by bilateral Protocols (MoUs)

Previously established SEED data exchanges between Customs Administrations of the CEFTA Parties in the Western Balkan region are supported by bilateral Protocols (Memoranda of Understanding). These MoU shall stay in force and shall still represent legal base for already established bilateral Customs-to-Customs electronic data exchange.

The purpose of specifications in Annexe I is to unify and generalise specifications from the MoUs, on basis of the Template of the SEED Utility Block (presented in the Appendix II), which is officially accepted by the Globally Networked Customs (GNC), the initiative of the World Customs Organisation (WCO).

With aim of sending pre-arrival data from Export Customs Declarations (from the CEFTA Party of export to the CEFTA Party of import) during the implementation of the Additional Protocol 5, each CEFTA Party (its Customs authority) will establish additional secure data exchange links with all other (nonadjacent) CEFTA Parties. This communication infrastructure will represent the backbone for entire data exchange between CEFTA Parties.

2.2. Detailed specifications of the data cluster layer:

The following table presents the common list of data from Export declarations that will be exchanged between CEFTA Parties:

Table 2.2.(1): Common data set from the Export Declaration

SAD Box	Data Field	Description
Box A	SAD Reference Number	Reference number of a Single Administrative Document
Box 5	Items	Total number of items
Box 22 P1	Invoice Currency	ISO 4217 currency code
Box 22 P2	Invoice Amount	Total amount invoiced
Box 29	Customs Border Office	Customs Office of Exit (its reference number)
Box 35	Gross Mass	Total gross mass
Box 54	Declaration Place	Place of lodging of Customs declaration
Box 54	Declaration Date	Date of declaration submission
Box 2	Consignor Name	Consignor / Company Name
Box 2	Consignor Identity	Consignor / Tax Identification Number
Box 19	Transport Container	Whether transport is done in a container

SAD Box	Data Field	Description
		(YES/NO)
Box 21 P1	Transport Border Identity	Truck (means of transport) number plates
Box 21 P2	Transport Border Identity Trailer	Trailer number plates
Box 21 P2	Transport Border Nationality	Country of the vehicle registration
Box 25	Transport Border Mode	Mode of transport
Box 15	Dispatch Country	CEFTA Party of Export (ISO ALPHA 2 code)
Box 17	Destination Country	CEFTA Party of Destination (ISO ALPHA 2 code)
Box 31	Description	Description of goods
Box 32	Item	Item Sequence Number
Box 33	Commodity Code	Commodity code
Box 31	Packaging Packages	Number of packages
Box 31	Packaging Pieces	Number of pieces

CEFTA Parties are not refrained to exchange only the above specified common data set from the Export Declaration. CEFTA Parties may agree wider data set to be exchanged on bilateral level.

2.3. Geographical extension:

The Customs Administration of the Republic of Moldova may be included in SEED exchange, in line with the specifications presented in the Appendix II. As the Republic of Moldova does not have common frontiers with other CEFTA Parties, specifications related to the pre-arrival data exchange of the SEED will only be applicable.

2.4. Areas for extension of data exchange between Customs Administrations:

SEED data exchange between Customs Administrations may be extended to cover the following business needs:

- a. Data exchange on results of risk analysis and controls of the consignment (reasons for execution of the control, risk indicator, result of the control);
- b. Data exchange on VAT refunds at the frontiers;
- c. Data exchange on scanner (x-ray) images of the controlled trucks/containers;
- d. Data exchange on IPR Applications for Actions and Infringements;

Mutual recognition of national AEOs Programmes

Detailed technical specifications for Mutual Recognition of AEOs Programmes are written on the basis of the WCO's Utility Block for the AEO Mutual Recognition Agreement and are presented in the Appendix III of the Annexe I.

This section specifies common data sets (listed in alphabetical order) related to the Mutual Recognition of AEO which will be exchanged between CEFTA Parties:

Table 3.1: Data fields for the MR of AEO

Data field	Definition	Domain values; remarks
Accepted	The status of AEO data record in Result message	Values: 0 = Rejected, 1 = Accepted
AEO certificate status	Code to distinguish between current, suspended and revoked certificates.	Values: C = Current, S = Suspended, R = Revoked
AEO Certificate Type	The type of AEO certificate	Certificate types: To be defined by the partners
AEO TIN	Unique identifier for the authorised economic operator allocated by the "Granting" partner and linked to the relevant AEO certificate.	"Granted" AEO trader Identification assigned by the "Granting" partner

"ALIAS" TIN	"Alias" TIN assigned by the „Lodgement" partner to any "Granted" AEO TIN in case the „Lodgement" partner cannot process the "Granted" AEO TIN assigned by the "Granting" partner.	"Alias" TIN assigned by a „Lodgement" partner to a "Granted" AEO TIN
City	City name of the AEO	City
Data Requirement Acronyms		R = Required, O = Optional
Data Type Acronyms		a = Alpha, n = Numeric, d = Date, dt = Date Time
End date	It is the end date of the validity period of the AEO TIN. Together with the Start Date data item, it provides the full picture of the validity that the AEO TIN may have during its lifecycle.	Defines the date at which the AEO certificate status ceases to be applicable. Together with the Start Date item, it defines the period during which the AEO certificate status is applicable. If the end date is empty the validity period is 'open ended'.
Extraction Type	The type of the extraction performed	Values: F = Full, D = Differential
Full name	Full name of the AEO.	
Language Code	Language code identifying the language/character set.	Language Code used to define the language used for all textual information (ISO Alpha 2 Codification – ISO 639).
Message identification	Unique message identifier	Identifier created using GUID algorithm
Operation	Code to distinguish between created, updated and deleted records.	Values: C = Create, U = Update, D = Delete
Other TIN	Nationally defined Identity Number	Used in the cases the partner has Identity Number not compliant with WCO Data Model
Postcode	Postal code of the AEO.	
Reference Extraction Type	The type of the extraction performed in Equivalence message	Values: F = Full, D = Differential
Reference Message identification	Unique response message identifier	Unique message identifier using GUID algorithm
Reference Sequence number	Result message number	Identifies the Result message sequence
Status Details	Description of the details of the status	Free text up to 500 characters with status details
Sending date and time	Date when the record is sent	Date and timestamp when the record is sent
Sending organisation	ISO – 3166 alpha 2 code for the partner sending the record.	
Sequence number	Identifies data exchanges as result of extraction	If this is a full extraction of data, the sequence number corresponds to the sequence number of the encompassed differential extraction.
Short name	Short name of the AEO.	Short name of the AEO limited to the maximum of 35 characters that are provided for in the WCO data model.

Start date	It is used to define the starting date of the validity period of an AEO TIN. Together with the End Date item, it provides the full picture of the validity of a particular value that the described item may have during its lifecycle.	Defines the date from which the AEO certificate status is applicable. Together with the End Date item, it defines the period during which the AEO certificate status is applicable.
Status Code	Codes for specific scenarios	Values: E00001 = Failed to insert, record already exists, E00002 = Failed to update, record does not exist, W00003 = Failed to delete, record does not exist, I10001 = Record updated, but not changes included
Status Type	Identifies the type of status information.	Values: 'E' = Error, 'W' = Warning, 'I' = Information Only
Street and number	Street and number of the AEO.	
Trader National Identifier	Unique identifier for the authorised economic operator allocated by the competent authority and linked to the relevant AEO certificate	
Transaction identification	Technical element allowing to group several operations into one atomic transaction	
Version	Technical element to indicate the version of the message structure	

Final provisions

4.1. Ownership of the data exchange system

This section specifies the owner of data, once the system is implemented. Once Additional Protocol 5 is implemented and electronic data exchange system with relevant databases is in place:

- The ownership of data stored in the SEED+ databases, in each CEFTA Party will belong to the CEFTA Party concerned, which has to respect data protection rules as specified in the Article 11 of the Additional Protocol 5;
- The owner of data stored in common databases and central services will be Customs Administration of CEFTA Parties

4.2. Maintenance of the data exchange system

This section specifies how maintenance will be organised, once system is implemented. Once Additional Protocol 5 is implemented and electronic data exchange system is in place:

- Maintenance of the common databases and central services will be under the responsibility of the CEFTA Secretariat or the *Regional Cooperation Council Secretariat*. *In case, the Regional Cooperation Council Secretariat will provide maintenance of the regional databases and central services, and a Memorandum of Understanding will be signed between the CEFTA Secretariat and Regional Cooperation Council Secretariat to regulate the rights and obligations with regard to the maintenance.*
- Maintenance of the hardware and communication equipment for national and bilateral (Party-to-Party) communication links will be under the responsibility of the Customs Administrations of the CEFTA Parties or other competent national authority with appropriate Information and

Communication Technology (ICT) infrastructure. Each CEFTA Party shall identify responsible ICT experts and communicate their contact details to authorised technical experts in all other CEFTA parties, as well as, other national institutions involved in data exchange;

- The responsibility for maintenance of the services for automatic and/or semi-automatic feeding of data to the common databases and central services, as will be co-shared between each individual CEFTA Party and the CEFTA Secretariat or the *Regional Cooperation Council Secretariat*. In case, the *Regional Cooperation Council Secretariat* will provide maintenance of the regional databases and central services and a *Memorandum of Understanding* will be signed between the CEFTA Secretariat and *Regional Cooperation Council Secretariat* to regulate the rights and obligations with regard to the maintenance.
- Maintenance of the software modules for data exchange between CEFTA Parties has to be coordinated for the whole CEFTA Region;

4.3. Amendment of the Annexe I specifications

This section defines how technical specifications (primarily the one related to the list of documents, their data sets, common databases) will be changed / updated after the adoption of the Additional Protocol 5.

After the adoption of the Additional Protocol 5, specifications of this Annexe I might be amended through the relevant CEFTA structures.

Appendix I – Simplification / facilitation of inspections Utility Block

Preface: Specifications in the Appendixes to the Annexe I of the Additional Protocol 5 are based on the World Customs Organisation's (WCO) Template for the Utility Block (UB), more specifically UB's Executive Summary of the Globally Networked Customs (GNC) initiative.

PURPOSE	<p>Sending of data from certificates (decisions / approvals / licences) issued by the relevant authorities (technical agencies) from the CEFTA Party of Export to the relevant authorities of the CEFTA Party of Import of goods.</p> <p>Authorities of the CEFTA Party of Import will use received data to:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Perform risk analysis and other analytic measures in advance (prior to the arrival of goods); • Speed-up procedures and formalities for issuing of the Entry and/or Import certificates (decisions / approvals / licences) to the maximum extent;
ADVANTAGE FOR GOVERNMENT	<p>Advantages are expected to be achieved for the following governmental authorities of the CEFTA Parties:</p> <ul style="list-style-type: none"> • SPS Authorities; • TBT authorities; • Customs Authorities; • Transport Authorities;
ADVANTAGES FOR BUSINESSES / STAKEHOLDERS	<p>Advantages and benefits for Business Community:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Acceleration and facilitation of the legitimate trade in all clearance stages; • More predictable and transparent goods clearance procedures;
ENTITIES LAYER	<p>The following authorities of the CEFTA Party of Export (CPoE) of goods will send data to competent authorities of the CEFTA Party of Import (CPoI):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Phytosanitary authority; • Veterinary authority;

DATA CLUSTER LAYER	<ul style="list-style-type: none"> Agency for Medicines and medical devices; <p>Data from the following types of documents will be exchanged:</p> <ul style="list-style-type: none"> Veterinary Health Certificate for live animals Veterinary Health Certificate for products of animal origin Phytosanitary Certificate for Export Phytosanitary Certificate for Re-Export Certificate on a Pharmaceutical Product Export permit for groups of medicines containing controlled substances (1) narcotic drugs, 2) psychotropic substances, 3) precursors, 4) medicines containing precursors) <p>Where applicable, relevant international templates for above listed types of documents will be used as models.</p> <p>With the regard to the data structure, the latest version of the WCO Data model, more specifically Information Package for Government-to-Government (G2G) data exchange, will be used as a model.</p>
TRIGGER LAYER	<p>Event that initiate data flow:</p> <ul style="list-style-type: none"> Moment of issuing of documents specified in the data cluster layer by the authorised institution of the CEFTA Party of Export;
INTERFACE / INTEGRATION / COMMUNICATION	<p>Connection between involved authorities of the CEFTA Parties is going to be established in the following way:</p> <ul style="list-style-type: none"> Customs-to-Customs SEED+ (Systematic Electronic Exchange of Data) network will be used as a backbone for the bilateral data exchange; The information exchange shall take place via Internet, and through Virtual Private Networks (VPNs). Phytosanitary, Veterinary, Agency for Medicines and Market surveillance authorities shall establish connection to the Customs SEED+ network at the national level; Interfaces between IT systems of these institutions and Customs SEED Network provide: technical messages in Extensible Markup Language (XML) schemes and Web Services definition in Web Services Definition Language (WSDL). The security of all exchanged messages shall be additionally ensured by an asymmetric key encryption (using digital security certificates, issued by the qualified Certificate Authorities);

Appendix II – SEED Utility Block

PURPOSE	<p>Systematic and automatic electronic exchange of data from Customs Documents (Export, Import and Transit Customs Declarations, TIR and ATA carnets, Simplified Procedure accompanying document – Invoice, including the records about crossings of empty trucks) between Customs Administrations of the CEFTA Parties, with the following purposes:</p> <ul style="list-style-type: none"> To enable sending of pre-arrival data at the moment of initiation of the customs procedure in the partner CEFTA Party (from the Customs Office of Departure - COoDep), with the following objectives: <ul style="list-style-type: none"> Speeding up of the Customs procedures and inspection formalities (linked to the tariff code(s) concerned) at the point of entry to the Customs territory of the CEFTA Party of import (or transit); Speeding up of the Customs and inspection procedures at the clearance Customs office of the CEFTA Party of import; Analysis of pre-arrival data using pre-defined risk criteria and sending of alarms to the authorised officers. To verify consistency of declarations submitted in two neighbouring Customs Administrations. In other words, to enable automatic matching (pairing and comparison) of data from the Customs Documents submitted at two neighbouring CEFTA Parties (Customs Office of Exit (COoEx) and Customs Office of Entry (COoEn))
---------	--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------

ADVANTAGE FOR GOVERNMENT	<p>Advantages and benefits for Customs Administrations of the CEFTA Parties:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prevention of smuggling and strengthening the fight against organised crime; • Prevention of undervaluation – increasing the collection of customs duties; • Prevention of corruption; • Improvement of 'Risk analysis' of the pre-arrival data; • Improvement of overall technical capacity of Customs Administrations of the CEFTA Parties; • Promotion and improvement of communication and cooperation between Governmental institutions of the CEFTA Parties; • More efficient work of Customs officers;
ADVANTAGES FOR BUSINESSES / STAKEHOLDERS	<p>Advantages and benefits for Economic Operators:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Acceleration of customs procedures and facilitation of legitimate trade;
LEGAL FRAMEWORK AND COMPLIANCE	<ul style="list-style-type: none"> • CEFTA Additional Protocol 5; • Customs Mutual Administrative Assistance Agreements (CMAAA); • Bilateral Protocols on electronic data exchange (defining, inter alia, the bilateral scope of data to be exchanged); • Information exchange is in compliance with data protection legislation, and the data will remain secured in the respective systems
ENTITIES LAYER	<p>Customs Administrations of the CEFTA Parties: Customs Administrations of Export, Transit and Import, having the following roles:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Administration of Departure (AoD): <ul style="list-style-type: none"> - providing PRE-ARRIVAL and EXIT data - receiving automatic data matching results from the other (ENTRY) side of a crossing point; • Administration of Arrival (AoA): <ul style="list-style-type: none"> - providing ENTRY data; - receiving automatic data matching results; - receiving alarming notifications on received PRE-ARRIVAL data and based on dynamically defined Risk Criteria;
BUSINESS RULES LAYER	<p>1. Speeding up of entry and import procedures</p> <ul style="list-style-type: none"> • At the moment of the EXPORT clearance in the Customs Administration of Departure (AoD), the data from the accepted Export Declaration will be sent through the SEED++ System to the Administration of Arrival (AoA) and used for: <ul style="list-style-type: none"> • Speeding-up of Customs formalities at the point of entry; • Speeding-up of issuing of required entry permits (as defined in the tariff legislation) by the responsible inceptions; • Speeding-up of the import clearance at the final destination of goods; <p>2. Risk Analysis and Alarming</p> <ul style="list-style-type: none"> • At the beginning of the Customs procedure in the Administration of Departure (AoD), the data from the accepted customs document will be sent through the SEED+ System to the AoA and used for risk analysis and generation of alarms. • If AoA CEFTA Party is a transiting CEFTA Party, the CDPS will send the information from the national Transit declaration to the SEED+ System and the data will be sent through the SEED+ System to the neighbouring CEFTA Party as PRE-ARRIVAL data to be used for risk analysis and generation of alarms. <p>3. Automatic Data Matching</p> <ul style="list-style-type: none"> • Where goods are leaving from a CEFTA Party A, and entering into a CEFTA Party B, messages are being processed according to the following business rules: <ul style="list-style-type: none"> - CEFTA Party A acts as the Administration of Departure (AoD) and

	<p>the CDPS (Customs Declaration Processing System) sends the information from the national Export declaration through the SEED+ System to the neighbouring CEFTA Party B acting as the Administration of Arrival (AoA)</p> <ul style="list-style-type: none"> - CEFTA Party B acts as the Administration of Arrival (AoA) and the CDPS sends the information from the national Import or Transit declaration to the SEED+ System, whereby the procedure for automatic data matching for movement completes.
DATA CLUSTER LAYER	<p>SEED+ shall support the exchange of data contained in the following Customs Documents:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. SEED+ messages for Transit Declarations, as well as, NCTS messages from the national and common domain: data model based on WCO DM (World Customs Organisation Data Model) and EU NCTS (European Union New Computerised Transit System); 2. SEED+ messages for Export Declarations: data model based on WCO DM and EU ECS (Export Control System); 3. SEED+ message for Import Declarations: data model based on WCO DM and EU ICS (Import Control System) – this message will be used for data matching, and will not be transmitted to the neighbouring CEFTA Party; 4. SEED+ messages for TIR carnets: data model based on UNECE (United Nations Economic Committee for Europe) eTIR data model; 5. SEED+ messages for ATA carnets; 6. SEED+ messages for Simplified Procedure accompanying document (Invoice); 7. SEED+ message for crossings of Empty Trucks;
TRIGGER LAYER	<p>Events initiating the data flow:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pre-arrival: the commencement of the Customs procedure in the Administration of Departure. At the moment of acceptance of Customs Document – Export Single Administrative Document (SAD), Transit SAD, TIR carnet, Simplified Procedure accompanying document. These data will be used for speeding-up of customs and inspection procedures and risk analysis /generation of alarms. 2. Exit: ending the Customs procedure in the Administration of Departure. At the moment of confirming the arrival of the truck at the exit Customs Office in the neighbouring Administration and verification of the truck exiting the neighbouring CEFTA Party. These data will be used as reference for automatic data matching. 3. Entry: the commencement of the Customs procedure in the Administration of Arrival. At the moment of acceptance of the Customs Documents at the Customs Office of Entry the data will be used for automatic comparison with reference data received from the neighbouring Administration of Departure AoD.
INTERFACE	<p>Technical messages associated with the data cluster and trigger layers are based on the following customs documents:</p> <ul style="list-style-type: none"> - SAD Transit Messages; - SAD Export Messages; - SAD Import Messages; - TIR Carnets; - ATA Carnets; - Simplified Procedure accompanying documents; - Empty Truck records; <p>Technical messages are described by the Extensible Markup Language (XML) schemes and Web Services definition in Web Services Definition Language (WSDL).</p>
INTEGRATION	<p>Customs SEED+ has "point-to-multipoint" topology, which means that each participating Customs Administration will have its own SEED+ node, connected with the respective SEED+ nodes in a all other CEFTA Parties. SEED+ node should be fully integrated into the national Customs IT</p>

	infrastructure, and connected with other national applications through Enterprise Service Bus (ESB) and standard WSDL interfaces.
COMMUNICATION	The information exchange shall take place via Internet, and through Virtual Private Networks (VPNs). The security of messages shall be additionally ensured by an asymmetric key encryption (using digital security certificates, issued by the relevant qualified Certificate Authorities). SEED+ node should be built as Service Oriented Architecture (SOA), implemented by the Web Services (WS) technology and standards. Interface(s) should be based on "Enterprise Service Bus" (ESB) software architecture allowing flexible configuration for interconnectivity.

Appendix III – Mutual Recognition of Authorised Economic Operators Utility Block

PURPOSE	<ul style="list-style-type: none"> To specify the process that regulates the information interaction between Customs Administrations of the CEFTA Parties ("partners"), and involved traders, that subscribe to an AEO Mutual Recognition Arrangement/Agreement (MRA); To enable each of the partners to grant benefits to AEOs of all other CEFTA Parties in which both legislation and implementation of national programme is fully in line with the relevant EU acquis ;
ADVANTAGE FOR GOVERNMENT	<ul style="list-style-type: none"> Streamlined process for exchange of data allowing the re-use of this same approach for all bilateral AEO MRAs to which a CEFTA Party subscribes; Reassurance of a consistent and coherent automatic implementation of the bilateral AEO MRAs across all CEFTA Parties, promoting all the foreseen benefits across the geographical footprint of the bilateral AEO MRA (better control targeting, as a direct result of more effective automated risk analysis); Low costs to establish the bilateral AEO MRA with high opportunity for reuse and therefore reduction in the costs for the IT implementation.
ADVANTAGES FOR BUSINESSES / STAKEHOLDERS	<ul style="list-style-type: none"> Transparency and predictability of the AEO benefits granted by CEFTA Parties; Reassurance that the CEFTA Parties are committed to successfully implement the bilateral AEO MRA and to grant benefits to the recognised AEO (facilitation, lower risk score, reduction of control at export and import, expedited release time) in a systematic and predictable way; Brings a full transparency on the Trader Identification Number(s) (TIN) that need to be used with each of the CEFTA Parties to ensure the recognition of their AEO status.
LEGAL FRAMEWORK AND COMPLIANCE	<ul style="list-style-type: none"> Legal Framework – Additional Protocol 5, Technical Annex and bilateral AEO MRAs between partners; Compliance - the CEFTA Parties must ensure that the AEO information exchanges and all related data comply with the data protection legislation of each Party; that the data remains secured in their respective systems and is synchronised across the IT systems of all involved CEFTA Parties. The availability of the AEO information is specified and measures are defined, in the case where AEO information would not be available for the processing of a Customs notification or Customs declaration.
ENTITIES LAYER	<p><i>Partner</i> refers to the contracting CEFTA Party (its Customs Administration) to the bilateral AEO MRA. It is important to note that every partner will act in two distinct roles:</p> <ul style="list-style-type: none"> "Granting" role: As the "Granting" partner allocating the AEO status to a trader, performing re-assessment and evaluation of this AEO. "Lodgement" role: As the "Lodgement" partner processing a notification/declaration lodged in its Customs transaction system by a trader. <p><i>Trader</i> refers to the economic operators which play an active supporting</p>

	<p>role in the information exchange underpinning the bilateral AEO MRA process. Two trader roles participate in the bilateral AEO MRA process:</p> <ul style="list-style-type: none"> • “AEO”: As the trader certified as an AEO by the “Granting” partner; • “Lodging” trader: As the trader lodging a notification/declaration to the “Lodgement” partner making reference to his AEO status and the AEO status of his partners. <p>The bilateral AEO MRA process choreographs the exchange of information between the partners. The two trader roles are included in order to illustrate the end-to-end process. However, it must be noted that the first pillar only covers Customs-to-Customs interactions.</p>
BUSINESS RULES LAYER	<p>Comprises a number of detailed rules concerning the following:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Contact points between partners (CEFTA Parties); • Requirements for: <ul style="list-style-type: none"> o the AEO information; o the trader as one of the supporting participants in the end-to-end business process; o Customs transaction systems in the “Lodgement” partner; o the risk analysis systems in the “Lodgement” partner; o AEO Identity Management and, in particular, the aliasing process by the “Lodgement” partner; o the nature and frequency of data exchange, monitoring and statistical requirements. <p>The compliance of all partners of the bilateral AEO MRA to the WCO standard regarding the TIN structure is a MAJOR simplification opportunity.</p>
DATA CLUSTER LAYER	<p>The AEO MRA relies on the exchange of two functional messages:</p> <ul style="list-style-type: none"> • “Granted” AEO information; • “Alias” TIN between the “Granting” partner and the “Lodgement” partner.
TRIGGER LAYER	<p>The AEO MRA features three variations for choreographing the interactions between the partners according to the following criteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Whether or not there is the need for the “Lodgement” partner to assign an “Alias” TIN (triggered by misaligned structures of the TIN numbers between the partners); • and in the case of alignment of the TIN structure between the partners, the choice for a “Lodgement” partner to opt for a “Pull” mode (instead of “Push” mode) to access the AEO information from the “Granting” partner. <p>The three options are:</p> <ul style="list-style-type: none"> • “Push” of “Granted” AEO information and “Push” back of “Alias” TIN between the “Granting” partner and the “Lodgement” partner, for those cases that the partners have misaligned TINs; • “Push” of “Granted” AEO from the “Granting” partner to the “Lodgement” partner when partners have aligned TINs; • “Pull” of the “Granted” AEO information by “Lodgement” partner from the “Granting” partner, which requires TIN alignment.
INTERFACE	<p>The AEO MRA defines the set of four technical messages associated with the following three options in the trigger layer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • “Granted” AEO information is sent from the “Granting” partner and the “Alias” TIN is returned from the “Lodgement” partner, for those cases that the partners have misaligned TINs; • When partners have aligned TINs, “Granted” AEO is sent from the “Granting” partner to the “Lodgement” partner; • “Granted” AEO information is acquired directly by the “Lodgement” partner from the “Granting” partner. <p>It also provides the technical messages in Extensible Markup Language (XML) schemas and Web Services definition in Web Services Definition Language (WSDL).</p>
INTEGRATION	<p>The integration layer needs to be profiled by each partner of the Bilateral</p>

	AEO MRA. This includes the business case for national profiling, the use of the AEO information for the risk assessment of notification/declaration, and national provisions for AEO identification. It also sets the requirement for the availability of the exchanged data, provides an indication of the possible data volumes, and the compliance and infrastructure requirements.
COMMUNICATION	The information exchanges take place over the internet. The security of the exchanges is ensured by establishing of Virtual Private Networks (VPN) connections and encryption using security certificates.

ANNEX II

MATRIX OF MEMORANDA OF UNDERSTANDING SIGNED BETWEEN CUSTOMS AUTHORITIES AND COMPETENT AUTHORITIES REGARDING ELECTRONIC EXCHANGE OF DATA

	Veterinary Authority	National Food Authority	National Phytosanitary Authority	National Authority for Pharmaceutical Products	National Transport Authority	National Authority of Technical Inspection	National Police
Customs Administration	DS DA						

DS: Date of signing
DA: Date of application

ANNEX III

Authorised economic operator

TITLE I

GRANTING OF THE STATUS OF AUTHORISED ECONOMIC OPERATOR AT THE NATIONAL LEVEL BY EACH CEFTA PARTY

Article 1

Application and authorisation

1. An economic operator who is established in CEFTA Parties and who meets the criteria set out in Article 2 of this Annex may apply for the status of authorised economic operator.

The customs authorities shall, following consultation with other competent authorities if necessary, grant that status, which shall be subject to monitoring.

2. The status of authorised economic operator shall consist in the following types of authorisations:
 - (a) that of an authorised economic operator for customs simplifications, which shall enable the holder to benefit from certain simplifications in accordance with the customs legislation (AEOC- Customs simplifications); or
 - (b) that of an authorised economic operator for security and safety that shall entitle the holder to facilitations relating to security and safety (AEOS - Security and safety).

(c) both types of authorisations referred to in paragraph 2 may be held at the same time (AEOF - Customs simplifications/security and safety).

Where an applicant is entitled to be granted both an AEOC and an AEOS authorisation, the customs authority competent to take the decision shall issue one combined authorisation.

Article 2 Granting of status

1. The criteria for the granting of the status of authorised economic operator shall be the following:
 - (a) the absence of any serious infringement or repeated infringements of customs legislation and taxation rules, including no record of serious criminal offences relating to the economic activity of the applicant;
 - (b) the demonstration by the applicant of a high level of control of his or her operations and of the flow of goods, by means of a system of managing commercial and, where appropriate, transport records, which allows appropriate customs controls;
 - (c) financial solvency, which shall be deemed to be proven where the applicant has good financial standing, which enables him or her to fulfil his or her commitments, with due regard to the characteristics of the type of business activity concerned;
 - (d) with regard to the authorisation referred to in point (a) of Article 1(2) of this Annex, practical standards of competence or professional qualifications directly related to the activity carried out; and
 - (e) with regard to the authorisation referred to in point (b) of Article 1(2) of this Annex, appropriate security and safety standards, which shall be considered as fulfilled where the applicant demonstrates that he or she maintains appropriate measures to ensure the security and safety of the international supply chain including in the areas of physical integrity and access controls, logistical processes and handling of specific types of goods, personnel and identification of his or her business partners.
2. Each CEFTA Party shall determine the procedures for requesting and granting the status of authorised economic operator, and the legal effects of this status.
3. The customs authorities shall monitor the conditions and criteria to be fulfilled by the AEO authorisation holder. They shall also monitor compliance with the obligations resulting from the AEO authorisation. Where the AEO has been established for less than three years, the customs authorities shall closely monitor it during the first year after granting the AEO status.

Article 3 Compliance

1. Where the applicant is a natural person, the criterion laid down in Article 2 (1a) of this Annex shall be considered to be fulfilled if, over the last 3 years, the applicant and where applicable the employee in charge of the applicant's customs matters have not committed any serious infringement or repeated infringements of customs legislation and taxation rules and have had no record of serious criminal offences relating to their economic activity.
Where the applicant is not a natural person, the criterion laid down in Article 2 (1a) of this Annex shall be considered to be fulfilled where, over the last 3 years, none of the following persons has committed a serious infringement or repeated infringements of customs legislation and taxation rules or has had a record of serious criminal offences relating to his economic activity:

- (a) the applicant;
 - (b) the person in charge of the applicant or exercising control over its management;
 - (c) the employee in charge of the applicant's customs matters.
2. However, the criterion referred to in Article 2(1a) of this Annex may be considered to be fulfilled where the customs authority competent to take the decision considers an infringement to be of minor importance, in relation to the number or size of the related operations, and the customs authority has no doubt as to the good faith of the applicant.
3. Where the person referred to in paragraph 1(b) is established or has his residence in a third country, the customs authority competent to take the decision shall assess the fulfilment of the criterion referred to in Article 2(1a) of this Annex on the basis of records and information that are available to it.
4. Where the applicant has been established for less than 3 years, the customs authority competent to take the decision shall assess the fulfilment of the criterion referred to in Article 2(1a) of this Annex on the basis of the records and information that are available to it.

Article 4

Satisfactory system of managing commercial and transport records

1. The criterion laid down in Article 2(1b) of this Annex shall be considered to be fulfilled if the following conditions are met:
- (a) the applicant maintains an accounting system which is consistent with the generally accepted accounting principles applied in the CEFTA Party where the accounts are held, allows audit-based customs control and maintains a historical record of data that provides an audit trail from the moment the data enters the file;
 - (b) records kept by the applicant for customs purposes are integrated in the accounting system of the applicant or allow cross checks of information with the accounting system to be made;
 - (c) the applicant allows the customs authority physical access to its accounting systems and, where applicable, to its commercial and transport records;
 - (d) the applicant allows the customs authority electronic access to its accounting systems and, where applicable, to its commercial and transport records where those systems or records are kept electronically;
 - (e) the applicant has a logistical system which identifies goods as domestic or foreign goods and indicates, where appropriate, their location;
 - (f) the applicant has an administrative organisation which corresponds to the type and size of business and which is suitable for the management of the flow of goods, and has internal controls capable of preventing, detecting and correcting errors and of preventing and detecting illegal or irregular transactions;
 - (g) where applicable, the applicant has satisfactory procedures in place for the handling of licences and authorisations granted in accordance with commercial policy measures or relating to trade in agricultural products;
 - (h) the applicant has satisfactory procedures in place for the archiving of its records and information and for protection against the loss of information;

- (i) the applicant ensures that relevant employees are instructed to inform the customs authorities whenever compliance difficulties are discovered and establishes procedures for informing the customs authorities of such difficulties;
 - (j) the applicant has appropriate security measures in place to protect the applicant's computer system from unauthorised intrusion and to secure the applicant's documentation;
 - (k) where applicable, the applicant has satisfactory procedures in place for the handling of import and export licences connected to prohibitions and restrictions, including measures to distinguish goods subject to the prohibitions or restrictions from other goods and measures to ensure compliance with those prohibitions and restrictions.
2. Where the applicant applies only for an authorisation as an economic operator authorised for security and safety as referred to in Article 1(2b) of this Annex, the requirement laid down in paragraph 1(e) shall not apply.

Article 5 Financial solvency

1. The criterion laid down in Article 2(1c) of this Annex shall be considered to be fulfilled where the applicant complies with the following:
- (a) the applicant is not subject to bankruptcy proceedings;
 - (b) during the last 3 years preceding the submission of the application, the applicant has fulfilled his financial obligations regarding payments of customs duties and all other duties, taxes or charges which are collected on or in connection with the import or export of goods;
 - (c) the applicant demonstrates on the basis of the records and information available for the last 3 years preceding the submission of the application that he has sufficient financial standing to meet his obligations and fulfil his commitments having regard to the type and volume of the business activity, including having no negative net assets, unless where they can be covered.
2. If the applicant has been established for less than 3 years, his financial solvency as referred to in Article 2(1c) of this Annex shall be checked on the basis of records and information that are available.

Article 6 Practical standards of competence or professional qualifications

1. The criterion laid down in Article 2(1d) of this Annex shall be considered to be fulfilled if any of the following conditions are met:
- (a) the applicant or the person in charge of the applicant's customs matters complies with one of the following practical standards of competence:
 - (i) a proven practical experience of a minimum of 3 years in customs matters;
 - (ii) a quality standard concerning customs matters adopted by a European Standardisation body;
 - (b) the applicant or the person in charge of the applicant's customs matters has successfully completed training covering customs legislation consistent with and relevant to the extent of his involvement in customs related activities, provided by any of the following:
 - (i) a customs authority of a CEFTA Party;

- (ii) an educational establishment recognised, for the purposes of providing such qualification, by the customs authorities or a body of a CEFTA Party responsible for professional training;
 - (iii) a professional or trade association recognised by the customs authorities of CEFTA Party or accredited in the CEFTA Party, for the purposes of providing such qualification.
2. Where the person in charge of the applicant's customs matters is a contracted person, the criterion laid down in Article 2(d) of this Annex shall be considered to be fulfilled if the contracted person is an economic operator authorised for customs simplifications as referred to in Article 1(2a) of this Annex.

Article 7 **Security and safety standards**

1. The criterion laid down in Article 2(e) of this Annex shall be considered to be fulfilled if the following conditions are met:
- (a) buildings to be used in connection with the operations relating to the AEOS authorisation provide protection against unlawful intrusion and are constructed of materials which resist unlawful entry;
 - (b) appropriate measures are in place to prevent unauthorised access to offices, shipping areas, loading docks, cargo areas and other relevant places;
 - (c) measures for the handling of goods have been taken which include protection against the unauthorised introduction or exchange, the mishandling of goods and against tampering with cargo units;
 - (d) the applicant has taken measures allowing to clearly identify his business partners and to ensure, through implementation of appropriate contractual arrangements or other appropriate measures in accordance with the applicant's business model, that those business partners ensure the security of their part of the international supply chain;
 - (e) the applicant conducts in so far as national law permits, security screening on prospective employees working in security sensitive positions and carries out background checks of current employees in such positions periodically and where warranted by circumstances;
 - (f) the applicant has appropriate security procedures in place for any external service providers contracted;
 - (g) the applicant ensures that its staff having responsibilities relevant for security issues regularly participate in programmes to raise their awareness of those security issues;
 - (h) the applicant has appointed a contact person competent for safety and security related questions.
2. Where the applicant is a holder of a security and safety certificate issued on the basis of an international convention or of an International Standard of the International Organisation for Standardisation, or of a European Standard of a European standardisation body, these certificates shall be taken into account when checking compliance with the criteria laid down in Article 2(e) of this Annex.

The criteria shall be deemed to be met to the extent that it is established that the criteria for issuing that certificate are identical or equivalent to those laid down in Article 2(e) of this Annex.

3. Where the applicant is a regulated agent (an air carrier, agent, freight forwarder or any other entity who ensures security controls in respect of cargo or mail) or a known consignor (a consignor who originates cargo or mail for its own account and whose procedures meet common security rules and standards sufficient to allow carriage of cargo or mail on any aircraft) and fulfils the requirements of the common basic standards on aviation security, the criteria laid down in paragraph 1 shall be deemed to be met in relation to the sites and the operations for which the applicant obtained the status of regulated agent or known consignor to the extent that the criteria for issuing the regulated agent or known consignor status are identical or equivalent to those laid down in Article 2(e) of this Annex.

Article 8
Conditions for the acceptance of an application for the status of AEO

1. In addition to the conditions for the acceptance of an application in general, in order to apply for the status of AEO the applicant shall submit a self-assessment questionnaire, which the customs authorities shall make available, together with the application.
2. An economic operator shall submit one single application for the status of AEO covering all its permanent business establishments in the customs territory of a CEFTA Party.

TITLE II

**BENEFITS RESULTING FROM THE STATUS OF AEO TO BE GRANTED BY
NATIONAL AEO PROGRAMMES IN CEFTA PARTIES**

Article 9
Facilitations regarding pre-departure declarations

1. Where an economic operator authorised for security and safety as referred to in Article 1(2b) of this Annex lodges on his own behalf a pre-departure declaration in the form of a customs declaration or a re-export declaration, no other particulars than those stated in those declarations shall be required.
2. Where an AEOS lodges on behalf of another person who is also an AEOS a pre-departure declaration in the form of a customs declaration or a re-export declaration, no other particulars than those stated in those declarations shall be required.

Article 10
More favourable treatment regarding risk assessment and control

1. An authorised economic operator (AEO) shall be subject to fewer physical and document-based controls than other economic operators.
2. Where an AEOS has lodged an entry summary declaration or a customs declaration or a temporary storage declaration or where an AEOS has lodged a notification and given access to the particulars related to his entry summary declaration in his computer system, the customs office of first entry shall, where the consignment has been selected for physical control, notify that AEOS of that fact. That notification shall take place before the arrival of the goods in the customs territory of the CEFTA Party.

That notification shall be made available also to the carrier if different from the AEOS referred to in the first subparagraph, provided that the carrier is an AEOS and is connected to the electronic systems relating to the declarations referred to in the first subparagraph.

That notification shall not be provided where it may jeopardise the controls to be carried out or the results thereof.

3. Where an AEO lodges a temporary storage declaration or a customs declaration prior to the presentation of the goods the customs office competent to receive that temporary storage declaration or that customs declaration shall, where the consignment has been selected for customs control, notify the AEO of that fact. That notification shall take place before the presentation of the goods to customs.

That notification shall not be provided where it may jeopardise the controls to be carried out or the results thereof.

4. Where consignments declared by an AEO have been selected for physical or document-based control, those controls shall be carried out as a matter of priority.

On request from an AEO the controls may be carried out at a place other than the place where the goods have to be presented to customs.

5. The notifications referred to in paragraphs 2 and 3 shall not concern the customs controls decided on the basis of the temporary storage declaration or the customs declaration after the presentation of the goods.

Article 11

Exemption from favourable treatment

The more favourable treatment referred to in Article 10 of this Annex shall not apply to any customs controls related to specific elevated threat levels or control obligations set out in other national legislation of a CEFTA Party.

However, customs authorities shall carry out the necessary processing, formalities and controls for consignments declared by an AEOS as a matter of priority.

TITLE III

SUSPENSION, REJECTION, REVOCATION AND ANNULLATION OF THE STATUS OF AUTHORISED ECONOMIC OPERATOR IN NATIONAL AEO PROGRAMMES OF CEFTA PARTIES

Article 12

Legal effects of suspension

1. Where an AEO authorisation is suspended due to the non-compliance with any of the criteria referred to in Article 2 of this Annex, any decision taken with regard to that AEO which is based on the AEO authorisation in general or on any of the specific criteria which led to the suspension of the AEO authorisation, the customs authority having taken that decision shall suspend it.
2. The suspension of a decision relating to the application of the customs legislation taken with regard to an AEO shall not lead to the automatic suspension of the AEO authorisation.
3. Where a decision relating to a person who is both an AEOS and an economic operator authorised for customs simplifications as referred to in Article 1(2a) of this Annex (AEOC) is suspended instead of annulling, revoking or amending where:

- (a) the customs authority considers that there may be sufficient grounds for annulling, revoking or amending the decision, but does not yet have all necessary elements to decide on the annulment, revocation or amendment;
- (b) the customs authority considers that the conditions for the decision are not fulfilled or that the AEO does not comply with the obligations imposed under the AEO authorisation, and it is appropriate to allow the AEO time to take measures to ensure the fulfilment of the conditions or the compliance with the obligations;
- (c) the AEO requests such suspension because he is temporarily unable to fulfil the conditions laid down for the decision or to comply with the obligations imposed under that decision due to non-fulfilment of the conditions laid down in Article 2(d) of this Annex, his AEOC authorisation shall be suspended, but his AEOS authorisation shall remain valid.

Where a decision relating to a person who is both an AEOS and an AEOC is suspended in accordance with 3(a), 3(b) or 3(c) due to non-fulfilment of the conditions laid down in Article 2(e) of this Annex, his AEOS authorisation shall be suspended, but his AEOC authorisation shall remain valid.

Article 13 **Rejection of an application**

The rejection of an AEO application shall not affect existing favourable decisions taken with regard to the applicant in accordance with the customs legislation, unless the granting of those favourable decisions is based on the fulfilment of any of the AEO criteria that have been proven not to be met during the examination of the AEO application.

Article 14 **Revocation of an authorisation**

1. The revocation of an AEO authorisation shall not affect any favourable decision which has been taken with regard to the same person unless AEO status was a condition for that favourable decision, or that decision was based on a criterion listed in Article 2 of this Annex which is no longer met.
2. The revocation or amendment of a favourable decision which has been taken with regard to the holder of the authorisation shall not automatically affect the AEO authorisation of that person.
3. Where the same person is both an AEOC and an AEOS is applicable owing to the non-fulfilment of the conditions laid down in Article 2(d) of this Annex, the AEOC authorisation shall be revoked and AEOS authorisation shall remain valid.

Where the same person is both an AEOS and an AEOC, owing to the non-fulfilment of the conditions laid down in Article 2(e) of this Annex, the AEOS authorisation shall be revoked and AEOC authorisation shall remain valid.

Article 15 **Annulment**

1. The customs authorities shall annul an AEO authorisation if all the following conditions are fulfilled:

- (a) the decision on AEO authorisation was taken on the basis of incorrect or incomplete information;
 - (b) the AEO knew or ought reasonably to have known that the information was incorrect or incomplete;
 - (c) if the information had been correct and complete, the decision on AEO authorisation would have been different.
2. The AEO shall be notified of its annulment.
3. Annulment shall take effect from the date on which the initial decision took effect, unless otherwise specified in the AEO authorisation in accordance with the customs legislation.

ДОПОЛНИТЕЛЕН ПРОТОКОЛ 5

НА ДОГОВОРОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ПРИСТАПУВАЊЕ КОН ЦЕНТРАЛНО-ЕВРОПСКИОТ ДОГОВОР ЗА СЛОБОДНА ТРГОВИЈА

Преамбула

Имајќи ги предвид министерските заклучоци од 21 ноември 2014 година за нагласување на важноста за превземање напори посветени за продлабочување на примената на Договорот за изменување и пристапување кон Централно-европскиот договор за слободна трговија (во понатамошниот текст како „ЦЕФТА 2006“) и земајќи ги предвид одредбите од членовите 12, 13 и 14 (4) од ЦЕФТА 2006;

Решени да ги елиминираат пречките во нивната меѓусебна трговија, во согласност со одредбите од Договорот од Маракеш за основање на Светската трговска организација (во понатамошниот текст како „СТО“) и постепено да воспостават поблиски трговски односи;

Решени да ги остваруваат своите меѓусебни трговски односи во согласност со правилата и дисциплините на СТО, без оглед на нивното членство во СТО;

Земајќи ја целосно во предвид важноста на позитивниот придонес на олеснувањето на трговијата за економскиот развој;

Нагласувајќи ја улогата на процесот за усогласување со ЕУ во поттикнувањето на меѓусебното признавање на програмите, документите и инспекциите меѓу ЦЕФТА страните како што е предвидено во овој Дополнителен протокол 5 (во понатамошниот текст Протокол);

Со оглед дека ниту една одредба од овој Договор не може да биде толкувана како изземање на ЦЕФТА страните од нивните обврски кон други меѓународни договори, особено СТО;

Решени да ги јакнат трговско-економските односи и меѓусебното разбирање меѓу ЦЕФТА страните;

Признавајќи ја важноста на меѓународната соработка и исто така стремежот за проширување на регионалната соработка;
Имајќи предвид дека ЦЕФТА страните се определени да ја подобрат безбедноста во трговијата со стоки што влегуваат или излегуваат од нивните територии, без да ги попречат трговските текови;

Барајќи да го олеснат развојот на трговијата преку воведување на модерни форми и методи на инспекција;

Признавајќи ја потребата за размена на податоци со примена на електронски средства со цел јакнење и подобрување на квалитетот на анализата на ризик на ЦЕФТА страните;

Нагласувајќи ја неопходноста од инвестирање во информатички и комуникациски технологии за олеснување на електронската размена на документи помеѓу ЦЕФТА страните, како што се бара во овој Протокол;

Истакнувајќи ја важноста од целосниот преглед што треба да го спроведе секоја од ЦЕФТА страните потврдувајќи ја подготвеноста на нејзината информатичко-комуникациска технолошка инфраструктура за примена на одредбите од овој Протокол со кои се бара електронска размена на податоци на национално ниво;

Изразувајќи ја спремноста на ЦЕФТА страните да соработуваат со ЕУ и други меѓународни донатори кои се подготвени да ги ко-финансираат неопходните инвестиции за задоволување на потребите во информатичката и комуникациската технологија на ЦЕФТА страните за примената на овој Протокол;

Имајќи предвид дека ЦЕФТА страните имаат соодветно ниво на заштита на лични податоци;

Заедничкиот комитет на ЦЕФТА, во присуство на сите ЦЕФТА страни, се согласи за следното:

Член 1 Дефиниции

За целите на овој Протокол:

(а) „податоци“ се сите податоци, без оглед дали се обработени или анализирани или не, и документи, извештаи и други комуникации во било кој формат, вклучувајќи електронски или сертифицирани или нивни заверени копии;

(б) „инспекции“ е секоја операција со која што царинските органи или било кој друг инспекциски или контролен орган го извршуваат физичкиот преглед или визуелната инспекција на транспортните средства или самите стоки со цел да се утврди дека нивната природа, потекло, состојба, здравје, безбедност, количина и вредност се во согласност со деталите од подготвените документи;

(в) „формалности“ е било која формалност на која економскиот оператор е подложен од страна на властите и која се состои во производството или испитувањето на документите, сертификатите што ги придружуваат стоките или други детали, независно од користениот метод или медиум, во врска со стоките или транспортните средства;

(г) „ризик“ е веројатноста за појава на настан поврзан со влез, излез, транзит, пренос и крајна употреба на стоките кои се движат помеѓу царинските подрачја на ЦЕФТА страните и помеѓу царинското подрачје на една од ЦЕФТА страните и трети земји и стоки што не се присутни во слободен промет на територијата на една од ЦЕФТА страните, со што се загрозува безбедноста и сигурноста на ЦЕФТА страните, заштитата на здравјето и животот на луѓето, животните или растенијата и животната средина;

(д) „управување со ризик“ е систематско идентификување на ризик и примена на сите мерки неопходни за ограничување на изложеноста на ризик. Тоа вклучува активности како собирање на податоци и информации, анализирање и оценка на ризик, пропишување и преземање на акција и редовен надзор и повторно разгледување на процесот и неговите резултати, врз основа на извори и стратегии дефинирани од ЦЕФТА страните, на национално, регионално или на меѓународно ниво;

(е) „оценка на ризик на податоци за пред-пристигнување на стоките“ е анализа на ризик и други аналитички активности користејќи податоци добиени од ЦЕФТА страната на извозот, кога соодветниот документ е прифатен во информатичкиот систем на засегнатиот орган на ЦЕФТА страната на увозот и податоци за стоки во транзит;

(е) „овластен економски оператор“ е економски оператор основан во една од ЦЕФТА страните, кој се смета за сигурен во контекст на неговите операции поврзани со царината и според тоа има право да ги ужива придобивките во една или повеќе ЦЕФТА страни;

(ж) „граница“ е било кој премин каде стоките влегуваат во и/или излегуваат од царинското подрачје на ЦЕФТА страната.

Член 2

Опсег

2.1. Без да е во спротивност со посебните одредби кои се во сила согласно правните акти склучени помеѓу ЦЕФТА страните, овој Протокол ќе се применува за поедноставување на инспекциите, намалување на формалностите во максимално можен обем, размена на податоци кои се однесуваат на превозот на стока помеѓу ЦЕФТА страните и соработка на програмите за партнерство во трговијата.

2.2. Овој Протокол не се однесува на инспекции или формалности наменети за бродови и авиони како средства за транспорт. Сепак, се однесува на возила и стока кои се превезуваат со наведените превозни средства.

2.3. Активностите преземени од ЦЕФТА страните во однос на примената на овој Протокол ќе бидат во согласност со нивното национално законодавство.

Член 3

Општа цел

Во согласност со овој Протокол и неговите анекси кои се составен дел на Протоколот, ЦЕФТА страните:

- 1) ќе ги поедностават инспекциите во врска со сите постапки на царинење и ќе ги намалат формалностите во максимално можен обем;
- 2) ќе ги разменуваат податоците помеѓу царинските органи до степен до кој е дозволено согласно секое национално законодавство;
- 3) меѓусебно ќе ги признаваат националните програми за овластен економски оператор на секоја ЦЕФТА страна под услов законодавството и примената на секоја национална програма да се целосно во согласност со релевантното право на Европската Унија.

Член 4

Проширување на опсегот

4.1. За да послужи на целокупната цел за олеснување на трговијата, превентивната сигурност и безбедноста поврзани со контролите, ЦЕФТА страните ќе го прошират опсегот на електронска размена на податоци, со цел да се вклучат и други органи, освен царинските, во електронската размена на податоци и ќе ја јакнат соработката помеѓу нивните гранични и други контролни агенции во однос на следново:

- а) усогласување на работните денови и часови;
- б) усогласување на постапките и формалностите;
- в) развој и споделување на заеднички објекти;
- г) заеднички контроли;
- д) воспоставување на гранична контрола со единствено застанување („one stop“).

4.2. Со цел да се олесни регионалната трговија преку поедноставување на царинските и другите постапки во врска со царинењето на стоката и да се намалат формалностите за царинење на стоката, податоците ќе се разменуваат помеѓу ЦЕФТА страните пред пристигнувањето на стоката.

4.3. ЦЕФТА страните ќе ги разменуваат податоците содржани во царинските декларации, документите кои ги придружуваат царинските декларации и сертификатите и сите други релевантни информации потребни за царинење на стоката.

Член 5
Управување со ризик

5.1. ЦЕФТА страните ќе разменуваат податоци преку електронски инструменти со цел:

- а) зајакнување и подобрување на квалитетот на нивната анализа на ризик и ефективност на контролите поврзани со безбедноста;
- б) воспоставување на заедничка рамка за управување со ризик, заеднички критериуми за ризик и заеднички приоритетни области за контрола за ЦЕФТА на регионално ниво и
- в) воспоставување на електронски систем за спроведување на заедничко управување со ризик помеѓу ЦЕФТА страните.

5.2. Секоја ЦЕФТА страна ќе прифати или одржува систем за управување со ризик за инспекција од сите надлежни органи во сите фази на царинењето на стоките. Прегледот на состојбата ќе биде доставуван на годишно ниво до Комитетот на ЦЕФТА за олеснување на трговијата.

5.3. Секоја ЦЕФТА страна ќе дизајнира и применува управување со ризик со цел да избегне произволна или неоправдана дискриминација помеѓу ЦЕФТА страните каде преовладуваат истите услови или прикриено ограничување на трговијата помеѓу ЦЕФТА страните.

5.4. Секоја ЦЕФТА страна ќе ги насочи царинските и другите релевантни гранични контроли на високо-ризичните пратки и ќе го забрза пропуштањето на ниско-ризичните пратки. ЦЕФТА страната исто така може да избере, по случаен избор, пратки за вакви контроли како дел од нејзиното управување со ризик.

5.5. Секоја ЦЕФТА страна ќе го заснова управувањето со ризик на оценка на ризикот преку соодветни критериуми за селективност. Таквите критериуми за селективност може да ги вклучат, меѓу другото (*интер алиа*), Хармонизициониот систем, природата и описот на стоката, земјата на потекло, земјата од која стоката е испорачана, вредноста на стоката, документ за усогласеност на трговците и видот на транспортните средства.

5.6. ЦЕФТА страните ќе разменуваат, во најголема можна мера, статистички податоци во врска со извршувањето на примената на нивната анализа на ризик и резултатите од нивните контроли и критериуми за селективност при царинењето на стоките.

5.7. Секоја ЦЕФТА страна со другите ЦЕФТА страни, во писмена форма ќе ги потврди до Комитетот на ЦЕФТА за олеснување на трговијата, не подоцна од три години од денот на влегувањето во сила на овој Протокол, следниве информации:

- а) надлежните органи кои се вклучени во царинењето на стоките имаат тим или единица која има задача да ги дизајнира, редовно да ги проверува и ажурира системите за управување со ризик;
- б) контакт точки во рамките на секој надлежен орган кој е одговорен за управување со ризик и
- в) заеднички или компатибилен систем за управување со ризик на целото нивно царинско подрачје.

5.8. ЦЕФТА страните се охрабруваат да усвојат процедури со кои ќе се овозможи комуникација за ризикот помеѓу ЦЕФТА страните преку кои информациите кои се однесуваат на ризикот може да се разменуваат помеѓу надлежните органи вклучени во царинењето на стоката.

Член 6

Известувања за зајакнати контроли и инспекции

6.1. Ако една ЦЕФТА страна усвои или одржува систем за издавање на известувања или упатства до нејзините надлежни органи кои се вклучени во царинењето на стоките, со цел да се зајакне нивото на контроли и инспекции на граница во врска со храната, пијалоците или добиточната храна што се опфатени со известувањето или упатствата за заштита на животот или здравјето на луѓето, животните и растенијата на нејзината територија, следните правила се применуваат во поглед на нивното издавање, укинување или поништување:

(а) известувањето или упатството врз основа на ризик може да се издадат, кога тоа е соодветно ;

(б) известувањето или упатството може да се издаде така што ќе се применува подеднакво само на оние места на влез на стоките каде што се применуваат санитарните и фитосанитарните услови на кои се заснова примената на известувањето или упатството;

(в) известувањето или упатството ќе биде веднаш укинато или поништено кога ќе се создадат околности тоа повеќе да не постои или ако изменетите околности можат да се третираат на начин кој помалку ја ограничува трговијата и

(г) известувањето или упатството, кога ќе се донесе одлука да се укине или поништи, веднаш ќе биде објавено. Објавувањето на неговото укинување или поништување ќе биде направено на недискриминирачки и лесно достапен начин или информацијата ќе и биде доставена на ЦЕФТА страната-извозник или на економскиот оператор.

6.2. Сите известувања, како што е предвидено во овој став, ќе бидат електронски достапни на веб страните на надлежните органи од ЦЕФТА страните кои ги издале. Секоја ЦЕФТА страна ќе стави на располагање, на својот национален јазик и на англиски, листа која ќе идентификува која информација и/или известување ќе бидат доставени на кои веб страни на нивните администрации. Истата листа ќе биде објавена и во Пакетот за транспарентност на ЦЕФТА.

6.3. ЦЕФТА страната веднаш ќе го информира превозникот или увозникот во случај на задржување на стоката што е декларирани за увоз поради инспекција од страна на царинскиот или било кој друг надлежен орган.

6.4. ЦЕФТА страната може, на барање, да даде можност за второ тестирање, во случај кога резултатот од првото тестирање на примерокот земен од надлежниот орган при пристигнување на стоката декларирани за увоз покажува неповолен наод.

6.5. ЦЕФТА страната ќе ги објави, на недискриминирачки и лесно достапен начин, името и адресата на секоја лабораторија каде што се врши тестирањето или оваа информација ќе му ја достави на увозникот кога ќе му биде дадена можноста од став 6.4.

6.6. ЦЕФТА страната ќе го разгледа резултатот од второто тестирање, доколку постои, спроведено согласно став 6.4., при пропуштањето и царинењето на стоката и, ако е соодветно, ќе ги прифати резултатите од тоа тестирање.

Член 7

Објавување на такси и надоместоци што се воведуваат за или во врска со увозот и извозот и казни

7.1. Одредбите од овој член ќе се однесуваат на сите такси и надоместоци освен на увозните и извозните давачки и даноците што се опфатени со член III од ГАТТ. 1994, а ги воведуваат ЦЕФТА страните за или во врска со увозот и извозот на стока.

7.2. Известувањето за таксите и надоместоците ќе биде електронски достапно од надлежните органи на секоја ЦЕФТА страна и ќе се објавува согласно член 1 од Спогодбата за олеснување на трговијата на СТО. Ова известување ќе ги опфати

таксите и надоместоците што ќе се применуваат, причината за таквите такси и давачки, надлежниот орган и кога и како треба да се изврши плаќањето.

7.3. При примената на овој член, објавувањата на сите такси и надоместоци, вклучувајќи ги сите детали наведени во став 7.2. ќе бидат достапни на националниот јазик на ЦЕФТА страната која ги издала објавувањата и на англиски јазик.

7.4. Сите објавувања што се однесуваат на таксите и давачките, како што е предвидено во став 7.2., електронски ќе бидат достапни на веб-страниците на соодветните надлежни органи од ЦЕФТА страните. За секоја ЦЕФТА страна на нејзиниот национален јазик и на англиски јазик, во пакетот за транспарентност на ЦЕФТА ќе биде достапна единствена листа со исцрпно идентификување и составување на сите такси и надоместоци, причините за таквите такси и надоместоци и надлежниот орган, како и информации кога и како треба да се изврши плаќањето. Овие единствени листи обезбедени од ЦЕФТА страните ќе се ревидираат на годишно ниво и веднаш ќе бидат ажурирани од соодветната ЦЕФТА страна по направената промена во составот на овие единствени листи.

7.5. Нема да се применуваат нови или изменети такси и надоместоци пред да истече соодветен временски период од нивното објавување, освен во итни ситуации. ЦЕФТА страните ќе обезбедат дека законодавството за нови или изменети такси и надоместоци ќе биде достапно согласно став 7.3 пред истекот на временскиот период за нивно објавување и примена. Во случај на итност, ЦЕФТА страната писмено ќе го информира Комитетот на ЦЕФТА за олеснување на трговијата за датумот на влегување во сила на новите или изменетите такси и надоместоци и причините за итното постапување.

7.6. Секоја ЦЕФТА страна периодично ќе ги ревидира своите такси и надоместоци со цел да се намали нивниот број и разновидност, онаму каде е можно. Овие периодични ревизии ЦЕФТА страните ќе ги прават на годишна основа. Секоја ЦЕФТА страна ќе ги доставува извештаите од годишните ревизии до Комитетот на ЦЕФТА за олеснување на трговијата. Првите ревидирани извештаи ќе се достават на првиот состанок на Комитетот на ЦЕФТА за олеснување на трговијата кој ќе се одржи една година по датумот на влегување во сила на Протоколот.

7.7. Таксите и надоместоците за царинска обработка:

(а) ќе бидат ограничени на износот на приближниот трошок за извршените услуги во врска со конкретната увозна или извозна операција; и

(б) не се бара да бидат поврзани со конкретна увозна или извозна операција, под услов да се наплаќаат за услуги кои се тесно поврзани со царинската обработка на стоката.

7.8. За целите на ставовите од 9 до 15, терминот „казни“ ги опфаќа казните што ги наметнува царинската администрација на ЦЕФТА страната или други надлежни органи одговорни за царинење на увозната/извозната или стоката во транзит, како последица на прекршувањето на царинските закони, прописите или процедуралните барања на ЦЕФТА страната, или било кој друг закон, пропис или процедурално барање што се применува при увоз, извоз и транзит.

7.9. Секоја ЦЕФТА страна ќе обезбеди дека казните за прекршувањето на царинскиот закон, пропис или процедурално барање или сите други закони, прописи или процедурални барања што се применуваат за извоз, увоз и транзит се однесуваат само на лицето/лицата одговорен/одговорни за прекршувањето на нејзините закони.

7.10. Изречената казна ќе зависи од фактите и околностите на случајот и ќе биде пропорционална на степенот и тежината на повредата.

7.11. Секоја ЦЕФТА страна ќе обезбеди одржливи мерки за да се избегне:

(а) конфликт на интереси при проценката и прибирањето на казните и давачките; и

(б) создавање поттик за проценката или прибирањето на казна што е во спротивност со став 7.8.

7.12. Секоја ЦЕФТА страна ќе обезбеди кога ќе се изрече казна за прекршување на царинските закони, прописи и процедурални барања или сите други закони, прописи или процедурални барања што се применуваат за увоз, извоз и транзит на лицето или лицата на кои се изрекува казната да му/им се достави писмено објаснување во кое е наведена природата на прекршокот и важечкиот закон, пропис или процедура според која е пропишан износот или опсегот на казната за прекршокот.

7.13. Кога некое лице доброволно ѝ ги открие на царинската администрација на ЦЕФТА страната околностите на повредата на царинскиот закон, пропис или процедурално барање или на други агенции околноста на повредата на други закони, прописи или процедурални барања што се применуваат за увоз, извоз и транзит пред истата да биде откриена од страна на царинската администрација или од други агенции, ЦЕФТА страната се охрабрува, кога е соодветно, да го смета овој факт како потенцијален олеснувачки фактор при утврдувањето на казната за тоа лице.

7.14. Одредбите од овој став се применуваат на казните во транзит согласно ставот 7.1.

7.15. Секоја ЦЕФТА страна ќе му овозможи на секое лице на кое царинските или други надлежни органи одговорни за царинењето на стоката му издадат административна одлука, во рамките на нејзината територија, да има право на:

(а) административна жалба или преиспитување од административен орган повисок или независен во однос на службеникот или службата која ја издала одлуката и/или

(б) жалба до судот или преиспитување на одлуката.

Член 8

Формалности поврзани со увоз, извоз и транзит

8.1. Со цел намалување на зачестеноста и сложеноста на формалностите за увоз, извоз и транзит и заради намалување и поедноставување на потребната документација за увоз, извоз и транзит, притоа земајќи ги предвид легитимните цели на политиката и другите фактори какви што се изменетите околности, новите релевантни информации, деловните практики, достапноста на техники и технологии, најдобрите меѓународни практики и придонесите од заинтересираните страни, секоја ЦЕФТА страна ќе ги ревидира овие формалности и потребната документација и на основа на резултатите од ревизијата, ќе обезбеди, кога е соодветно, дека таквите формалности и потребна документација:

- (а) се усвоени и/или се применуваат со цел брзо пропуштање и царинење на стоката, особено лесно расипливата стока;
- (б) се усвоени и/или се применуваат на начин што има за цел намалување на времето и трошокот за усогласување од страна на трговците и операторите;
- (в) избрана е мерка која е најмалку ограничувачка за трговијата во услови кога се разумно достапни две или повеќе алтернативни мерки за исполнување на целта или целите на политиката и
- (г) не се застапени, вклучувајќи и делови од нив, ако повеќе не се бараат.

8.2. ЦЕФТА страните ќе ги разгледаат барањата за формалностите и документацијата поврзани со увозот, извозот и транзитот не подоцна од една година по влегување во сила на овој Протокол. По завршувањето на првиот преглед, следните прегледи ќе се вршат на секои две години. Заедничкиот комитет на ЦЕФТА ќе развие процедури за прегледи и размена на релевантни информации и најдобри практики на ЦЕФТА страните, доколку е соодветно, во рок од шест месеци по влегување во сила на овој Протокол.

8.3. Секоја ЦЕФТА страна ќе настојува, кога е тоа соодветно, да прифати хартиени и електронски копии од придружните документи потребни за увозните, извозните и транзитните формалности од страна на царинските и другите надлежни органи.

8.4. Кога надлежен орган на ЦЕФТА страна веќе го има оригиналот од таквите документи, секој друг надлежен орган на таа ЦЕФТА страна ќе прифати хартиени или електронски копии наместо оригиналните документи, доколку е применливо, од надлежниот орган кој го задржува оригиналот. Секоја ЦЕФТА страна ќе потврди дека меморандумите за разбирање се потпишани помеѓу нејзините надлежни органи за да обезбедат взаемно прифаќање на хартиени или електронски копии на документи помеѓу надлежните органи, како што се бара во овој став. Потврдата за потпишување на меморандумите за разбирање писмено ќе се достави до Комитетот на ЦЕФТА за олеснување на трговијата не подоцна од шест месеци по влегување во сила на овој Протокол. Сите меморандуми за разбирање потпишани помеѓу надлежните органи и царинските органи и за кои е известен Комитетот на ЦЕФТА за олеснување на трговијата, ќе се наведат во Матрицата приложена кон овој Протокол како Анекс II, како што е предвидено во член 18.1.

8.5. ЦЕФТА страната нема да бара оригинал или копија од извозните декларации што се поднесени до царинските органи на ЦЕФТА страната од која се извезува, како услов за увоз. Ништо во овој став не исклучува ЦЕФТА страната да побара документи како што се сертификати, дозволи или лиценци како услов за увоз на контролирана или регулирана стока.

8.6. Се охрабруваат ЦЕФТА страните да ги користат релевантните меѓународни стандарди или делови од нив како основа за нивните увозни, извозни и транзитни формалности и постапки, освен ако не е поинаку предвидено со овој Протокол. ЦЕФТА страните ќе одлучат за зачестеноста на периодичните прегледи што треба да се преземат за да се информираат другите ЦЕФТА страни кои меѓународни стандарди или делови од нив се користат за нивните увозни, извозни и транзитни формалности и постапки. Првиот преглед ќе биде направен не подоцна од една година по влегување во сила на овој Протокол.

8.7. ЦЕФТА страните се охрабруваат да ги координираат нивните позиции и да учествуваат, во рамките на нивните ресурси, во подготовката и периодичниот преглед на релевантните меѓународни стандарди од страна на соодветните меѓународни организации.

8.8. Заедничкиот комитет на ЦЕФТА ќе развие процедури за размена на релевантни информации и најдобри практики за примена на меѓународните стандарди од ЦЕФТА страните, како што е соодветно.

Член 9

Заеднички гранични процедури и барања за унифицирана документација

9.1. Секоја ЦЕФТА страна, согласно став 9.2, ќе применува заеднички царински постапки и унифицирани барања на документација за пропуштање и царинење на стока низ нејзината територија. Ништо што е содржано во став 9.2 нема да се применува за да претставува арбитражна или неоправдана дискриминација или прикриено ограничување помеѓу ЦЕФТА страните каде што преовладуваат исти услови.

9.2. Ништо што е содржано во овој член не ја спречува ЦЕФТА страната да:

- (а) ги диференцира нејзините постапки и барања на документација врз основа на природата и видот на стоката, или нејзините начини на транспорт;
- (б) ги диференцира нејзините постапки и барања на документација за стоката врз основа на управувањето со ризик;
- (в) ги диференцира нејзините постапки и барања на документација со цел да се обезбеди целосно или делумно изземање од увозни давачки или даноци;
- (г) применува електронско поднесување или обработка; или

(д) ги диференцира своите постапки и барања на документација во согласност со Спогодбата на СТО за примена на санитарни и фитосанитарни мерки.

Член 10
Одбиени стоки

10.1 Кога стоката презентирана за увоз е одбиена од страна на надлежниот орган на ЦЕФТА страната заради нејзино неисполнување на пропишаните санитарни или фитосанитарни прописи или технички прописи, ЦЕФТА страната, во согласност со своите закони и прописи, ќе му овозможи на увозникот повторно да ја испрати или да ја врати одбиената стока на извозникот или на друго лице назначено од извозникот.

10.2 Кога таквата опција од став 10.1 е дадена, а увозникот не ја спроведува во разумен временски период, надлежниот орган може да преземе поинаков чекор за да се справи со таквата неусогласена стока.

Член 11
Привремен увоз на стока, увоз за облагородување и извоз за облагородување

11.1. Привремен увоз на стока

Секоја ЦЕФТА страна ќе дозволи, во согласност со нејзините закони и прописи, да се внесе стока во нејзиното царинско подрачје условно ослободена, целосно или делумно, од плаќањето на увозните давачки и даноци ако таквата стока е внесена во нејзиното царинското подрачје за одредена цел, ако е наменета за повторен извоз во определен рок и ако не била подложна на никакви промени освен вообичаената амортизација и растурот поради ракувањето со неа.

11.2. Увоз за облагородување и извоз за облагородување

- (а) Секоја ЦЕФТА страна ќе дозволи, како што е предвидено со нејзините закони и прописи, увоз за облагородување и извоз за облагородување на стоката. Стоката што е дозволена за извоз за облагородување може да биде повторно увезена со целосно или делумно ослободување од увозните давачки и даноци во согласност со законите и прописите на ЦЕФТА страната.
- (б) За целите на овој член, терминот „увоз за облагородување“ значи царинска постапка според која одредена стока може да биде внесена во царинското подрачје на ЦЕФТА страната условно ослободена, целосно или делумно, од плаќање на увозни давачки и даноци, или подобна за поврат на давачки, врз основа на тоа што таквата стока е наменета за обработка, преработка или поправка и за последователен извоз.
- (в) За целите на овој член, терминот „извоз за облагородување“ значи царинска постапка според која стоката што е пуштена во слободен промет во царинското подрачје на ЦЕФТА страната, може да биде привремено извезена заради обработка, преработка или поправка во странство, а потоа да биде повторно увезена.

Член 12
Слобода на транзит

12.1. Сите прописи или формалности во врска со транзитот наметнати од страна на ЦЕФТА страната нема да:

- (а) се одржуваат ако околностите или целите кои довеле до нивно усвојување повеќе не постојат или ако променетите околности или цели може да се решат на разумно достапен начин кој е помалку трговско-ограничувачки;

(б) се применуваат на начин што претставува прикриено ограничување во транзит.

12.2. Транзитот нема да биде условен со наплата на такси или давачки наметнати во врска со транзитот, освен трошоците за транспорт или оние пропорционални со административните трошоци кои произлегуваат од транзитот или со трошокот за извршени услуги.

12.3. ЦЕФТА страните нема да бараат, да преземаат или да одржуваат волонтеристички ограничувања или какви било други слични мерки во транзит. Ова не е во спротивност со постојните и идните национални прописи, билатерални или мултилатерални аранжмани поврзани со регулирањето на транспортот, во согласност со правилата на СТО.

12.4. Секоја ЦЕФТА страна ќе се согласи, на производите што ќе бидат во транзит преку територијата на било која друга ЦЕФТА страна, да им обезбеди третман кој не е понеповолен од третманот што ќе се даде на таквите производи ако се транспортираат од нивното место на потекло до нивната дестинација без да поминуваат преку територијата на другата ЦЕФТА страна.

12.5. Формалностите, барањата за документација и царинските контроли во врска со транзитот нема да бидат повеќе оптоварувачки отколку што е неопходно за да се:

(а) идентификува стоката; и

(б) обезбеди исполнување на барања за транзит.

12.6. Откако стоката е ставена во транзитна постапка и е овластена да продолжи од местото на потекло на територија на ЦЕФТА страната, таа нема да подлежи на никакви царински давачки ниту непотребни одложувања или ограничувања сè додека не го заврши нејзиниот транзит до одредишното место во рамките на територијата на ЦЕФТА страната.

12.7. ЦЕФТА страните нема да ги применуваат техничките прописи и постапките за оценка на сообразноста во рамките на значењето на Спогодбата на СТО за технички бариери во трговијата со стока во транзит.

12.8. ЦЕФТА страните ќе дозволат и обезбедат предвремено поднесување и обработка на транзитната документација и податоци пред пристигнување на стоката.

12.9. Откако транзитот ќе стигне до царинската испостава каде што излегува од територијата на ЦЕФТА страната, таа испостава веднаш ќе ја прекине транзитната операција ако се исполнети барањата за транзит.

12.10. Кога една ЦЕФТА страна бара обезбедување во форма на гаранција, депозит или друг соодветен паричен или непаричен инструмент за транзит, таквото обезбедување ќе биде ограничено да обезбеди дека се исполнети барањата што произлегуваат за тој транзит.

12.11. Откога ЦЕФТА страната ќе утврди дека се задоволени нејзините барања за транзит, обезбедувањето ќе се ослободи без одложување.

12.12. Секоја ЦЕФТА страна ќе овозможи, на начин што е во согласност со нејзините закони и прописи, општи гаранции кои вклучуваат повеќе трансакции за исти оператори или обновување на гаранциите без ослободување за следните пратки.

12.13. Секоја ЦЕФТА страна јавно ќе ги објави релевантните информации што ги користи за да го одреди обезбедувањето, вклучувајќи поединечни и, каде што е применливо, општи гаранции. Сите информации, како што е предвидено во овој став, ќе бидат достапни електронски на веб-страниците на релевантните надлежни органи на ЦЕФТА страните. Секоја ЦЕФТА страна ќе ја стави на располагање релевантната објава на нејзиниот национален јазик и на англиски јазик. Истата информација ќе биде објавена во Пакеотот за транспарентност на ЦЕФТА.

12.14. Секоја ЦЕФТА страна може да бара употреба на царински конвои или

усогласувањето со царинските закони и прописи не може да се обезбеди со користењето на обезбедувања. Општите правила што се применуваат за царинските конвои или царинските придружби ќе бидат објавени согласно член 1 на Спогодбата на СТО за олеснување на трговијата. Сите објави, како што е предвидено во овој став, ќе бидат достапни електронски на веб-страниците на царинските органи на ЦЕФТА-страните. Секоја ЦЕФТА-страна ќе ги стави на располагање релевантните објави на нивниот национален јазик и на англиски јазик.

12.15. ЦЕФТА-страните ќе настојуваат да соработуваат и да се координираат едни со други со цел да ја зајакнат слободата на транзитот. Ваквата соработка и координација може да вклучува, но не е ограничена, на разбирање за:

- (а) давачките;
- (б) формалностите и законските побарувања; и
- (в) практичното функционирање на транзитните режими.

12.16. Секое прашање за соработка и координација, како што е наведено во став 12.15, ќе биде упатено до Поткомитетот на ЦЕФТА за царини и правила за потекло, како приоритетно прашање во случај претходно да не е најдено друго билатерално решение.

12.17. Секоја ЦЕФТА-страна ќе настојува да назначи национален координатор кој може да ги реши сите прашања и предлози од другите ЦЕФТА-страни кои се однесуваат на доброто функционирање на транзитните активности. ЦЕФТА-страните ќе ги стават на располагање сите детали за комуникација на нивниот национален координатор за транзит со секој друг преку Систематската електронска размена на податоци (Systematic Electronic Exchange of Data - SEED) или други средства за електронска комуникација достапни за сите ЦЕФТА-страни.

Член 13

Посебни одредби поврзани со размена на податоци

13.1. Податоците ќе се разменуваат, како на национално, така и на меѓународно ниво, помеѓу царинските органи и надлежните органи кои се вклучени во царинењето на стоките, со користење на воспоставената инфраструктура за размена на податоци „од царина на царина“ во согласност со Анекс 1 кој е составен дел на овој Протокол. ЦЕФТА-страните ќе разменуваат податоци не помалку од оние кои се наведени во минималната листа на податоци, без оглед на опсегот на податоците за кои се согласиле да бидат разменети билатерално помеѓу ЦЕФТА-страните.

13.2. Сите билатерални листи на податоци кои треба да бидат електронски разменети помеѓу ЦЕФТА-страните покрај минималната листа на податоци во согласност со ставот 1, ќе ги известат релевантните страни на ЦЕФТА во Заедничкиот комитет на ЦЕФТА не подоцна од 3 месеци по влегување во сила на Протоколот. Во случај на било какви измени на објавените билатерални листи, ќе бидат договорени билатерално помеѓу ЦЕФТА-страните по овој датум. Релевантните ЦЕФТА-страни ќе го известат за измените претседавачот на ЦЕФТА кој ќе ги информира сите други ЦЕФТА-страни за билатералните листи на податоци договорени помеѓу ЦЕФТА-страните или нивните измени веднаш по приемот на таквото известување. Ниеден член од овој Протокол нема да се применува на било која билатерална размена на податоци договорена помеѓу ЦЕФТА-страните, ако истата не е известена.

13.3. Опсегот на податоци што треба да се разменува преку границите може да биде различен од оној што се разменува на национално ниво.

13.4. Секоја ЦЕФТА-страна ќе усвои или ќе одржува постапки со кои ќе се дозволи поднесување на увозната документација и други потребни информации, вклучувајќи и манифести, со цел да започне со обработката на документите пред

пристигнувањето на стоките за да се забрза пропуштањето на стоката по пристигнувањето.

13.5. Секоја ЦЕФТА страна ќе обезбеди, за целите на претходно поднесување, документи во електронска форма за нивна обработка пред пристигнување на стоката.

13.6. Секоја ЦЕФТА страна ќе ги обработи податоците пред пристигнување на стоката во системот за управување со ризик на сите надлежни органи вклучени во царинењето на стоката, со цел да се концентрираат нивните инспекции на високо-ризишни пратки согласно членот 5.4. ЦЕФТА страните ќе го ревидираат опсегот на податоци разменети во рамките на овој Протокол најдоцна 2 години по влегувањето во сила на овој Протокол, со цел да се оцени дали постоечкиот опсег на размена на податоци е доволен за ефективност на системите за управување со ризик на ЦЕФТА страните и за целите на олеснување на трговијата и за целите на превентивна сигурност и контрола на безбедноста.

13.7. Република Молдавија ќе иницира електронска размена на податоци како што е наведено во Анекс I во однос на минималната листа на податоци, само откако ќе има пристап до Систематската електронска размена на податоци (Systematic Electronic Exchange of Data - SEED).

Член 14 **Безбедност на поврзување**

ЦЕФТА страните, користејќи национални информатички ресурси, ќе ги прилагодат нивните сопствени национални информатички ресурси за размена на податоци користејќи безбедна интернет врска, при што ќе се применува Систематската електронска размена на податоци (SEED)/Виртуелна приватна мрежа (VPN).

Член 15 **Софтверски и хардверски комплекс за размена на информации**

Со цел подобрување на интероперабилноста, секоја ЦЕФТА страна, при спроведувањето на одредбите од овој Протокол за воспоставување на софтверски и хардверски комплекс, ќе:

- а) формира сопствен хардверски комплекс, вклучувајќи софтвер и систем за комуникација што ќе овозможи меѓусебна размена на информации;
- б) утврди норми кои го одредуваат степенот на изложеност и процедури за документација, пристап, складирање, распространување и заштита на податоци;
- в) овозможи усогласеност на нејзиниот софтверски и хардверски комплекс за електронска размена на податоци за безбедност на информации, во согласност со стандардите на засегнатата ЦЕФТА страна;
- г) утврди и спроведе постапки за јавна набавка за натамошно одржување, по спроведувањето, со национална или друга буџетска поддршка;
- д) обезбеди целосна, доверлива и навремена достава на податоци.

Член 16 **Време на електронска размена на информации**

16.1 Електронската размена на информации ќе биде во реално време и во согласност со договорената структура, состав, формат и стандарди за трансфер на податоци согласно Анекс I.

16.2 Структурата, форматот и стандардите за трансфер на податоци ќе бидат унифицирани за сите ЦЕФТА страни.

Член 17

Доверливост на податоци

17.1. Податоците обезбедени од ЦЕФТА страните ќе бидат доверливи и ќе се користат исклучиво за целите на овој Протокол.

17.2. Без согласност на ЦЕФТА страната која ги обезбедува податоците, добиени согласно овој Протокол, нема да се пренесат на другите ЦЕФТА страни.

Член 18

Транспарентност во размената на податоци на национално ниво

18.1. ЦЕФТА страните ќе ги преземат сите неопходни чекори како што се бара во нивното домашно законодавство со цел да се обезбеди размена на податоци помеѓу нивните царински органи и другите надлежни органи вклучени во царинењето на стоката. За целите на транспарентност, аранжманите на национално ниво кои обезбедуваат меѓу-агенциска размена на податоци се наведени во матрица што ќе се приложи кон Протокол (Анекс II).

18.2. ЦЕФТА страните ќе ја ажурираат листата на меморандуми за разбирање/соработка на национално ниво, секогаш кога е направена промена во овие меморандуми, со помош на матрицата што ќе се приложи кон овој Протокол. Известувањата за ажурирања ќе се доставуваат во писмена форма до Комитетот на ЦЕФТА за олеснување на трговијата.

Член 19

Електронско плаќање

19.1. Секоја ЦЕФТА страна ќе усвои и ќе одржува процедури со кои ќе се овозможи опција за електронско плаќање на царини, даноци, надоместоци и давачки што ги наплаќаат царинските органи при увоз и/или извоз.

19.2. ЦЕФТА страните ќе го известат Заедничкиот комитет на ЦЕФТА, најдоцна една година по влегувањето во сила на овој Протокол, во писмена форма и на англиски јазик, за листата на процедури со кои се овозможуваат електронски плаќања на царините, даноците, надоместоците и давачките како што е предвидено во став 19.1.

Член 20

Одделување на ослободувањето на стоката

од конечно утврдување на царините, даноците, надоместоците и давачките

20.1. Секоја ЦЕФТА страна ќе усвои или ќе одржува процедури со кои ќе се дозволи ослободување на стоката пред конечното утврдување на царините, даноците, надоместоците и давачките, ако таквото утврдување не е направено пред или во моментот на пристигнување или што е можно побрзо по пристигнувањето и под услов да се исполнети сите други барања за увоз/извоз.

20.2. Како услов за таквото ослободување, ЦЕФТА страните може да бараат:

- (а) плаќање на царини, даноци, надоместоци и давачки што биле утврдени пред или по пристигнување на стоката и обезбедување за било кој износ што уште не е определен во форма на гаранција, депозит или друг соодветен инструмент предвиден во нивното законодавство; или
- (б) обезбедување во форма на гаранција, депозит или друг соодветен инструмент предвиден во нивното законодавство.

20.3. Ваквото обезбедување не може да биде повисоко од износот што го бараат ЦЕФТА страните за да се обезбеди плаќање на царини, даноци, надоместоци и давачки што во крајна линија се должат за стоката опфатена со обезбедувањето.

20.4. Во случаите кога е откриен прекршок со кој се бара наметнување на парични казни или глоби, може да се бара обезбедување за казните или глобите кои би можеле да се изречат.

20.5. Обезбедувањето предвидено во ставовите 20.2. (а) и 20.2 (б) се ослободува кога повеќе не е потребно.

20.6. Ништо што е содржано во овие одредби нема да влијае врз правото на ЦЕФТА страните да ја прегледаат, задржат, запленаат или конфискуваат стоката или да ракуваат со неа на било кој начин што не е во спротивност со правилата на релевантните СТО спогодби.

Член 21 **Пост-царинска контрола**

21.1. Во насока на забрзување на ослободувањето на стоката, секоја ЦЕФТА страна ќе усвои или ќе одржува пост-царинска контрола за да обезбеди усогласеност со царинските и другите сродни закони.

21.2. Секоја ЦЕФТА страна ќе избере економски оператор или пратка за пост-царинска контрола на начин базиран на ризик, кој може да вклучи и соодветни критериуми за селективност. Секоја ЦЕФТА страна ќе спроведува пост-царински контроли на транспарентен начин. Кога економскиот оператор е вклучен во процесот на контрола и се добиени конечни резултати, ЦЕФТА страната, без одлагање, ќе го извести економскиот оператор чиј запис се контролира за резултатите, за правата и обврските на економскиот оператор и причините за резултатите.

21.3. Информациите добиени од пост-царинските контроли може да се користат во понатамошни управни или судски постапки.

21.4. ЦЕФТА страните ќе го искористат резултатот од пост-царинските контроли при примената на управувањето со ризик.

Член 22 **Воспоставување и објавување на просечното време на пропуштање на стоката**

22.1. ЦЕФТА страните имаат за цел периодично и на доследен начин да го мерат и да го објавуваат нивното просечно време на пропуштање на стоката, со примена на алатки каква што е, меѓу другото (*интер алиа*), Студијата за мерење на времето за пропуштање на стока на Светската царинска организација (во понатамошниот текст на Протоколот „СЦО“). Секоја ЦЕФТА страна може да ги определи опсегот и методологијата на таквите мерења на просечното време за пропуштање на стоката согласно нејзините потреби и капацитети. Секоја ЦЕФТА страна ќе ги потврди опсегот и методологијата за мерење на просечното време за пропуштање на стоката во писмена форма до Комитетот на ЦЕФТА за олеснување на трговијата, веднаш по влегување во сила на овој Протокол. Во ова известување, ЦЕФТА страните може да одлучат за транзицискиот период за примена на овој член. Транзицискиот период не треба да биде подолг од една година по влегувањето во сила на овој Протокол.

22.2. ЦЕФТА страните се обврзуваат да ги споделат со Комитетот на ЦЕФТА за олеснување на трговијата нивните искуства во мерењето на просечното време на пропуштање на стоката, вклучувајќи ги применетите методологии, идентификуваните тесни грла и ефектите врз ефикасноста.

Член 23
Расиплива стока⁴

23.1. Со цел да се спречи губење или влошување на расипливата стока и под услов да се исполнети сите законски барања, секоја ЦЕФТА страна ќе ја ослободи расипливата стока:

- (а) под нормални околности, во најкраток можен рок; и
- (б) во исклучителни околности, онаму каде што е соодветно, надвор од работното време на царинските и другите надлежни органи.

23.2. Секоја ЦЕФТА страна ќе даде приоритет на расипливата стока при закажувањето на прегледи кои можат да бидат потребни.

23.3. Секоја ЦЕФТА страна ќе организира или ќе дозволи економски оператор да организира соодветно складирање на расипливите стоки во очекување на нивното ослободување. ЦЕФТА страните може да бараат сите простории за складирање што ги организирал увозникот да бидат одобрени или назначени од нивните надлежни органи. Движењето на стоката во тие простории за складирање, вклучувајќи ги и овластувањата за операторот што ја преместува стоката, може да бидат предмет на одобрување од надлежните органи, доколку е потребно. ЦЕФТА страните, онаму каде што е можно и во согласност со домашното законодавство, на барање на економскиот оператор, ќе ги обезбедат сите неопходни постапки за ослободувањето на стоката да се одвива во тие простории за складирање.

23.4. Во случаи на значително одложување на ослободувањето на расипливата стока и врз основа на писмено барање, ЦЕФТА страната увозник, колку што е можно, ќе обезбеди известување за причините за доцнењето.

Член 24
Соработка помеѓу граничните и другите агенции

24.1. Секоја ЦЕФТА страна ќе обезбеди дека нејзините надлежни органи одговорни за граничната и другите контроли и процедури за увоз, извоз и транзит на стоката, соработуваат едни со други и ги координираат нивните активности со цел да ја олеснат трговијата.

24.2. ЦЕФТА страните ќе се уверат дека, со експресно делегирање од страна на надлежните органи и во нивно име, една од другите застапувани служби и по можност царинската служба, може да врши инспекции за кои се одговорни тие органи и дотолку таквите инспекции се однесуваат на барањето да се изработат неопходните документи, проверка на валидноста и автентичноста на истите и идентитетот на стоката декларирани во тие документи. Во тој случај, засегнатите органи ќе обезбедат дека потребните средства за извршување на таквите проверки се достапни.

24.3. Во случај на стока што се увезува или се става во транзит, ЦЕФТА страните ќе ги признаат законодавството и процедурите поврзани со инспекциите и документите кои што се извршени односно изготвени од надлежните органи од другата ЦЕФТА страна, со кои се потврдува дека стоката е усогласена со правните барања на земјата на увоз или еквивалентните барања на земјата на извоз, под услов законодавството и процедурите, како и нивното спроведување, целосно да се во согласност со релевантното законодавство на ЕУ. Валидацијата на статусот на усогласување со ЕУ ќе се изврши во согласност со релевантните процедури за валидација на усогласеноста со ЕУ. Постапките на валидација ќе бидат усвоени од Заедничкиот комитет на ЦЕФТА. Пред оваа валидација не е можно да се признаат

⁴ За целите на оваа одредба, расиплива стока е стока која брзо се распаѓа поради нејзините природни карактеристики, особено во отсуство на соодветни услови за складирање.

инспекциите и документите, како што е предвидено во овој став независно од било кој билатерален правен инструмент помеѓу ЦЕФТА страните.

24.4. Доколку обемот на сообраќај го гарантира тоа, ЦЕФТА страните ќе се уверат дека:

(а) граничните премини се отворени, освен кога сообраќајот е забранет, така што:

- границите може да се преминат 24 часа на ден со соодветните инспекции и формалности за стоката која е во царинска транзитна постапка, нивните превозни средства и возила кои патуваат без товар, освен кога граничната инспекција е неопходна да се спречи ширењето на болеста или да ги заштити животните;
- инспекциите и формалностите во врска со движењето на превозните средства и стоката која не се движи под царинска транзитна постапка, може да се извршат од понеделник до петок во непрекинат период од најмалку 10 часа и во сабота во непрекинат период од најмалку 6 часа, освен ако тие денови се државни празници;

(б) во однос на возилата и стоката кои се превезуваат по воздушен пат, периодите наведени во втората алинеја на точка (а) ќе се прилагодат на начин да ги задоволат актуелните потреби, и за таа цел, ќе бидат поделени или проширени ако е потребно.

24.5. Кога неколку гранични премини се наоѓаат во непосредна близина на дадена погранична зона, ЦЕФТА страните може меѓусебно да се договорат, за некои од овие премини, да отстапат од ставот 24.4, под услов другите премини во таа зона да се во можност да ги царинат стоката и возилата во согласност со тој став.

24.6. Што се однесува до граничните премини и царинските испостави и служби наведени во став 24.4, и под услови утврдени од ЦЕФТА страните, надлежните органи, доколку е тоа посебно побарано во текот на работното време и поради неопходни причини, ќе обезбедат да се извршат инспекции и формалности, по исклучок, надвор од работното време, под услов, кога е тоа релевантно, да се изврши плаќање за таквите услуги.

24.7. ЦЕФТА страните ќе настојуваат на граничните премини, каде што е технички можно и оправдано за обемот на сообраќај, да воспостават експресни ленти резервирани за стоки кои се ставени во царинска транзитна постапка, нивните транспортни средства, возилата кои се без товар и сите стоки кои се предмет на такви инспекции и формалности, така што да не се надминат барањата за стоките ставени во транзитна постапка.

24.8. Примената на членовите 24.4, 24.5, 24.6 и 24.7 ќе започне две години по влегувањето во сила на овој Протокол без да е во спротивност со било кои билатерални правни акти помеѓу ЦЕФТА страните договорени пред овој датум. За сите релевантни билатерални правни акти, склучени порано од овој датум, веднаш во писмена форма и на англиски јазик ќе биде известен Комитетот на ЦЕФТА за олеснување на трговијата веднаш по влегувањето во сила на релевантните билатерални правни акти.

Член 25

Овластен економски оператор (ОЕО)

25.1. Секоја ЦЕФТА страна ќе додели статус на „Овластен економски оператор (ОЕО)“ во согласност со Анекс III од овој Протокол. Суспендирањето, одбивањето, одземањето и поништувањето на статусот на овластен економски оператор ќе се врши исто така во согласност со Анекс III. Статусот на ОЕО ќе се признава од другите ЦЕФТА страни под услов примената на програмите за ОЕО да бидат целосно во согласност со Анекс III. Статусот на усогласеност и примена на секоја програма за ОЕО ќе биде потврдена од другите ЦЕФТА страни, без да е во

спротивност со царинските инспекции, во согласност со релевантните процедури кои ќе бидат усвоени од Заедничкиот комитет на ЦЕФТА.

25.2. Во секоја од ЦЕФТА страните, ОЕО-и ќе уживаат олеснување во однос на сите царински контроли како што е наведено во Анекс III.

Член 26

Размена на информации помеѓу ЦЕФТА страните за нивната програма за ОЕО

ЦЕФТА страните редовно ќе се информираат помеѓу себе за идентитетите на нивните ОЕО-и, за целите на безбедност и ќе ги вклучуваат следните информации:

- а) идентификација на трговецот;
- б) име и адреса на ОЕО;
- в) број на документот со кој е добиен статусот на ОЕО;
- г) тековниот статус (активен, суспендиран, одземен)
- д) периодите на промена на статусот;
- е) датумот на кој сертификатот стапува на сила;
- е) органот кој го издал сертификатот.

Член 27

Заштита на професионална тајност и лични податоци

27.1. Податоците кои ги разменуваат ЦЕФТА страните ќе ја уживаат заштитата проширена со професионалната тајност и личните податоци, како што е дефинирано во релевантното законодавство кое се применува на територијата на ЦЕФТА страната-примач.

27.2. Особено, овие податоци нема да бидат пренесени на лица кои не се надлежни органи во односната ЦЕФТА страна, ниту пак ќе бидат користени од тие органи за други цели различни од оние дадени во овој Протокол.

Член 28

Известување за нови инспекции и формалности

28.1. Кога ЦЕФТА страна има намера да воведо нова инспекција или формалност во област различна од оние опфатени со овој Протокол, ги известува другите ЦЕФТА страни најмалку шеесет дена пред нејзиното воведување.

28.2. Засегнатата ЦЕФТА страна ќе осигура дека мерките што се преземаат за олеснување на преминувањето на границите не се оневозможени со примената на таквите нови инспекции или формалности.

Член 29

Забрани или органичувања на увозот, извозот или транзитот на стоките

29.1. Одредбите од овој Протокол не ги исклучуваат забраните или органичувањата на увозот, извозот или транзитот на стоки што ги донеле ЦЕФТА страните и се оправдани врз основа на јавен морал, јавна политика или јавна безбедност, заштита на здравјето и животот на луѓето, животните, растенијата или околината, заштита на националните богатства со уметничка, историска или археолошка вредност или заштита на индустриската или трговската сопственост.

29.2. Секоја ЦЕФТА страна ќе го применува овој член на начин да се избегне арбитерна или неоправдана дискриминација помеѓу ЦЕФТА страните каде што преовладуваат исти услови или прикриено органичување на трговијата помеѓу ЦЕФТА страните.

Член 30
Тело за спроведување

Заедничкиот комитет на ЦЕФТА врши надзор и управување со спроведувањето на овој Протокол во согласност со членовите 40 и 41 од ЦЕФТА 2006.

Член 31
Решавање на спорови

Согласно член 14.4 од ЦЕФТА 2006, ЦЕФТА страните ќе ги применуваат сите одредби од овој Протокол за поедноставување и олеснување на царинските постапки и ќе ги намалат формалностите наметнати во трговијата. Било кој спор помеѓу ЦЕФТА страните, во однос на толкувањето или примената на овој Протокол, ќе биде предмет на постапката како што е предвидено во член 42 од ЦЕФТА 2006.

Член 32
Спроведување

Секоја ЦЕФТА страна ќе преземе соодветни мерки за да осигура дека одредбите од овој Протокол се применуваат ефикасно и усогласено, имајќи ја предвид потребата за олеснување на преминувањето на стоките преку граници и потребата да се постигнат заемно задоволителни решенија за сите потешкотии што произлегуваат од примената на наведените одредби.

Член 33
Ревизија

Овој Протокол и неговите анекси се составен дел на ЦЕФТА 2006. Секоја измена на овој Протокол ќе се врши во согласност со член 47 од ЦЕФТА 2006.

Член 34
Несовпаѓање

Во случај на значително несовпаѓање на податоците во меѓусебната размена на информации, ЦЕФТА страните ќе спроведат билатерални консултации за да ги идентификуваат причините, во рок од еден месец по известувањето за несовпаѓање и ќе ги елиминираат грешките што е можно најрано.

Член 35
Ратификација

35.1. Овој Протокол е предмет на ратификација, прифаќање или одобрување во согласност со барањата предвидени во домашното законодавство на секоја ЦЕФТА страна. Инструментите за ратификација, прифаќање или одобрување ќе се депонираат кај Депозитарот.

35.2. Овој Протокол ќе влезе во сила на триесеттиот ден од депонирањето на третиот инструмент за ратификација, прифаќање или одобрување.

35.3. За секоја ЦЕФТА страна која го депонира својот инструмент за ратификација, прифаќање или одобрување по датумот на депонирање на третиот инструмент за ратификација, прифаќање или одобрување, овој Дополнителен протокол 5 ќе влезе во сила на триесеттиот ден од денот кога ЦЕФТА страната го депонирала својот инструмент за ратификација, прифаќање или одобрување.

35.4. Доколку уставните барања дозволуваат, секоја ЦЕФТА страна може привремено да го применува овој Протокол. За привремената примена на овој Протокол, согласно овој став, се известува Депозитарот.

ВО ПОТВРДА НА ТОА, полномошниците на сите ЦЕФТА страни, кои се прописно овластени за тоа, го усвоија овој Протокол.

Составено во _____ на _____ во единствена автентична копија на англиски јазик, која ќе биде депонирана кај Депозитарот на ЦЕФТА 2006, кој ќе достави заверени копии до сите ЦЕФТА страни.

АНЕКС I
Електронска размена на информации

Поедноставување на инспекциите поврзани со постапките на царинење и намалување на формалностите до најголем можен степен

1.1.Размена на податоци помеѓу надлежните институции вклучени во царинењето на стоките

Овој дел дефинира:

- а. Институции кои разменуваат податоци;
- б. Видови на документи кои се разменуваат помеѓу ЦЕФТА страните;
- в. Релевантни меѓународни стандарди/модел кои се користат;

Детални спецификации за целта, очекуваните предности за владините институции/деловната заедница, субјектот, податочниот кластер, активирањето, поврзувањето, интегрирањето и комуникациските слоеви на размена на податоци помеѓу надлежните органи вклучени во царинењето на стока се дадени во Додатокот I на овој Анекс.

Табела 1.1. (1): Документи кои се разменуваат

Вид на документ	ЦЕФТА страна која го издава	ЦЕФТА страна која го прима	Стандард* / Модел што се користи
1. Ветеринарен здравствен сертификат за производи од животинско потекло	Страна на извоз - Ветеринарна управа / Национална управа за храна / Министерство за земјоделство	Страна на увоз - Ветеринарна управа / Национална управа за храна / Министерство за земјоделство	Европска унија – Ветеринарен сертификат на ЕУ
2. Ветеринарен здравствен сертификат за живи животни	Страна на извоз - Ветеринарна управа / Национална управа за храна / Министерство за земјоделство	Страна на увоз - Ветеринарна управа / Национална управа за храна / Министерство за земјоделство	Европска унија – Ветеринарен сертификат на ЕУ
3. Фитосанитарен сертификат за извоз	Страна на извоз - фитосанитарен / земјоделски / национална управа за храна / Министерство за земјоделство	Страна на увоз - фитосанитарен / земјоделски / национална управа за храна / Министерство за земјоделство	Меѓународна конвенција за заштита на растенијата - ISPM 12 (Меѓународни стандарди за фитосанитарни мерки - 12) Анекс 1 Модел на фитосанитарен сертификат за извоз
4. Фитосанитарен сертификат за повторен извоз	Страна на извоз - фитосанитарен/ земјоделски орган / Министерство за земјоделство	Страна на увоз - фитосанитарен/ земјоделски орган / Министерство за земјоделство	Меѓународна конвенција за заштита на растенијата - ISPM 12 (Меѓународни стандарди за фитосанитарни мерки -12) Анекс 2 Модел на фитосанитарен

				сертификат за повторен извоз
5.	Сертификат за фармацевтски производ	Страна на извоз – Агенција за лекови / Министерство за здравство	Страна на увоз - Агенција за лекови / Министерство за здравство	Светска здравствена организација (СЗО) – Модел на сертификат за фармацевтски производи
6.	Дозвола за извоз за групи на лекови кои содржат контролирани супстанции	Страна на извоз - Агенција за лекови / Министерство за здравство	Страна на увоз - Агенција за лекови / Министерство за здравство	Нема специфичен стандард / модел што се користи

**Дополнителен протокол 5, член 8.6: Страните на ЦЕФТА се охрабруваат да ги користат соодветните меѓународни стандарди или нивни делови како основа за нивните увозни, извозни или транзитни формалности и постапки, освен ако не е поинаку предвидено со овој Протокол.*

1.2. Детални спецификации на слојот на ентитети и слој на кластер со податоци

Овој дел ги дефинира заедничките збирки на податоци од документите презентирани во Табела 1.1. (1) кои ќе се разменуваат помеѓу страните на ЦЕФТА:

- Првата колона ги наведува референците за соодветната рубрика на документот (ако има);
- Втората колона го претставува името на полето за податоци кое треба да се разменува;
- Третата колона назначува дали внесените податоци се:
 - М – Задолжително;
 - О – Опционално;
 - С – Условно;

Табела 1.2.(1) : Ветеринарен здравствен сертификат за производи од животинско потекло

1.	Ветеринарен здравствен сертификат за производи од животинско потекло	M/O/S
I	Дел I- Информации за испраќачот / примачот	
I.1.	Испраќач	
	Име	M
	Адреса	M
	Тел.	M
I.2.	Референтен број на сертификатот	M
I.3.	Централен надлежен орган	M
I.4.	Локален надлежен орган	M
I.5.	Примач	
	Име	M
	Адреса	M
	Поштенски број	O
	Тел.	O
I.6.	Лице одговорно за пратката на одредиштето	
	Име	M
	Адреса	M
	Поштенски број	O
	Тел.	O
I.7.	Земја на потекло (Земја на потекло/ ISO код)	M
I.8.	Регион на потекло (регион на потекло / код)	M

Ветеринарен здравствен сертификат за производи од животинско потекло		Место
I.9.	Земја на дестинација (земја на дестинација / ISO код)	M
I.10.	Регион на дестинација (регион на дестинација / код)	O
I.11.	Место на потекло	
	Име	M
	Број на одобрение	M
	Адреса	M
I.12.	Место на дестинација	
	Место на дестинација	M
	Адреса	M
I.13.	Место на товарање	
	Место на товарање	M
	Адреса	M
	Број на одобрение	M
I.14.	Датум на заминување	M
I.15.	Средства за транспорт (означете соодветно)	
	авион-железнички вагон-патничко возило-Друго / Идентификација / Документарни референци	M
I.16.	Влез VIP во страната на ЦЕФТА за увоз	M
I.17.	Број(броеви) на CITES	O
I.18.	Опис на стоката	M
I.19.	Тарифна ознака (HS код)	M
I.20.	Количина	M
I.21.	Температура на производот (означете соодветно)	
	Амбиентално-разладено-замрзнато	M
I.22.	Број на пакети	M
I.23.	Идентификација на контејнерот / број на пломба	M
I.24.	Вид на пакување	M
I.25.	Стока заверена за: (означете соодветно)	
	колење - одгледување – товење	M
I.26.	За транзит во трета земја (земја / ISO код)	O
I.27.	За увоз или влез во ЦЕФТА-страна за увоз	M
I.28.	Идентификација на стока	
	Видови [Научно име]	M
	Одобрен број на објектот	M
	Природа на стоката	M
	Тип на третман	M
	Кланица	M
	Број на пакувања	M
	Број на одобрение	M
	Нето тежина	M
	Касапница	O
	Сериски број	M
	Ладилник	M
	Официјален инспектор	
	Име	M
	Квалификација и звање	M
	Датум	M
	Надлежен орган	M
II ⁵	Дел II - Сертификација (здравствени информации)	M
II.1.	Здравствено атестирање	M
II.2.	Јавно здравствено атестирање	M
II.2.	Атестирање на здравјето на животните	M

⁵ Точниот текст на делот од сертификатот кој се разменува помеѓу Страните е договорен и дефиниран на билатерална основа (помеѓу секој пар на ЦЕФТА страните) и посебно за секој вид на стока за која е потребен ветеринарно здравствен сертификат. Измените на текстот во сертификациониот дел се договараат на билатерална основа помеѓу засегнатите ЦЕФТА страни

1.	Ветеринарен здравствен сертификат за производи од животинско потекло	M/O
	Забелешки	O

Табела 1.2.(2): Ветеринарен здравствен сертификат за живи животни

2.	Информации за ветеринарен сертификат за живи животни	M/O
I	Дел I- Информации за испраќачот / примачот	
I.1.	Испраќач	
	Име	M
	Адреса	M
	Тел.	M
I.2.	Референтен број на сертификатот	M
I.3.	Централен надлежен орган	M
I.4.	Локален надлежен орган	M
I.5.	Примач	
	Име	M
	Адреса	M
	Поштенски број	O
	Тел.	O
I.6.	Лице одговорно за пратката на одредиштето	
	Име	M
	Адреса	M
	Поштенски број	O
	Тел.	O
I.7.	Земја на потекло (Земја на потекло / ISO код)	M
I.8.	Регион на потекло (регион на потекло / код)	O
I.9.	Земја на дестинација (земја на дестинација / ISO код)	M
I.10.	Регион на дестинација (регион на дестинација / код)	M
I.11.	Место на потекло	
	Име	M
	Број на одобрение	M
	Адреса	M
I.12.	Место на дестинација	
	Место на дестинација	M
	Адреса	M
I.13.	Место на товарање	
	Место на товарање	M
	Адреса	M
	Број на одобрение	M
I.14.	Дата на заминување	M
I.15.	Средства за транспорт (означете соодветно)	
	авион-железнички вагон-патничко возило-Друго / Идентификација / Документарни референци	M
I.16.	Влез ВРР во страната на ЦЕФТА за увоз	M
I.17.	Број (бројеви) од CITES	O
I.18.	Опис на стоката	M
I.19.	Тарифна ознака (HS код)	M
I.20.	Количина	M
I.22.	Број на пакети	M
I.23.	Идентификација на контејнерот / број на плomba	M
I.24.	Вид на пакување	M
I.25.	Стока заверена за: (означете соодветно)	
	Колење- Одгледување – Товење	M
I.26.	За транзит во трета земја (земја / ISO код)	O
I.27.	За увоз или влез во ЦЕФТА-страна за увоз	M
I.28.	Идентификација на стока	
	Видови [Научно име]	M

2.	Детали за фитосанитарен сертификат за живи животни	М/О
	Раса	М
	Систем за идентификација	М
	Идентификациски број	М
	Возраст	М
	Пол	М
	Официјален инспектор	
	Име	М
	Квалификација и звање	М
	Датум	М
	Надлежен орган	М
II ^o	Дел II - Сертификација (здравствени информации)	
II.1.	Здравствено атестирање	М
II.2.	Јавно здравствено атестирање	М
II.2.	Атестирање на здравјето на животните	М
II.3.	Атестирање на транспортот на животни	М
	Забелешки	

Табела 1.2.(3): Фитосанитарен сертификат за извоз

3.	Детали за фитосанитарен сертификат за извоз	М/О
	Детали за сертификатот:	
1.	Име и адреса на извозникот	М
2.	Број на сертификатот	М
	Опис на пратката:	
3.	Декларирано име и адреса на примачот	М
4.	Организација за заштита на растенијата (издавачки орган)	М
5.	Место на потекло	М
6.	Декларирани средства за пренесување	М
7.	Декларирана точка на влез	М
8.	Карактеристични знаци	
а.	Број и опис на пакувања	М
б.	Име на производот	М
в.	Ботаничко име на растенија	М
9.	Декларирана количина	М
10	Тип на сертификат: извоз Ова треба да потврди дека растенијата, растителните производи или другите регулирани ставки опишани овде се проверени и / или тестирани според соодветни официјални процедури и се смета дека се ослободени од карантинските штетници специфицирани од договорната страна на увозот и усогласени со тековните фитосанитарни барања на договорната страна увозник, вклучувајќи ги и оние за регулирани некарантински штетници.	М
	Дополнителна декларација	
11.	Дополнителна декларација	О
	Дезинсекција и / или третман на дезинфекција	
12.	Третман	М
13.	Хемиски (активна состојка)	О
14.	Времетраење и температура	О
15.	Концентрација	О
16.	Датум	М
	Дополнителни информации	
а.	Место на издавање	М
б.	Име и потпис на овластен службеник	М
в.	Датум	М

⁶ Точниот текст на делот од сертификатот кој се разменува помеѓу Страните е договорен и дефиниран на билатерална основа (помеѓу секој пар на ЦЕФТА страните) и посебно за секој вид на стока за која е потребен ветеринарно здравствен сертификат. Измените на текстот во сертификациониот дел се договараат на билатерална основа помеѓу засегнатите ЦЕФТА страни

Табела 1.2.(4): Фитосанитарен сертификат за повторен извоз

Фитосанитарен сертификат за повторен извоз		M/K/O/C
Детали за сертификатот:		
1.	Име и адреса на извозникот	M
2.	Број на сертификатот	M
Опис на пратката:		
3.	Декларирано име и адреса на примачот	M
4.	Организација за заштита на растенијата (издавачки орган)	M
5.	Место на потекло	M
6.	Декларирани средства за пренесување	M
7.	Декларирана точка на влез	M
8.	Карактеристични знаци	
а.	Број и опис на пакети	M
б.	Име на производот	M
в.	Ботаничко име на растенија	M
9.	Декларирана количина	M
10.	Вид на сертификат: извоз	
	Ова треба да потврди дека растенијата, растителните производи или другите регулирани ставки опишани овде се увезени	
	[ЦЕФТА страна на повторен извоз]	M
	Од	
	[Земја на потекло]	M
	опфатени со фитосанитарен сертификат	
	[Број на сертификатот]	M
	[Оригинален]	O
	[Заверена копија]	O
	Од кои е прикачен на овој сертификат;	
	Дека тие се	
	[Спакувани]	O
	[Препакувани]	O
	Во	
	[Оригинален]	O
	[нов]	O
	врс основа на	
	[Оригинален фитосанитарен сертификат] и	O
	[Дополнителна инспекција],	O
	се смета дека се во согласност со тековните фитосанитарни барања на договорната страна увозник и дека за време на сместувањето во	
	[ЦЕФТА страната за повторен извоз],	M
	Пратката не била изложена на ризик од зараза или инфекција.	
	Дополнителна декларација	
11.	Дополнителна декларација	O
	Дезинсекција и / или дезинфекција	
12.	Третман	M
13.	Хемиски (активна состојка)	O
14.	Времетраење и температура	O
15.	Концентрација	O
16.	Датум	M
17.	Дополнителни информации	O
а.	Место на издавање	M
б.	Име и потпис на овластен службеник	M
в.	Датум	M

Табела 1.2.(5): Сертификат за фармацевтски производи

Сертификат за фармацевтски производи		M/K/O/C
	Одговорна агенција	M
	Број	M
	Датум на издавање	M
	Место на издавање	M

	Број на Сертификат	М
	Испраќач / Извозник: [Агенција за лекови од ЦЕФТА страна за извоз]	М
	Примач / Увозник: [Агенција за лекови од ЦЕФТА страна за увоз]	М
1.	Име и дозирна форма на производот:	М
1.1.	Активна состојка (и) и износ (и) по единица доза	М
1.2.	Дали овој производ е лиценциран за да се пласира на пазарот за употреба во земјата извозник?	(да/не)
1.3.	Дали овој производ всушност е на пазарот во земјата извозник? <i>Ако одговорот на 1.2. е ДА: (продолжете со одделот 2А и пропуштете го дел 2В)</i>	(да/не)
2.А.1.	Број на лиценцата за производот и датум на издавање	С, М
2.А.2.	Носител на лиценцата за производот (име и адреса)	С, М
2.А.3.	Статус на имателот на лиценцата:	С, М
2.А.3.1	За категориите б и с се наведува името и адресата на производителот што ја произведува дозирната форма	С, О
2.А.4.	Дали е додадено резиме за одобрување?	(да/не)
2.А.5.	Дали приложените, официјално одобрени информации за производот се комплетни и во согласност со лиценцата?	(да/не/ не се предвидени)
2.А.6.	Барателот за сертификат, ако е различен од носителот на лиценцата (име и адреса) <i>Ако одговорот на 1.2 е НЕ (пропуштете го дел 2А и обезбедете податоци од оддел 2В)</i>	С
2Б.1.	Барател за сертификат (име и адреса)	С, М
2.Б.2.	Статус на барателот:	С, М
2.Б.2.1	За категориите б и в се наведува името и адресата на производителот што ја произведува дозирната форма	С, О
2.Б.3.	Зошто нема овластување за маркетинг? (Не е потребно / не е побарано / се разгледува / одбиено)	С, М
2.Б.4.	Забелешки	С, О
3.	Дали органот за сертификација организира периодична инспекција на производниот погон во кој се произведува дозирната форма? <i>(Ако не или не е применливо, продолжете со прашање 4.)</i>	(да/не/ не се предвидени)
3.1.	Периодичност на рутински инспекции (години)	С, М
3.2.	Дали е извршен преглед на производството на овој тип на дозирна форма?	(да/не)
3.3.	Дали објектите и операциите се во согласност со GMP како што е препорачано од Светската здравствена организација?	(да/не/ не се предвидени)
4.	Дали информациите доставени од барателот го задоволуваат органот за потврдување за сите аспекти на производството на производот: <i>(Ако не, дадете објаснување)</i>	(да/не)
	Објаснување	С, М
	Адреса на органот за потврдување:	М
	Телефон / Факс:	О
	Име на овластено лице:	М
	Датум:	М

Табела 1.2.(6): Одобрение за извоз за групи на лекови кои содржат контролирани супстанции

6.	Одобрение за извоз за групи на лекови кои содржат контролирани супстанции	М/О/С
	Број на одобрение	М
	INN	М
	Царинска тарифа	М
	Име на производителот, форма, јачина, пакување	М
	Единица мерка	М
	Износ на стока што се извезува	М

Износ на супстанција одобрена за извоз	М
Извозник	
Име	М
Адреса	М
Поштенски број	О
Град	О
Земја	О
Увозник	
Име	М
Адреса	М
Поштенски број	М
Град	М
ЦЕФТА страна	М
Број на одобрение за увоз издадено во земјата на увоз	М
Датум на одобрение за увоз издадено во земјата на увоз	М
Краен корисник	
Име	М
Адреса	М
Поштенски број	М
Град	М
ЦЕФТА страна	М
Цел на извозот	М
Начин на транспорт на одобрена супстанција / супстанции	М
Име на граничниот премин	М
Име на царинската испостава	М
Име на шпедитери	М
Одобрение издадено на	М
Одобрение важи до	М
Специјални забелешки	
1) Одобрението се однесува на еден увоз / извоз	М
2) Ако увозот / извозот не се изврши во рокот определен во одобрението за увоз / извоз, увозникот / извозникот е должен да ја извести Агенцијата за тоа и да ги врати сите копии од одобрението во рок од 15 дена по истекот на одобрението за увоз / извоз	М

1.3. Заедничка база на податоци и централни услуги

Дополнителниот протокол 5 и Анекс I обезбедуваат правна основа за создавање на заеднички регионални бази на податоци и централни служби во рамките на ЦЕФТА страните.

Во прилог на размена од точка до точка како што е дефинирано во Деловите 1.1, 1.2 и 2.1, овој Анекс I ја специфицира листата на заеднички бази на податоци и централни служби кои треба се утврдат за време на спроведувањето на Дополнителниот Протокол 5.

Институции кои ќе обезбедат хостирање на овие регионални бази на податоци и централни услуги се ЦЕФТА Секретаријатот или Секретаријатот на Советот за регионална соработка. Во случај Секретаријатот на Советот за регионална соработка да обезбеди хостирање на регионални бази на податоци и централни услуги, ќе биде потпишан Меморандум за разбирање помеѓу ЦЕФТА Секретаријатот и Секретаријатот на Советот за регионална соработка за регулирање на правата и обврските во врска со хостингот.

Табела 1.3.(1): Заеднички бази на податоци

Заедничка база на податоци	Цел	Право на пристап
----------------------------	-----	------------------

1. База на податоци за меѓусебно признати ОЕО на ЦЕФТА
- Размена на информации за компании кои имаат статус на ОЕО:
- Податоци за компаниите
- ЦЕФТА страна која дала одобрение
- Царински управи
Надлежни органи
вклучени во царинење на стока

2.	База на податоци за небезбедни / неусогласени производи откриени на пазарот на ЦЕФТА	Спречување на дистрибуција / пласирање на пазарот на небезбедни производи во интра ЦЕФТА трговијата, како што се: 1) производи кои не се во согласност со техничките прописи; 2) листа на производи кои се во согласност со техничките прописи, но се опасни за јавниот интерес, животот на луѓето, животните и растенијата; 3) листа на производи за кои не е дозволен увоз	Јавен пристап
----	--------------------------------------------------------------------------------------	---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	---------------

Табела 1.3.(2): Централни служби

	Централна служба	Целта на услугата	Право на пристап
1.	Регионална база на податоци за издадени лиценци	Чување на податоци за издадени лиценци од страна на надлежните органи и овластени лаборатории (врз основа на функционалните и другите технички спецификации на EY TRACES, ќе се создаде слична регионална база на податоци и поддршка на ИТ решение)	SPS авторитети TBT авторитети

Одредување на средствата и обврските за размена на податоци меѓу царинските органи до степен до кој секое национално законодавство дозволува

2.1. SEED размена на податоци кои моментално се поддржани од билатералните протоколи (Меморандуми за разбирање)

Претходно воспоставената SEED размена на податоци помеѓу царинските администрации на ЦЕФТА страните во регионот на Западен Балкан се поддржани од билатерални протоколи (меморандуми за разбирање). Овие Меморандуми за разбирање остануваат во сила и сè уште претставуваат правна основа за веќе воспоставената билатерална размена на електронски податоци Царина-до-царина. Целта на спецификациите во Анекс I е да се обединат и да се генерализираат спецификациите од Меморандумите за разбирање, врз основа на Образецот на SEED Кориснички Блок (прикажан во Прилог II), кој е официјално прифатен од Глобалната мрежа на царини (GNC), иницијативата на Светската царинска организација (WCO).

Со цел испраќање на податоци пред пристигнување од извозните царински декларации (од ЦЕФТА страната за извоз во ЦЕФТА страната за увоз) за време на спроведувањето на Дополнителниот Протокол 5, секоја ЦЕФТА страна (нејзиниот царински орган) ќе воспостави дополнително безбедни линкови за размена на податоци со сите други (несоседни) ЦЕФТА страни. Оваа комуникациска инфраструктура ќе претставува столб за целосна размена на податоци помеѓу ЦЕФТА страните.

2.2. Детални спецификации на слојот на кластер на податоци:

Следната табела ја претставува заедничката листа на податоци од извозните декларации кои ќе бидат разменети помеѓу ЦЕФТА страните:

Табела 2.2.(1): Заеднички сет на податоци од извозната декларација

ЕЦД рубрика	Пополнета рубрика	Опис
рубрика А	Референтен број на ЕЦД	Референтен број на Единствен административен документ
рубрика 5	Наименуванија	Вкупен број на наименуванија
рубрика 22 Р1	Валута на фактура	Код на валута ISO 4217
рубрика 22 Р2	Износ на фактура	Вкупен износ по фактура
рубрика 29	Влезен/излезен царински орган	Царинска испостава за излез (референтен број)
рубрика 35	Бруто маса	Вкупна бруто маса
рубрика 54	Место	Место на поднесување на царинска декларација
рубрика 54	Датум	Датум на поднесување на декларација
рубрика 2	Испраќач	Испраќач / назив на испраќачот
рубрика 2	Испраќач	Испраќач / даночен број
рубрика 19	Контејнер	Дали транспортот се прави во контејнер (ДА / НЕ)
рубрика 21 Р1	Идентитет на активното транспортно средство што ја минува границата	Камион (транспортно средство) број на таблери
рубрика 21 Р2	Идентитет на приколка за транспорт	Број на приколка
рубрика 21 Р2	Земја на активното транспортно средство што ја минува границата	Земја на регистрација на возилото
рубрика 25	Вид на транспорт на граница	Начин на транспорт
рубрика 15	Земја на поаѓање	ЦЕФТА страна на извоз (ISO ALPHA 2 code)
рубрика 17	Земја на намена	ЦЕФТА страна на намена (ISO ALPHA 2 code)
рубрика 31	Опис	Опис на стоката
рубрика 32	Реден број на наименување	Број на наименување
рубрика 33	Тарифна ознака	Тарифна ознака
рубрика 31	Пакување	Број на пакувања
рубрика 31	Пакување	Број на парчиња

ЦЕФТА страните не се ограничуваат да ги разменуваат само горенаведените заеднички податоци утврдени од извозната декларација. ЦЕФТА Страните можат да се согласат поширок сет на податоци да се разменува на билатерално ниво.

2.3. Географски опфат:

Царинската управа на Република Молдавија може да биде вклучена во размена на SEED, во согласност со спецификациите дадени во Прилогот II. Бидејќи Република Молдавија нема заеднички граници со другите ЦЕФТА страни, спецификациите поврзани со размена на податоци пред пристигнување на SEED се применуваат.

2.4. Области за продолжување на размена на податоци помеѓу царинските управи:

SEED размената на податоци помеѓу царинските управи може да се прошири за да ги покрие следниве деловни потреби:

- а.Размена на податоци за резултатите од анализата на ризик и контролите на пратката (причини за извршување на контролата, индикатор на ризик, резултат од контролата);
- б.Размена на податоци за поврат на ДДВ на границите;
- в.Размена на податоци за скенер (рентген) слики на контролирани камиони / контејнери;
- г. Размена на податоци за IPR Апликации за акции и прекршоци;

Взаемно признавање на националните програми за ОЕО

Деталните технички спецификации за меѓусебно признавање на програмите за ОЕО се напишани врз основа на корисничкиот блок на СЦО за Договорот за взаемно признавање на ОЕО и се претставени во Додатокот III од Анекс I.

Овој дел ги наведува заедничките сетови на податоци (наведени по азбучен редослед) кои се однесуваат на взаемното признавање на ОЕО, кои ќе бидат разменети помеѓу ЦЕФТА страните:

Табела 3.1: Полиња со податоци за взаемно признавање на ОЕО

Полиња со податоци	Спецификации	Спецификации
Прифатено	Статусот на записот за податоци за ОЕО во пораката за резултати	Вредности: 0 = Одбиено, 1 = Прифатено
Статус на сертификат ОЕО	Код за разликување помеѓу тековен, суспендиран или укинат сертификат	Вредности: C = Тековно, S = Суспендиран, R = Отповикан
Вид на сертификат ОЕО	Вид на сертификатот ОЕО	Вид на сертификат: Да се дефинира од страна на партнерите
ОЕО TIN	Единствен идентификатор за овластениот економски оператор доделен од страна на партнер „Одобрувач“ и поврзан со релевантниот сертификат за ОЕО	„Одобрен“ ОЕО идентификација на трговецот доделена од страна на партнер „Одобрувач“
“ALIAS” TIN	„Alias“ TIN доделен од партнерот „Подносител“ на било кој „Одобрен“ ОЕО TIN во случај партнерот „Подносител“ да не може да го спроведе „Одобрениот“ ОЕО TIN доделен од „Одобрениот“ партнер.	“Alias” TIN доделен од партнерот „Подносител“ на „Одобрениот“ ОЕО TIN
Град	Име на градот на ОЕО	Град
Податоци кои се бараат кратенки		R =Барани, O = Опциски
Кратенки на видови на податоци		a = Алфа, n =Нумерички, d = Податок, dt = Податок за време
Краен датум	Тоа е крајниот датум на периодот на важност на ОЕО TIN. Заедно со почетниот датум на сертификатот, обезбедува целосна слика на важноста дека ОЕО TIN може да го има за време на животниот циклус.	Ги дефинира податоците преку кои статусот на ОЕО сертификатот престанува со примена. Заедно со почетните податоци за сертификатот го дефинира периодот во кој статусот на ОЕО сертификатот е применлив. Ако крајниот датум е празен, периодот на важност е „ со

		неограничен рок ⁴ .
Тип на екстракција	Изведени тип на екстракција	вредности: F = Целосна, D = Диференцијална
Цело име	Цело име на ОЕО	
Јазичен код	Јазичен код кој го идентификува јазикот/ сет на ознаки	Јазичен код употребен за да го дефинира јазикот употребен за сите текстуални информации (ISO Алфа 2 Кодификација – ISO 639).
Идентификација на пораката	Единствен идентификатор на порака	Идентификатор создаден со употреба на GUID алгоритам
Операција	Код за разлика помеѓу креираните, ажурирани и избришани податоци	Вредности: C = Креира, U = Ажурира, D = Брише
Друг TIN	Национално дефиниран идентификациски број	Употребен во случаите каде партнерот има идентификациски број кој не соодветствува WCO моделот на податоци
Поштенски код	Поштенски код на ОЕО	
Тип на референтна екстракција	Типот на екстракција направен во Еквивалентна порака	Вредности: F = Целосна, D = Диференцијална
Идентификација на референтна порака	Идентификатор на единствена порака на одговор	Идентификатор на единствена порака кој употребува GUID алгоритам
Референтен секвенцен број	Број на резултат на пораката	Ја идентификува секвенцата на резултатот на пораката
Статусни детали	Опис на детали на статусот	Слободен текст до 500 ознаки со статусни детали
Датум и време на испраќање	Датум кога е испратен податокот	Датум и временска ознака кога податокот е испратен
Организација на испраќање	ISO – 3166 алфа 2 код за партнерот кој го испраќа податокот	
Секвенцен број	Ја идентификува размената на податоци како резултат на екстракција	Ако е целосна екстракција на податоци, секвенцискиот број одговара на секвенцискиот број на опфатената диференцијална екстракција
Скратено име	Скратено име на ОЕО	Скратено име на ОЕО ограничено на најмногу 35 ознаки кои се обезбедени во WCO моделот на податоци
Датум на започнување	Се употребува за да го дефинира почетокот на датумот на важноста на ОЕО TIN. Заедно со податокот за краен датум, дава целосна слика за важноста на поединечна вредност која опишаниот податок може да ја има за време на неговиот животен циклус	Го дефинира датумот од кој е применлив статусот ОЕО сертификат. Заедно со податокот за краен датум, го определува периодот во кој статусот на ОЕО сертификатот е применлив.
Статусен код	Код за специфични сценарија	Вредности: E00001 = неуспешен внес, податокот веќе постои, E00002 = неуспешно ажурирање, податокот не постои, W00003 = неуспешно бришење,

		податокот не постои, I10001 = податокот е ажуриран но промените не се вклучени
Статусен тип	Го идентификува типот и статусот на информацијата	Вредности: 'E' = Грешка, 'W' = Предупредување, 'I' = Само информација
Улица и број	Улица и број на ОЕО	
Национален идентификатор на трговецот	Единствен идентификатор за ОЕО доделен од надлежниот орган и поврзан со соодветниот ОЕО сертификат.	
Идентификација на трансакцијата	Технички елемент кој овозможува групирање неколку операции во една единствена трансакција	
Верзија	Технички елемент да ја покаже верзијата на структурата на пораката	

Завршни одредби

4.1. Сопственост на системот за размена на податоци

Овој дел го одредува сопственикот на податоците по имплементирање на системот.

По имплементација на Дополнителниот Протокол 5 и воспоставување електронски систем за размена на податоци со соодветни бази на податоци:

- Сопственоста на податоците складирани во базите на податоци SEED + во секоја од ЦЕФТА страните припаѓа на засегнатата страна на ЦЕФТА, која треба да ги почитува правилата за заштита на податоците како што е наведено во член 11 од Дополнителниот Протокол 5;
- Сопственик на податоците складирани во заедничките бази на податоци и централните услуги ќе биде Царинската администрација на ЦЕФТА страните.

4.2. Одржување на системот за размена на податоци

Овој дел ја одредува организацијата на одржувањето, откако системот е имплементиран.

По имплементацијата на Дополнителниот Протокол 5 и воспоставувањето на електронски систем за размена на податоци:

- *Одржувањето на заедничките бази на податоци и централните услуги е во надлежност на ЦЕФТА Секретаријатот или на Секретаријатот на Советот за регионална соработка. Во случај Секретаријатот на Советот за регионална соработка да обезбеди одржување на регионални бази на податоци и централни услуги, ќе биде потпишан Меморандум за разбирање помеѓу ЦЕФТА Секретаријатот и Секретаријатот на Советот за регионална соработка за регулирање на правата и обврските во врска со одржувањето.*
- Одржувањето на хардверската и комуникациската опрема за национални и билатерални (Страна-до-Страна) комуникациски врски ќе биде во надлежност на Царинските администрации на ЦЕФТА страните или друг надлежен национален орган со соодветна инфраструктура за информатичка и комуникациска технологија (ИКТ). Секоја ЦЕФТА страна идентификува одговорни ИКТ експерти и ги разменува нивните податоци за контакт со одобрените технички експерти во сите други ЦЕФТА страни, како и други национални институции вклучени во размената на податоци;
- Одговорноста за одржување на услугите за автоматско и/или полуавтоматско снабдување со податоци до заедничките бази на податоци и централните услуги, кои ќе бидат споделени помеѓу секоја одделна

ЦЕФТА страна и ЦЕФТА Секретаријатот или Секретаријатот на Советот за регионална соработка. Во случај Секретаријатот на Советот за регионална соработка да обезбеди одржување на регионалните бази на податоци и централни услуги ќе биде потпишан Меморандум за разбирање помеѓу ЦЕФТА Секретаријатот и Секретаријатот на Советот за регионална соработка за регулирање на правата и обврските во врска со одржувањето.

- Одржувањето на софтверски модули за размена на податоци помеѓу ЦЕФТА страните треба да биде координирано за целиот регион на ЦЕФТА;

4.3. Измена на спецификациите на Анекс I

Овој дел дефинира како техничките спецификации (првенствено оние поврзани со списокот на документи, нивните сетови на податоци, заеднички бази на податоци) ќе се изменат/ажурираат по усвојувањето на Дополнителниот Протокол 5. По усвојувањето на Дополнителниот Протокол 5, спецификациите од овој Анекс I може да бидат изменети преку соодветните структури на ЦЕФТА.

ПРИЛОГ I

- Поедноставување/олеснување на Инспекциски кориснички блок

Предговор: Спецификациите во Додатоците на Анекс I од Дополнителниот Протокол 5 се засноваат на Образецот на Светската царинска организација (СЦО) за Корисничкиот блок (УБ), поточно на Извршното резиме на УБ на иницијативата за Глобалната мрежа за царини (ГНЦ).

ЦЕЛ	Испраќање на податоци од сертификати (одлуки/одобренија/лиценци) издадени од надлежните органи (технички агенции) од ЦЕФТА страна за извоз до надлежните органи на ЦЕФТА страна за увоз на стока. Органите на ЦЕФТА страната на увоз ги употребуваат добиените податоци за: <ul style="list-style-type: none"> • Извршување на анализа на ризик и други аналитички мерки однапред (пред пристигнување на стоката); • Постапки за забрзување и формалности за издавање на влезни сертификати и / или увозни сертификати (одлуки / одобренија / лиценци) во максимална мера;
ПРЕДНОСТ ЗА ДРЖАВНИТЕ ОРГАНИ	Се очекува да се постигнат предности за следните државни органи на ЦЕФТА страните: <ul style="list-style-type: none"> • СПС органите; • ТБТ органите; • царинските органи; • транспортни органи;
ПРЕДНОСТИ ЗА БИЗНИСИ/ЗАСЕГНАТИ СТРАНИ	Предности и поволности за бизнис заедницата: <ul style="list-style-type: none"> • Забрзување и олеснување на легалната трговија во сите фази на царинење; • Попредвидливи и транспарентни постапки за царинење;
СЛОЈ НА ЕНИТИТЕТИ	Следните органи на ЦЕФТА страната за извоз (СРoE) на стока испраќаат податоци до надлежните органи на ЦЕФТА страната за увоз (СРoI): <ul style="list-style-type: none"> • Фитосанитарниот орган; • Ветеринарен орган; • Агенција за лекови и медицински помагала;
СЛОЈ НА КЛАСТЕР НА ПОДАТОЦИ	Податоци за следниве видови на документи ќе се разменуваат: <ul style="list-style-type: none"> • Ветеринарен здравствен сертификат за живи животни • Ветеринарен здравствен сертификат за производи од животинско потекло

	<ul style="list-style-type: none"> • Фитосанитарен сертификат за извоз • Фитосанитарен сертификат за повторен извоз • Сертификат за фармацевтски производ • Дозвола за извоз за групи на лекови кои содржат контролирани супстанции (1) опојни дроги, 2) психотропни супстанции, 3) прекурзори, 4) лекови кои содржат прекурзори) <p>Каде што е применливо, соодветните меѓународни обрасци за горенаведените видови на документи ќе се користат како модели.</p> <p>Во однос на структурата на податоци, како модел ќе се користи најновата верзија на моделот на податоци на СЦО, поточно Информативен пакет за размена на податоци помеѓу Влада-До-Влада (G2G).</p>
СЛОЈ НА АКТИВИРАЊЕ	<p>Настан кој иницира проток на податоци:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Момент на издавање на документи наведени во слојот на кластер на податоци од страна на овластената институција на ЦЕФТА страната за извоз;
ИНТЕРФЕЈС / ИНТЕГРАЦИЈА / КОМУНИКАЦИЈА	<p>Врската помеѓу вклучените органи на ЦЕФТА страните ќе биде воспоставена на следниот начин:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Мрежата од Царина-до-Царина SEED + (Систематска електронска размена на податоци) ќе се користи како столб за билатерална размена на податоци; • Размената на информациите ќе се одвива преку интернет, и преку Виртуелни приватни мрежи (VPN). • Фитосанитарната, ветеринарната, Агенцијата за лекови и органите за надзор на пазарот ќе воспостават приклучување кон Царинската SEED + мрежа на национално ниво; • Интерфејсите помеѓу ИТ системите на овие институции и царинската SEED мрежа обезбедуваат: технички пораки во шемите за проширување на ознаки (XML) и дефинирање на веб-услуги во Web Services Definition Language (WSDL). • Безбедноста на сите разменети пораки дополнително се обезбедува со шифрирање на асиметрични клучеви (со користење на дигитални безбедносни сертификати, издадени од квалификувани сертификациони органи);

ПРИЛОГ II
– SEED Кориснички блок

ЦЕЛ	<p>Систематска и автоматска електронска размена на податоци од царински документи (царински декларации за извоз, увоз и транзит, ТИР и АТА карнети, придружен документ за поедноставена постапка - Фактура, вклучувајќи и евиденција за премини на празни камиони) помеѓу Царинските управи на ЦЕФТА страните, со следниве цели:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Да се овозможи испраќање на податоци пред пристигнување во моментот на започнување на царинската постапка во Партнерската ЦЕФТА страна (од Царинската испостава за заминување - COoDer), со следните цели: <ul style="list-style-type: none"> - забрзување на царинските постапки и инспекциските формалности (поврзани со соодветните тарифни ознаки) на местото на влез на царинското подрачје на ЦЕФТА страната за увоз (или транзит); - забрзување на царинските и инспекциските во царинската испостава за царинење на ЦЕФТА страна за увоз; - Анализа на податоци пред пристигнување со користење на однапред дефинирани критериуми за ризик и испраќање на предупредување до овластените службеници. • Да се потврди конзистентноста на декларациите доставени во две соседни Царински управи. Со други зборови, за да се
-----	----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------

	<p>овозможи автоматско совпаѓање (спарување и споредба) на податоците од царинските документи доставени во две соседни ЦЕФТА страни (Царинска испостава за излез (COoEx) и Царинска испостава за влез (COoEn))</p>
ПРЕДНОСТ ЗА ДРЖАВНИТЕ ОРГАНИ	<p>Предности и поволности за Царинските управи на ЦЕФТА страните:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Спречување на криумчарење и зајакнување на борбата против организираниот криминал; • Спречување на намалување на вредноста на стоката - зголемување на наплатата на царинските давачки; • Спречување на корупција; • Подобрување на „анализа на ризик“ на податоците пред пристигнување; • Подобрување на целокупниот технички капацитет на Царинските управи на ЦЕФТА страните; • Промовирање и подобрување на комуникацијата и соработката меѓу владините институции на ЦЕФТА страните; • Поефикасна работа на царинските службеници;
ПРЕДНОСТИ ЗА БИЗНИСИ/ЗАСЕГНАТИ СТРАНИ	<p>Предности и поволности за економските оператори:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Забрзување на царинските постапки и олеснување на легалната трговија;
ПРАВНА РАМКА И УСОГЛАСЕНОСТ	<ul style="list-style-type: none"> • ЦЕФТА Дополнителен Протокол 5; • Царински договори за взаемна административна помош (СМААА); • Билатерални протоколи за електронска размена на податоци (дефинирање, меѓу другото, билатералниот обем на податоци кои треба да се разменуваат); • Размената на информации е во согласност со законодавството за заштита на податоците, а податоците ќе останат безбедени во соодветните системи
СЛОЈ НА ЕНИТИТЕТИ	<p>Царински управи на ЦЕФТА страните: Царински управи за извоз, транзит и увоз, кои ги имаат следните улоги:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Администрација на заминување (АОД): <ul style="list-style-type: none"> - обезбедување на податоци пред-пристигнување и излез - добивање на резултати од автоматско совпаѓање на податоци од другата (ВЛЕЗ) страна на граничниот премин; • Администрација на пристигнување (АоА): <ul style="list-style-type: none"> - обезбедување на податоци за ВЛЕЗ; - добивање на резултати од автоматско совпаѓање на податоци; - примање на предупредувачки известувања за пристигнатите податоци ПРЕД ПРИСТИГАЊЕ и врз основа на динамички дефинирани критериуми за ризик;
СЛОЈ НА БИЗНИС ПРАВИЛА	<p>1. Забрзување на постапките за влез и увоз</p> <ul style="list-style-type: none"> • Во моментот на извозот царинење во Царинската управа за заминување (АОД), податоците од прифатената Извозна декларација ќе бидат испратени преку системот SEED++ до Управата за пристигнување (АоА) и ќе се користат за: • Забрзување на царинските формалности на местото на влез; • Забрзување на издавање на потребните дозволи за влез (како што е дефинирано во тарифното законодавство) од страна на надлежните примачи; • Забрзување на увозното царинење на крајната дестинација на стоката; <p>2. Анализа на ризик и предупредување</p> <ul style="list-style-type: none"> • На почетокот на царинската постапка во Управата за заминување (АоД) податоците од прифатениот царински документ ќе бидат испратени преку системот SEED + на АоА и ќе се користат за анализа на ризик и за генерирање на предупредувања. • Доколку АоА ЦЕФТА страната е транзитна ЦЕФТА страна, СОЦД ќе ги испрати информациите од националната транзитна

	<p>декларација во системот SEED + и податоците ќе бидат испратени преку системот SEED + до соседната ЦЕФТА страна како податоци за ПРЕД-ПРИСТИГНУВАЊЕ кои ќе се користат за Анализа на ризик и генерирање на предупредувања.</p> <p>3. Автоматско усогласување на податоци</p> <ul style="list-style-type: none"> • Кога стоката заминува од ЦЕФТА Страна А и влегува во ЦЕФТА Страна Б, пораките се обработуваат според следниве деловни правила: <ul style="list-style-type: none"> - ЦЕФТА страната А дејствува како Администрација за заминување (АоД) и СОЦД (Систем за обработка на царински декларации) ги испраќа информациите од националната извозна декларација преку системот SEED + до соседната ЦЕФТА страна Б која дејствува како Администрација на пристигнување (АоА) - ЦЕФТА страната Б дејствува како Администрација на пристигнување (АоА) и СОЦД ги испраќа информациите од националната декларација за увоз или транзит кон системот SEED +, при што процедурата за автоматско совпаѓање на податоци за движењето завршува.
<p>СЛОЈ НА КЛАСТЕР НА ПОДАТОЦИ</p>	<p>SEED + ќе ја поддржи размената на податоци содржани во следните царински документи:</p> <ol style="list-style-type: none"> 8. SEED + пораки за транзитните декларации, како и NCTS пораките од националниот и заедничкиот домен: модел на податоци базиран на WCO DM (модел на податоци на Светската царинска организација) и EУ NCTS (нов компјутеризиран транзитен систем на Европската Унија); 9. SEED + пораки за извозни декларации: модел на податоци базиран на СЦО ДМ и ЕУ ЕЦС (Систем за контрола на извоз); 10. SEED + порака за увозни декларации: модел на податоци заснован на СЦО ДМ и ЕУ ЕЦС (Систем за контрола на увоз) - оваа порака ќе се користи за совпаѓање на податоци и нема да биде пренесена до соседната ЦЕФТА страна; 11. SEED + пораки за ТИР карнети: модел на податоци базиран на UNECE (Економски Комитет на Обединетите Нации за Европа) eTIR модел на податоци; 12. SEED + пораки за АТА карнети; 13. SEED + пораки за поедноставена постапка со придружен документ (фактура); <ul style="list-style-type: none"> • SEED + порака за преминување на празни камиони;
<p>СЛОЈ НА АКТИВИРАЊЕ</p>	<p>Настани кои иницираат проток на податоци:</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Пред-пристигнување: започнување на царинската постапка во Управата за поаѓање. Во моментот на прифаќање на царински документ - единствен царински документ (ЕЦД) за извоз, ЕЦД за транзит, ТИР карнет, поедноставена постапка со придружен документ. Овие податоци ќе се користат за забрзување на царинските и инспекциските постапки и анализа на ризик / генерирање на предуправања. 5. Излез: завршување на царинската постапка во Управата за поаѓање. Во моментот на потврдување на доаѓањето на камионот на излезната царинска испостава во соседната администрација и верификација на камионот кој излегува од соседната ЦЕФТА страна. Овие податоци ќе се користат како референца за автоматско совпаѓање на податоците. 6. Влез: започнување на царинската постапка во Управата за пристигнување. Во моментот на прифаќање на царинските документи во царинската испостава за влез, податоците ќе се користат за автоматско споредување со референтните податоци добиени од соседната Администрација за поаѓање АоД.

ИНТЕРФЕЈС	<p>Техничките пораки поврзани со кластерите за податоци и активирачките слоеви се засноваат на следниве царински документи:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ЕЦД транзитни пораки; - ЕЦД пораки за извоз; - ЕЦД пораки за увоз; - ТИР карнети; - АТА карнети; - Поедноставена постапка со придружни документи; - Евиденција на празен камион; <p>Техничките пораки се означени со проширено означување (XML) шеми и дефинирање на веб услуги со веб јазик на дефинирани услуги (WSDL). Техничките пораки се опишани со шемите за проширен маркирачки јазик (XML) и дефиницијата на веб услуга во јазик за дефинирање на веб услуги (WSDL).</p>
ИНТЕГРАЦИЈА	<p>Царинскиот SEED + има топологија "point-to-multipoint", што значи дека секоја Царинска администрација ќе има свој SEED + јазол, поврзан со соодветните SEED + јазли во сите други ЦЕФТА страни. SEED + јазолот треба да биде целосно интегриран во националната царинска ИТ инфраструктура и поврзан со други национални апликации преку Enterprise Service Bus (ESB) и стандардни WSDL интерфејси.</p>
КОМУНИКАЦИЈА	<p>Размената на информациите се одвива преку Интернет, и преку Виртуелни приватни мрежи (VPN). Безбедноста на пораките дополнително се обезбедува со шифрирање на асиметрични клучеви (со користење на дигитални безбедносни сертификати, издадени од релевантните квалификувани сертификациони органи).</p> <p>SEED + јазол треба да биде изграден како сервисно ориентирана архитектура (SOA), имплементиран од технологијата и стандардите на веб сервисите (WS). Интерфејсот (ите) треба да се базира на софтверската архитектура на "Enterprise Service Bus" (ESB) што овозможува флексибилна конфигурација за интерконекција.</p>

ПРИЛОГ III

- Взаемно признавање на Корисничкиот блок на овластените економски оператори

ЦЕЛ	<ul style="list-style-type: none"> • Да се специфицира процесот со кој се регулира информативната интеракција помеѓу царинските администрации на ЦЕФТА страните („партнери“) и вклучените трговци, кои се приклучуваат кон ОЕО Аранжман/Договор за взаемно признавање (MRA); • Да им се овозможи на секој од партнерите да им се дадат поволности на ОЕО на сите други ЦЕФТА страни во кои законодавството и спроведувањето на националната програма се целосно во согласност со релевантното законодавство на ЕУ;
ПРЕДНОСТ ЗА ДРЖАВНИТЕ ОРГАНИ	<ul style="list-style-type: none"> • Рационализиран процес за размена на податоци што овозможува повторна употреба на овој ист пристап за сите билатерални ОЕО MRA на кои се приклучува ЦЕФТА страна; • Осигурување на конзистентна и кохерентна автоматска имплементација на билатералните ОЕО MRA во сите ЦЕФТА страни, промовирајќи ги сите предвидени поволности низ географскиот модел на билатералната ОЕО MRA (подобро контролно таргетирање, како директен резултат на поефикасна автоматска анализа на ризик); • Ниски трошоци за воспоставување на билатерална ОЕО MRA со голема можност за повторна употреба, а со тоа и намалување на трошоците за имплементација на ИТ.

<p>ПРЕДНОСТИ ЗА БИЗНИСИ/ЗАСЕГНАТИ СТРАНИ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Транспарентност и предвидливост на придобивките од ОЕО доделени од страна на ЦЕФТА страните; • Осигурување дека ЦЕФТА страните се обврзани успешно да ја спроведуваат билатералната ОЕО МРА и да дадат поволности на признаениот ОЕО (олеснување, понизок ризик, намалување на контролата при извоз и увоз, забрзано пуштање) на систематски и предвидлив начин; • Резултира со целосна транспарентност на Идентификацискиот број (ТИН) на трговецот што треба да се користи со секоја ЦЕФТА страна за да се обезбеди признавање на нивниот статус на ОЕО.
<p>ПРАВНА РАМКА И УСОГЛАСЕНОСТ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Правна рамка - Дополнителен Протокол 5, Технички прилог и билатерални ОЕО МРА помеѓу партнерите; • Усогласување - ЦЕФТА страните мора да обезбедат дека размената на информации за ОЕО и сите поврзани податоци се во согласност со законодавството за заштита на податоци на секоја од страните; Податоците остануваат безбедени во нивните системи и се синхронизираат низ ИТ системите на сите вклучени ЦЕФТА страни. Достапноста на информациите за ОЕО е специфицирана и мерките се дефинирани, во случај кога информациите за ОЕО нема да бидат достапни за обработка на царинското известување или царинската декларација.
<p>СЛОЈ НА ЕНТИТЕТИ</p>	<p><i>Партнер</i> се однесува на договорната ЦЕФТА страна (нејзината Царинска управа) во билатералната ОЕО МРА. Важно е да се напомене дека секој партнер ќе дејствува во две различни улоги:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Улога „Одобрувач“: Како партнер, „Одобрувач“ партнер кој го дава статусот на ОЕО на трговец, врши повторна проценка и евалуација на овој ОЕО. • Улога на „Подносител“: Како партнер „Подносител“ обработува известување/декларација поднесени во системот за царински трансакции од страна на трговец. <p><i>Трговец</i> се однесува на економските оператори кои играат активна улога во размената на информации во рамките на билатералниот ОЕО МРА процес. Две улоги на трговец учествуваат во билатералниот ОЕО МРА процес:</p> <ul style="list-style-type: none"> • „ОЕО“: како трговец сертифициран како ОЕО од страна на партнерот „Одобрувач“; • Трговец „Подносител“: Како трговец кој поднесува известување/декларација до партнерот „Подносител“ кој се повикува на неговиот статус на ОЕО и статус на ОЕО на неговите партнери. <p>Билатералниот ОЕО МРА процес ја уредува размената на информации помеѓу партнерите. Двете улоги на трговецот се вклучени со цел да се прикаже крај-до-крај процес. Сепак, мора да се забележи дека првиот столб ги опфаќа само интеракциите меѓу Царина-до-Царина.</p>
<p>СЛОЈ НА БИЗНИС ПРАВИЛА</p>	<p>Се состои од неколку детални правила во врска со следното:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Контактни точки помеѓу партнерите (ЦЕФТА страните); • Барања за: <ul style="list-style-type: none"> - информации за ОЕО; - трговецот како еден од поддржувачите на крај-до-крај бизнис процесот; - системи за царински трансакции кај партнерот „Подносител“ ; - системи за анализа на ризик кај партнерот „Подносител“ ; - управување со идентитетот на ОЕО и, особено, процесот на алијансирање од страна на партнерот „Подносител“; - природата и зачестеноста на размената на податоци, надзор и статистички барања. <p>Согласноста на сите партнери на билатералната ОЕО МРА со стандардот на СЦО во врска со структурата на ТИН е голема можност за поедноставување.</p>

СЛОЈ НА КЛАСТЕР НА ПОДАТОЦИ	<p>ОЕО МРА се потпира на размена на две функционални пораки:</p> <ul style="list-style-type: none"> • „Одобрени“ информации за ОЕО; • „Псевдоним“ ТИН помеѓу партнерот „Одобрувач“ и партнерот „Подносител“
СЛОЈ НА АКТИВИРАЊЕ	<p>ОЕО МРА има три варијанти за уредување на интеракциите помеѓу партнерите според следниве критериуми:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Дали има или нема потреба од партнерот „Подносител“ да назначи „Псевдоним“ ТИН (предизвикан од неусогласени структури на броевите на ТИН помеѓу партнерите); • и во случај на усогласување на структурата ТИН помеѓу партнерите, изборот за партнерот „Подносител“ да се одлучи за „Влечи“ режим (наместо „Туркај“ режим) за пристап до ОЕО информациите од партнерот „Одобрувач“ партнер . <p>Трите опции се:</p> <ul style="list-style-type: none"> • „Туркај“ на „Одобрени“ ОЕО информации и „Туркај“ назад на „Псевдоним“ ТИН помеѓу партнерот „Одобрувач“ и партнерот „Подносител“, за оние случаи кога партнерите ги згрешиле ТИН-овите; • „Туркај“ на „Одобрени“ ОЕО од партнерот „Одобрувач“ на партнерот „Подносител“ кога партнерите имаат усогласени ТИН-ови; • „Влечи“ на „Одобрени“ ОЕО информации од страна на партнерот „Подносител“ до партнерот „Одобрувач“, кој бара усогласување со ТИН.
ИНТЕРФЕЈС	<p>ОЕО МРА дефинира сет од четири технички пораки поврзани со следните три опции во слојот на активирање:</p> <ul style="list-style-type: none"> • „Одобрени“ информации за ОЕО се испраќаат од партнерот „Одобрувач“ и „Псевдоним“ ТИН се враќа од партнерот „Подносител“, за оние случаи кога партнерите ги згрешиле ТИН-овите; • Кога партнерите имаат усогласени ТИН-ови, „Одобрени“ ОЕО е испратен од партнерот „Одобрувач“ до партнерот „Подносител“; • „Одобрени“ ОЕО информации се стехнуваат директно кај партнерот „Подносител“ од партнерот „Одобрувач“. <p>Тоа, исто така, обезбедува технички пораки во шемите за проширување на разновидните ознаки (XML) и дефинирање на веб-услуги во Јазик за дефинирање на веб услуги (WSDL).</p>
ИНТЕГРАЦИЈА	<p>Интегративниот слој треба да биде профилиран од секој партнер на Билатералниот ОЕО МРА. Ова го вклучува деловниот случај за национално профилирање, употребата на информациите за ОЕО за процената на ризикот на известувањето/декларацијата и националните одредби за идентификација на ОЕО. Исто така, го поставува барањето за достапност на разменетите податоци, дава индикација за можните количини на податоци и барања за усогласување и инфраструктура.</p>
КОМУНИКАЦИЈА	<p>Размената на информации се одвива преку интернет. Безбедноста на размената е обезбедена преку воспоставување на конекции и шифрирање на Виртуелни приватни мрежи (VPN) користејќи безбедносни сертификати.</p>

АНЕКС II

**МАТРИЦА НА МЕМОРАНДУМ ЗА РАЗБИРАЊЕ ПОТПИШАН ПОМЕЃУ
ЦАРИНСКИТЕ УПРАВИ И НАДЛЕЖНИТЕ УПРАВИ ВО ОДНОС НА
ЕЛЕКТРОНСКАТА РАЗМЕНА НА ИНФОРМАЦИИ**

	Ветеринарна управа	Национална управа за храна	Национална фитосанитарна управа	Национална управа за фармацевтски производи	Национална управа за транспорт	Национална управа за техничка инспекција	Национална полиција
Царинска управа	ДС ДА						

ДС: датум на потпишување
ДА: датум на примена

АНЕКС III
Овластен економски оператор

НАСЛОВ I

**ОДОБРУВАЊЕ НА СТАТУС НА ОВЛАСТЕН ЕКОНОМСКИ ОПЕРАТОР НА
НАЦИОНАЛНО НИВО ВО СЕКОЈА ЦЕФТА СТРАНА**

Член 1

Барање и одобрение

1. Економски оператор кој е основан во ЦЕФТА страните и кој ги исполнува критериумите утврдени во член 2 од овој Анекс, може да поднесе барање за статус на овластен економски оператор.

Царинските органи, по консултации со други надлежни органи, доколку е неопходно, го одобруваат тој статус, кој е предмет на надзор.

5. Статусот на овластен економски оператор се состои од следниве видови одобренија:

(а) овластен економски оператор за царински поедноставувања, што му овозможува на имателот поволности од одредени поедноставувања во согласност со царинското законодавство (ОЕОЦ - Царински поедноставувања); или

(б) овластен економски оператор за безбедност и сигурност кој му дава право на имателот олеснувања поврзани со безбедност и сигурност (ОЕОС - Безбедност и сигурност).

(в) и двата вида на одобренија од став 2 може да се поседуваат истовремено (ОЕОФ - Царински поедноставувања/безбедност и сигурност).

Кога барателот има право да му се додели и ОЕОЦ и ОЕОС, царинскиот орган надлежен за донесување на одлуката издава едно комбинирано одобрение.

Член 2
Одобрување на статус

1. Критериумите за одобрување на статусот на овластен економски оператор се следниве:

(а) Отсуство на какви било сериозни повреди или повеќекратни повреди на царинското законодавство и даночните прописи, вклучувајќи и непостоенење евиденција за тешки кривични дела во врска со економската активност на барателот;

(б) Докажување од страна на барателот за високо ниво на контрола над неговите или нејзините операции и на движењето на стока, преку систем за управување со деловната евиденција и, кога е соодветно, транспортната евиденција, која овозможува соодветни царински контроли;

(в) Финансиска солвентност, која се смета дека е докажана кога барателот има добра финансиска состојба, која му или и овозможува исполнување на неговите или нејзините обврски, со почитување на особеностите на видот на засегнатата деловна активност;

(г) Во однос на одобрението наведено во точка (а) од член 1(2) од овој Анекс, практични стандарди за способност или професионални квалификации директно поврзани со активностите кои се извршуваат; и

(д) Во врска со одобрението наведено во точка (б) од член 1(2) на овој Анекс, соодветни безбедносни и сигурносни стандарди, кои се сметаат за исполнети кога барателот ќе докаже дека тој или таа одржува соодветни мерки за гарантирање на безбедноста и сигурноста на меѓународниот синџир на снабдување, вклучувајќи ги областите на физички интегритет и контрола на пристап, логистички процеси и ракување со специфични видови на стоки, вработени и идентификација на неговите или нејзините деловни партнери.

2. Секоја ЦЕФТА страна ги утврдува процедурите за барање и одобрување на статус на овластен економски оператор и правните ефекти од овој статус.

3. Царинските органи вршат надзор на условите и критериумите кои треба да ги исполнува имателот на одобрение за ОЕО. Исто така, тие вршат надзор на усогласеноста со обврските кои произлегуваат од одобрението за ОЕО. Кога ОЕО е основан помалку од три години, царинските органи внимателно го следат во текот на првата година по издавањето на статусот на ОЕО.

Член 3
Усогласеност

1. Кога барателот е физичко лице, критериумот пропишан во член 2 (1а) од овој Анекс се смета дека е исполнет ако, во последните 3 години, барателот и, каде што е применливо, вработениот задолжен за царинските работи на барателот не извршил сериозни повреди или повеќекратни повреди на царинското законодавство и даночните прописи и нема евиденција за тешки кривични дела поврзани со нивната економска активност.

Кога барателот не е физичко лице, критериумот утврден во член 2 (1а) од овој Анекс се смета дека е исполнет кога, во последните 3 години, ниту едно од следните лица не сторило сериозна повреда или повеќекратни повреди на царинското законодавство и даночните прописи или има евиденција за тешки кривични дела поврзани со неговата економска активност:

(а) барателот;

(б) одговорното лице кај барателот или лицето кое врши контрола над

неговото управување;

(в) одговорниот вработен задолжен за царинските работи на барателот.

2. Меѓутоа, критериумот од член 2 (1а) од овој Анекс може да се смета дека е исполнет кога царинскиот орган надлежен да донесе одлука смета дека повредата е од мало значење, во однос на бројот или големината на односните операциите и царинскиот орган не се сомнева во добрите намери на барателот.

3. Кога лицето наведено во став 1 (б) е основано или има престој во трета земја, царинскиот орган надлежен за донесување на одлуката го оценува исполнувањето на критериумот од член 2 (1а) од овој Анекс врз основа на евиденција и информации кои му се достапни.

4. Кога барателот е основан помалку од 3 години, царинскиот орган надлежен за донесување на одлуката го оценува исполнувањето на критериумот од член 2 (1а) од овој Анекс, врз основа на евиденцијата и информациите што им се достапни за истото.

Член 4

Задоволителен систем за управување со деловни и транспортни евиденции

1. Критериумот пропишан во член 2 (1б) од овој Анекс се смета дека е исполнет доколку се исполнети следниве услови:

(а) Подносителот одржува сметководствен систем кој соодветствува со општоприфатените сметководствени принципи применливи во ЦЕФТА страната каде се чуваат сметките, дозволува ревизорска царинска контрола и води историја на записи на податоци што обезбедуваат ревизорска трага од моментот на евидентирање на податоците;

(б) Евиденцијата која ја води барателот за царински цели е интегрирана во сметководствениот систем на барателот или овозможува вкрстена проверка на информациите со сметководствениот систем;

(в) Барателот му овозможува на царинскиот орган физички пристап до неговите сметководствени системи и, каде што е применливо, во неговата деловна и транспортна евиденција;

(г) Барателот му овозможува на царинскиот орган електронски пристап до неговите сметководствени системи и, каде што е применливо, во неговата деловна и транспортна евиденција каде што тие системи или евиденции се водат електронски;

(д) Барателот има логистички систем кој ја идентификува стоката како домашна или странска стока и ја означува, каде што е соодветно, нејзината локација;

(е) Барателот има административна организација која одговара на видот и големината на деловната активност и која е погодна за управување со движењето на стока и има внатрешни контроли способни за спречување, откривање и исправки на грешки и спречување и откривање на незаконски или неправилни трансакции;

(е) Каде што е применливо, барателот има задоволителни процедури за постапување со дозволи и одобренија одобрени во согласност со мерките на трговска политика или поврзани со трговијата со земјоделски производи;

(ж) Барателот има задоволителни процедури за архивирање на неговата евиденција и информации, и за заштита од губење на информации;

(з) Барателот обезбедува дека соодветните вработени се обучени да ги известуваат царинските органи секогаш кога се откриени потешкотии со усогласеноста и се воспоставени процедури за известување на царинските органи за таквите потешкотии;

(с) Барателот има соодветни безбедносни мерки во сила за заштита на компјутерскиот систем на барателот од неовластен упад и за обезбедување на документацијата на барателот;

(и) Каде што е применливо, барателот има задоволителни процедури за постапување со увозни и извозни дозволи поврзани со забрани и ограничувања, вклучувајќи и мерки за разликување на стоката предмет на забрани или ограничувања од друга стока и мерки за да се обезбеди усогласеност со тие забрани и ограничувања.

2. Кога барателот поднесува барање само за одобрение како економски оператор одобрен за безбедност и сигурност, како што е наведено во член 1 (2б) од овој Анекс, барањето пропишано во ставот 1 (д) не се применува.

Член 5

Финансиска солвентност

1. Критериумот пропишан во член 2 (1в) од овој Анекс се смета дека е исполнет кога барателот е усогласен со следново:

(д) барателот не е предмет на стечајна постапка;

(б) во текот на последните 3 години пред поднесување на барањето, барателот ги исполнил своите финансиски обврски во врска со плаќањето на царинските давачки и сите други давачки, даноци или давачки кои се наплатуваат за или во врска со увозот или извозот на стоки;

(в) барателот докажува врз основа на евиденцијата и информациите кои се достапни за последните 3 години пред поднесувањето на барањето дека има доволна финансиска состојба за да ги исполни своите обврски и да ги исполни своите обврски во однос на видот и обемот на деловната активност, вклучувајќи непостоење на негативни нето средства, освен ако истите можат да бидат обезбедени.

2. Ако барателот е основан помалку од 3 години, неговата финансиска солвентност како што е наведено во член 2 (1в) од овој Анекс се проверува врз основа на евиденција и информации кои се достапни.

Член 6

Практични стандарди на способност или професионални квалификации

1. Критериумот пропишан во член 2 (1г) од овој Анекс се смета дека е исполнет доколку е исполнет некој од следните услови:

(а) Барателот или одговорното лице за царинските работи кај барателот исполнува еден од следните практични стандарди за способност:
(I) докажано практично искуство од минимум 3 години во царинските прашања;
(II) стандард за квалитет во врска со царинските прашања усвоен од Европското тело за стандардизација;

(б) Барателот или одговорното лице за царинските работи кај барателот успешно ја завршило обуката што го опфаќа царинското законодавство, што е сразмерно и соодветно на степенот на неговата вклученост во активностите поврзани со царината, потврдени од било кој од следниве:

(I) царински орган на ЦЕФТА страна;

(II) образовна установа признаена, за целите на обезбедување на таква квалификација, од страна на царинските органи или тело на ЦЕФТА страна одговорна за професионална обука;

(III) професионално или трговско здружение препознаено од царинските органи на ЦЕФТА страната или признаено во ЦЕФТА страната, заради обезбедување на таква квалификација.

2. Кога одговорното лице за царинските работи кај барателот е договорно лице, критериумот пропишан во член 2 (г) од овој прилог се смета за исполнет ако договорното лице е економски оператор одобрен за царински поедноставувања како што е наведено во Член 1 (2а) од овој Анекс.

Член 7

Безбедносни и сигурносни стандарди

1. Критериумот пропишан во член 2 (д) од овој Анекс се смета дека е исполнет доколку се исполнети следниве услови:

(а) зградите што се користат во врска со операциите поврзани со одобрението на ОЕОС обезбедуваат заштита против незаконски пристап и се изградени од материјали кои се отпорни на незаконско влегување;

(б) се воспоставени соодветни мерки за да се спречи неовластен пристап до канцелариите, места за испорака, натовар, подрачја за товар и други соодветни места;

(в) преземени се мерки за ракување со стоката кои вклучуваат заштита од неовластено внесување или замена, неправилно ракување со стока и против оштетување и менување на товарните единици;

(г) барателот презел мерки кои овозможуваат јасна идентификација на неговите деловни партнери и да обезбеди, преку спроведување на соодветни договорни аранжмани или други соодветни мерки во согласност со деловниот модел на барателот, дека тие деловни партнери ја гарантираат безбедноста на нивниот дел од меѓународниот синџир на снабдување;

(д) барателот спроведува, до степен до кој е дозволено со националното законодавство, безбедносни проверки на можни идни вработени кои работат а безбедносно чувствителни позиции и спроведува дополнителни проверки на веќе вработените на такви позиции периодично и под оправдани околности;

(е) барателот има воспоставено соодветни безбедносни процедури за сите склучени договори со надворешни даватели на услуги;

(ж) барателот гарантира дека неговите вработени со надлежности поврзани со безбедносни прашања редовно учествуваат во програми за зголемување на свесноста за тие безбедносни прашања;

(з) барателот има назначено лице за контакт надлежно за прашања поврзани со безбедноста и сигурноста.

2. Кога барателот е имател на сигурносен и безбедносен сертификат издаден врз основа на меѓународна конвенција или врз основа на меѓународниот Стандард на Меѓународната организација за стандардизација, или на европскиот Стандард на Европското тело за стандардизација, овие сертификати се земаат предвид при проверката на усогласеноста со критериумите наведени во членот 2 (д) на овој Анекс.

Критериумот се смета дека е исполнет ако се утврди дека критериумот за издавање на сертификатот е идентичен или еднаков со оние наведени во член 2 (д) од овој Анекс.

3. Кога барателот е регулиран агент (авиопревозник, агент, шпедитер или било кој друг субјект кој гарантира безбедносни контроли во однос на товар или пошта) или познат испраќач (испраќач од кој произлегува товар или пошта за своја сметка и чии постапки ги исполнуваат заедничките безбедносни правила и стандарди доволни за да овозможат превоз на товар или пошта на кој било воздухоплов) и ги исполнува барањата од заедничките основни стандарди за воздухопловна безбедност, критериумите пропишани во став 1 ќе се сметаат дека се исполнети во однос на локациите и операциите за кои барателот го стекнал статусот на регулиран агент или познат испраќач до степен до кој критериумите за издавање на статусот регулиран агент или познат испраќач се идентични или еднакви на оние пропишани во член 2 (д) од овој Анекс.

Член 8

Услови за прифаќање на барање за статус на ОЕО

1. Како дополнување на условите за прифаќање на барање воопшто, со цел да поднесе барање за статусот на ОЕО, барателот треба да поднесе прашалник за самооценување, кој царинските органи ќе го стават на располагање, заедно со барањето.

2. Економски оператор поднесува едно барање за статус на ОЕО кое ги опфаќа сите негови постојани деловни единици во царинското подрачје на ЦЕФТА страната.

НАСЛОВ II

ПОВОЛНОСТИ КОИ ПРОИЗЛЕГУВААТ ОД СТАТУСОТ ОЕО ОДОБРЕНИ ОД НАЦИОНАЛНИТЕ ОЕО ПРОГРАМИ ВО ЦЕФТА СТРАНИТЕ

Член 9

Олеснувања во врска со декларациите пред заминување

1. Кога економскиот оператор одобрен за безбедност и сигурност, како што е наведено во член 1(2б) од овој Анекс, поднесува во свое име декларација пред заминување во форма на царинска декларација или декларација за повторен извоз, други податоци од оние наведени во тие декларации не се бараат.

2. Кога ОЕОС поднесува во име на друго лице кое исто така е ОЕОС декларација пред заминување во облик на царинска декларација или декларација за повторен извоз, други податоци од оние наведени во тие декларации не се бараат.

Член 10

Поповолен третман во врска со процена на ризикот и контрола

1. Овластениот економски оператор (ОЕО) ќе биде предмет на помалку физички и документарни контроли од другите економски оператори.

2. Кога ОЕОС има поднесено влезна збирна декларација или царинска декларација или декларација за привремено чување или кога ОЕОС поднел известување и дал пристап до податоците поврзани со неговата влезна збирна декларација во неговиот компјутерски систем, царинската испостава на прв влез, каде што пратката е селектирана за физичка контрола, го известува ОЕОС за тој факт. Тоа известување се врши пред пристигнувањето на стоката во царинското подрачје на ЦЕФТА страната.

Тоа известување, исто така, е достапно и за превозникот, ако е различен од ОЕОС наведен во првиот потстав, под услов превозникот да е ОЕОС и поврзан со електронските системи во врска со декларациите наведени во првиот потстав.

Тоа известување не се дава кога може да ги загрози контролите што треба да се извршат или резултатите од нив.

3. Кога ОЕО поднесува декларација за привремено чување или царинска декларација пред ставањето на стоката на увид, царинската испостава надлежна да ја прими таа декларација за привремено чување или таа царинска декларација, кога пратката е селектирана за царинска контрола, го известува ОЕО за тој факт. Тоа известување се врши пред ставањето на стоката на увид на царината. Тоа известување не се дава кога може да ги загрози контролите што треба да се извршат или резултатите од нив.

4. Кога пратките декларирани од страна на ОЕО се селектирани за физичка контрола или документарна контрола, тие контроли се вршат со приоритет.

На барање од ОЕО контролите може да се вршат на место различно од местото каде стоката треба да биде ставена на увид на царина.

5. Известувањата од ставовите 2 и 3 не се однесуваат на царинските контроли определени врз основа на декларацијата за привремено чување или царинската декларација по ставањето на стоката на увид.

Член 11

Изземање од поволен третман

Поповолниот третман од член 10 на овој Анекс нема да се применува за царински контроли поврзани со конкретни повисоки нивоа на закана или задолжителни контроли пропишани во друго национално законодавство на една ЦЕФТА страна.

Меѓутоа, царинските органи ги извршуваат со приоритет неопходните обработки, формалности и контроли за пратките декларирани од ОЕОС.

НАСЛОВ III

ПРИВРЕМЕНО ОДЗЕМАЊЕ, ОДБИВАЊЕ, УКИНУВАЊЕ И ПОНИШТУВАЊЕ НА СТАТУСОТ НА ОВЛАСТЕН ЕКОНОМСКИ ОПЕРАТОР ВО НАЦИОНАЛНИТЕ ОЕО ПРОГРАМИ НА ЦЕФТА СТРАНИТЕ

Член 12

Правни ефекти на привременото одземање

1. Кога одобрението за ОЕО е привремено одземено заради неусогласување со било кој од критериумите наведени во член 2 од овој Анекс, секоја одлука донесена во однос на тој ОЕО, која се заснова на одобрението за ОЕО воопшто или на било кој од посебните критериуми што довеле до привремено одземање на

одобрението за ОЕО, царинскиот орган кој ја донел таа одлука привремено ја одзема.

2. Привремено одземање на одлука во врска со барање од царинското законодавство донесено во врска со ОЕО нема да доведе до привремено одземање на одобрението за ОЕО по автоматизам.

3. Одлуката во врска со лице кое е истовремено ОЕОС и економски оператор одобрен за царински поедноставувања како што е наведено во член 1 (2а) од овој Анекс (ОЕОЦ), е привремено одземена наместо поништена, укината или изменета кога:

(а) царинскиот орган смета дека може да има доволно основи за поништување, укинување или измена на одлуката, но сè уште ги нема сите потребни елементи за одлучување за поништување, укинување или измена;

(б) царинскиот орган смета дека условите за одлука не се исполнети или дека ОЕО не е усогласен со обврските наметнати со ОЕО одобрението и е соодветно да му се овозможи на ОЕО време да преземе мерки за да се обезбеди исполнување на условите или усогласување со обврските;

(в) ОЕО бара привремено одземање, бидејќи привремено не е во можност да ги исполни условите пропишани за одлуката или да се усогласи со обврските наметнати со таа одлука

поради неисполнување на условите утврдени во член 2 (г) од овој Анекс, неговото одобрение за ОЕОЦ ќе биде привремено одземено, но неговото одобрение за ОЕОС ќе остане во сила.

Кога одлуката во врска со лице кое истовремено е ОЕОС и ОЕОЦ е привремено одземена во согласност со 3 (а), 3 (б) или 3 (в) заради неисполнување на условите утврдени во член 2 (д) од овој Анекс, неговото одобрение за ОЕОС ќе биде привремено одземено, но неговото одобрение ОЕОЦ ќе остане во сила.

Член 13

Одбивање на барање

Одбивањето на барањето за ОЕО нема да влијае на постоечките поволни одлуки донесени во однос на барателот во согласност со царинското законодавство, освен ако одобрувањето на тие поволни одлуки не се заснова на исполнување на некој од критериумите за ОЕО кој е докажано дека не е исполнет при проверката на барањето за ОЕО.

Член 14

Укинување на одобрение

1. Укинувањето на одобрението за ОЕО не влијае врз која било поволна одлука донесена во однос на истото лице, освен ако статусот на ОЕО не е услов за таа поволна одлука или таа одлука е заснована на критериум наведен во член 2 од овој Анекс кој повеќе не е исполнет.

2. Укинувањето или измената на поволна одлука донесена во врска со носителот на одобрението нема по автоматизам да влијае на одобрението за ОЕО на тоа лице.

3. Кога истото лице е и ОЕОЦ и ОЕОС и како резултат на неисполнување на условите утврдени во член 2 (г) од овој Анекс, одобрението ОЕОЦ се укинува одобрението на ОЕОС останува во сила.

Кога истото лице е и ОЕОС и ОЕОЦ, и како резултат на неисполнување на условите утврдени во член 2 (д) од овој Анекс, одобрението ОЕОС се укинува одобрението ОЕОЦ останува во сила.

Член 15
Поништување

1. Царинските органи го поништуваат одобрението за ОЕО доколку се исполнети сите следни услови:

(а) одлуката за одобрение за ОЕО е донесена врз основа на неточни или нецелосни информации;

(б) ОЕО знаел или требало да знае дека информациите се неточни или нецелосни;

(в) доколку информацијата била точна и целосна, одлуката за одобрение за ОЕО би била различна.

6. ОЕО се известува за поништувањето.

3. Поништувањето влегува во сила од датумот на кој првобитната одлука влегла во сила, освен доколку не е поинаку определено во одобрението ОЕО во согласност со царинското законодавство.

Член 3

Министерството за економија се определува како надлежен орган на државната управа што ќе се грижи за извршување на Дополнителниот протокол од членот 1 од овој закон.

Член 4

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.